

En verden i endring

- Status (KOSTRA-analyse) og fremtidsutsikter for kommuneøkonomien i Meløy kommune
- Resultater fra Kommunekompassevalueringen

KS KONSULENT

*Meløy, kommunestyret 11. mai 2023
Håvard Moe,
seniorrådgiver, KS-Konsulent*

Kort om Håvard

- Begynte i KS Forskning i august 2000
- Rådgiver KS-Konsulent as fra september 2003
 - Jobber særlig med spørsmål knyttet til kommuneøkonomi, kommunereform, strategi, Kommunekompass, ledelse- og organisasjonsutvikling, samt administrative og politiske analyser.
 - 20 år i KS-Konsulent as
 - Prosjektleder for KOMØK siden 2008
- Ledererfaring fra Oslo kommune
- Utdannet cand.mag UiO (sosiologi, historie, statsvitenskap) og Master of Management BI (strategi, økonomi, ledelse og scenarier).

havard.moe@ks.no

[@havardmoe](https://www.instagram.com/havardmoe)

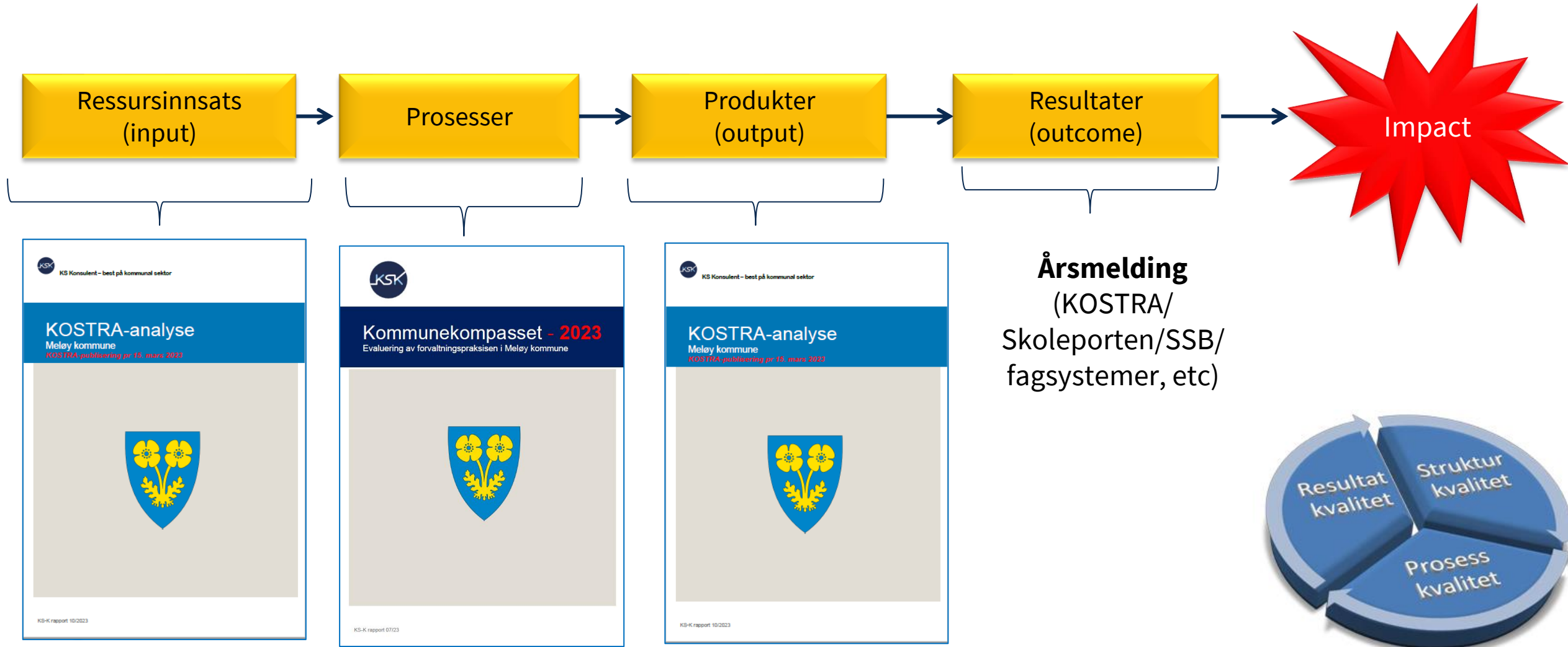

48 14 88 13

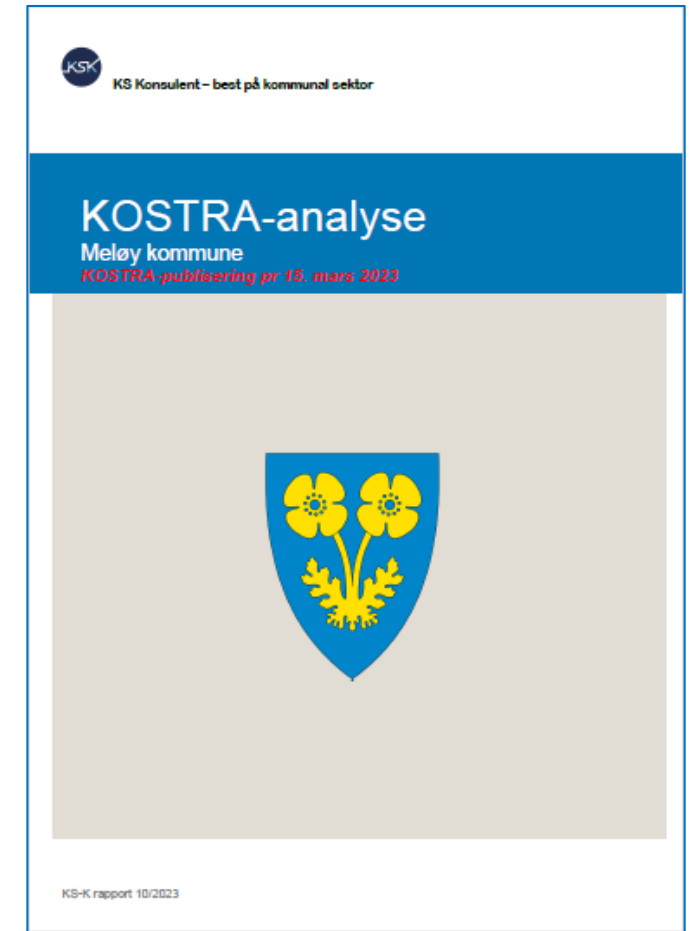
[Håvard Moe](#)

Hva skaper resultater?

En god og en dårlig nyhet.....

Alle diagrammer, tall
og analyser finnes i
KS-K Rapport 07/2023
og 10/2023

Jeg er ingen dommer!

- Jeg har ingen formening om ”rett” eller ”galt”!
 - Det som til en hver tid er politisk vedtatt er det rette
- Innlegget i dag vil påpeke hvordan forutsetningene for kommuneøkonomien i Meløy kommune ser ut på kort og mellomlang sikt
 - Dere må gjerne være rykende uenig i de konklusjoner jeg trekker – men dere får bare tro meg når jeg sier at jeg i alle fall kan stable KOSTRA-tall og har litt peiling på kommuneøkonomi.....

KS Konsulent – best på kommunal sektor

KOSTRA-analyse

Meløy kommune

KOSTRA-publisering pr 15. mars 2023

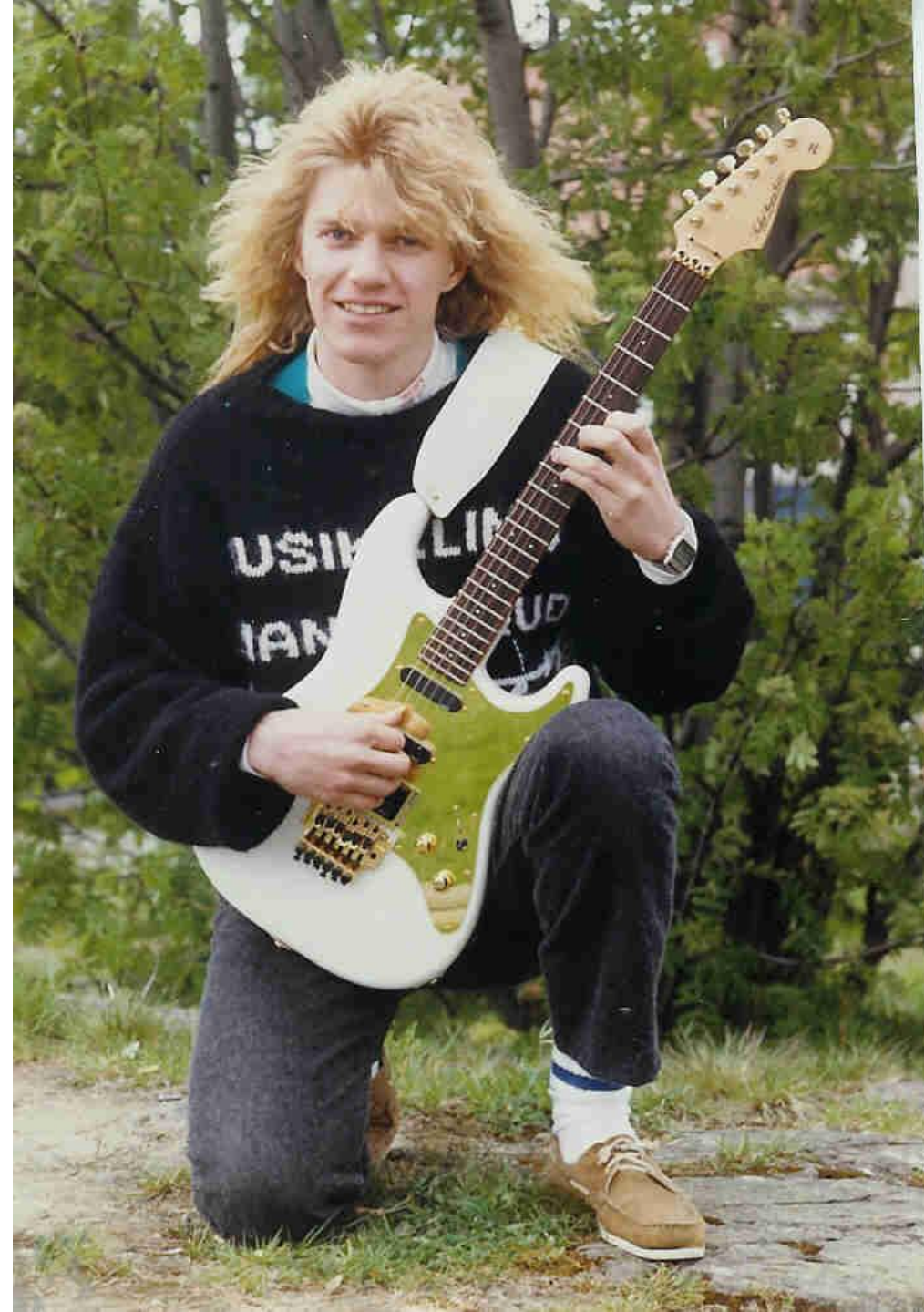

KS-K rapport 10/2023

Økonomisk situasjon i Meløy

**Virkeligheten
forandrer seg
– og det er
dårlig gjort av
virkeligheten**

9500 - 8000 f.Kr./BC

4500 - 3700 f.Kr./BC

1800 - 900 f.Kr./BC

Kilde: Alta Museum

«Det eneste som er mer krevende enn å få inn en ny tanke i hode på en kommunepolitiker, er å få ut en gammel»

Institusjoner som vi ser på som nødvendige, er ofte ikke annet en institusjoner vi er blitt vant til

Alexis de Tocqueville

«Den største utfordringen i vår tid er vår evne til å endre tankesett»

Al Gore

Brutto driftsinntekter 2022

790 118 000,-

Noen fundamentale perspektiver/disposisjon for i dag:

1. Det er ekte penger!
 - Er det tomt så er det tom
2. Kommuneøkonomi er et 0-sumspill
 - Mellom kommuner og mellom sektorer og avdelinger
3. Langsiktighet
 - tæring etter næring og generasjonsansvar
4. Man kan ikke få noe for ingenting
 - Realisme – ikke ønsketenkning
 - Vil du målet så må du ville virkemiddelet
5. Penger er et virkemiddel - ikke et mål
 - Hold orden på økonomien!

Referansekommuner i dag

Meløy	Sunndal	Saltdal	Midtre Gauldal
6 212	7 110	4 650	6 133

6

STORE utfordringer for Meløy-samfunnet

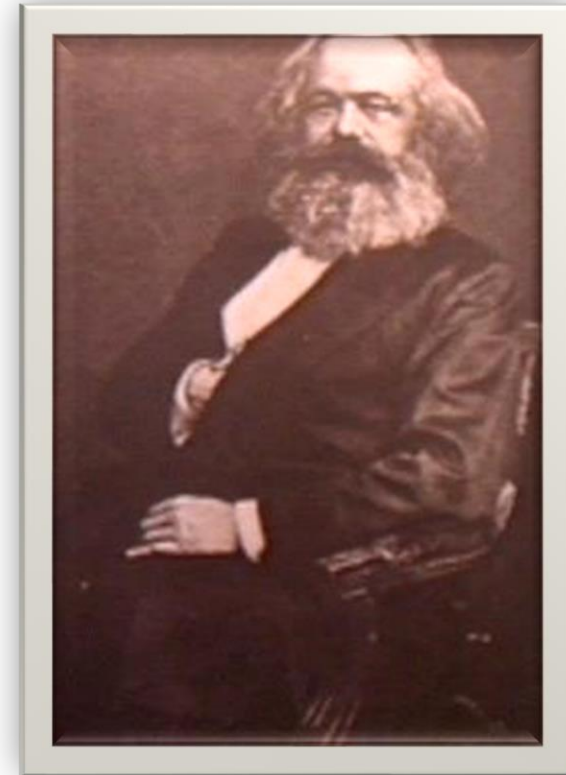
Utfordring nr 1: Inntektssystemet

Fallende folketall og reduserte økonomiske rammer

Grunnidé Inntektssystemet

”Yt etter evne
– motta etter
behov”

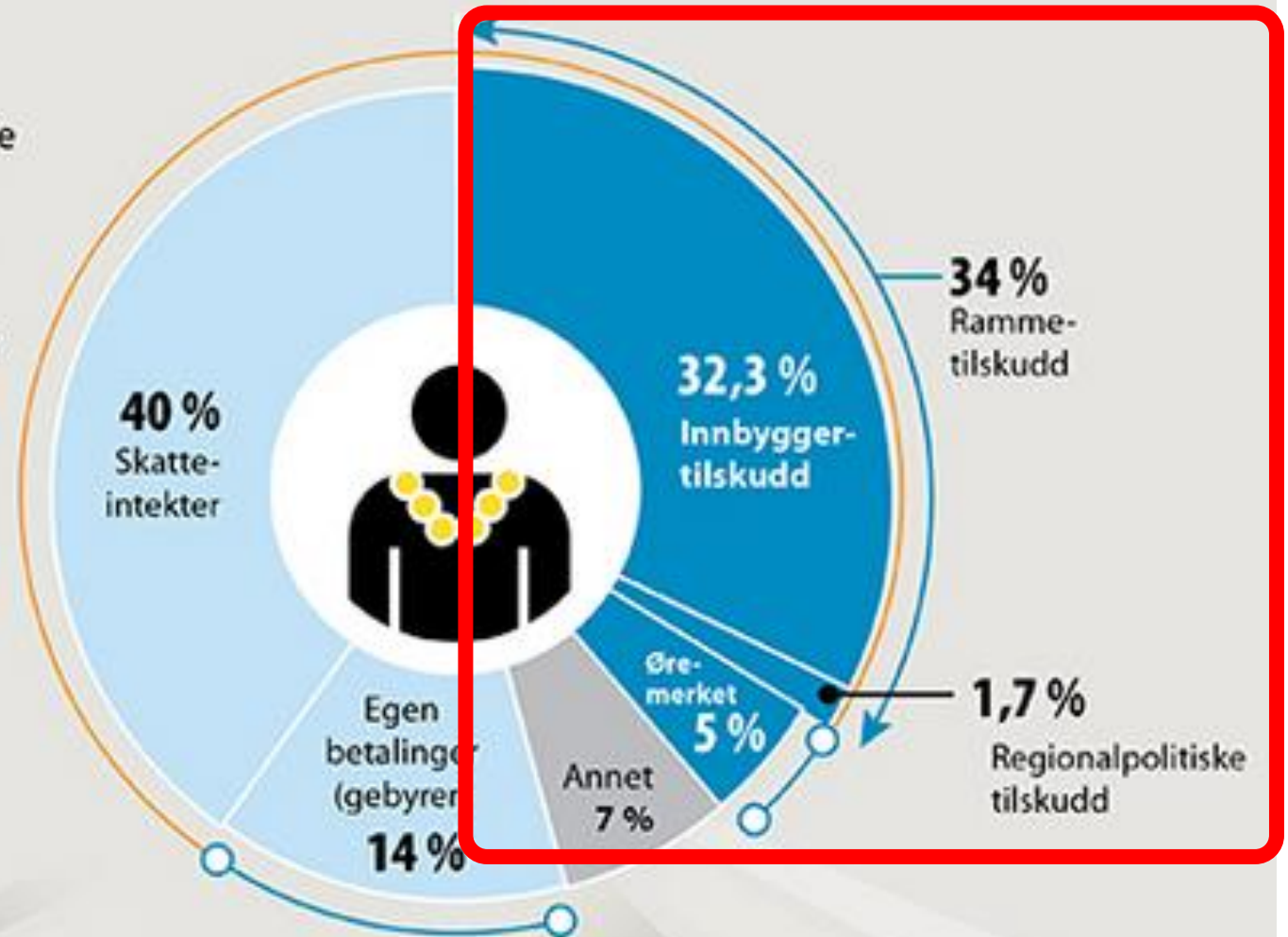
Karl Marx

Slik får kommunene inntektene sine

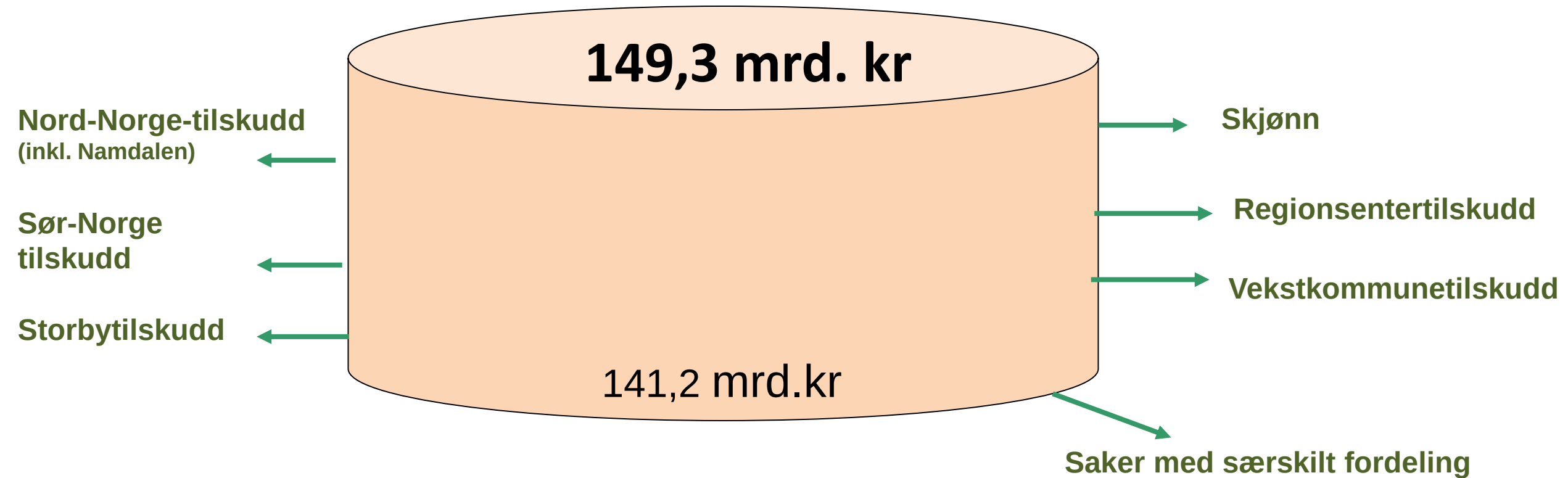
FRIE INNTEKTER er midler kommunene fritt kan disponere uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regler.

RAMMETILSKUDET er penger som fordeles fra staten til kommunene.

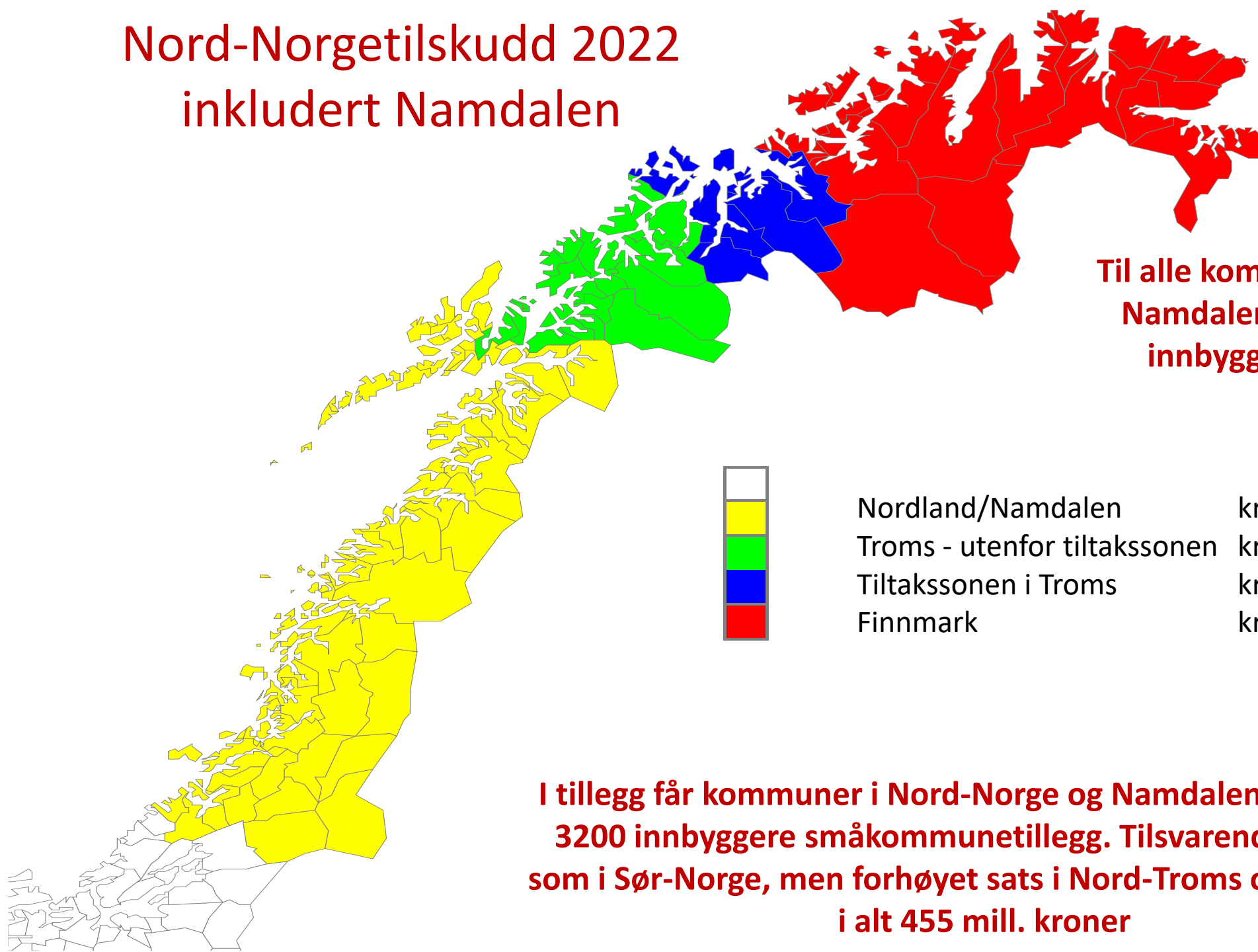
- Fra innbyggerene
- Fra staten
- Frie inntekter
- Bundet

Rammetilskudd til kommunene 2022 (nasjonalbudsjettet 2022)

Nord-Norgetilskudd 2022 inkludert Namdalen

**Til alle kommuner i Nord-Norge og
Namdalen med ulike satser per
innbygger, i alt 1750 mill. kr**

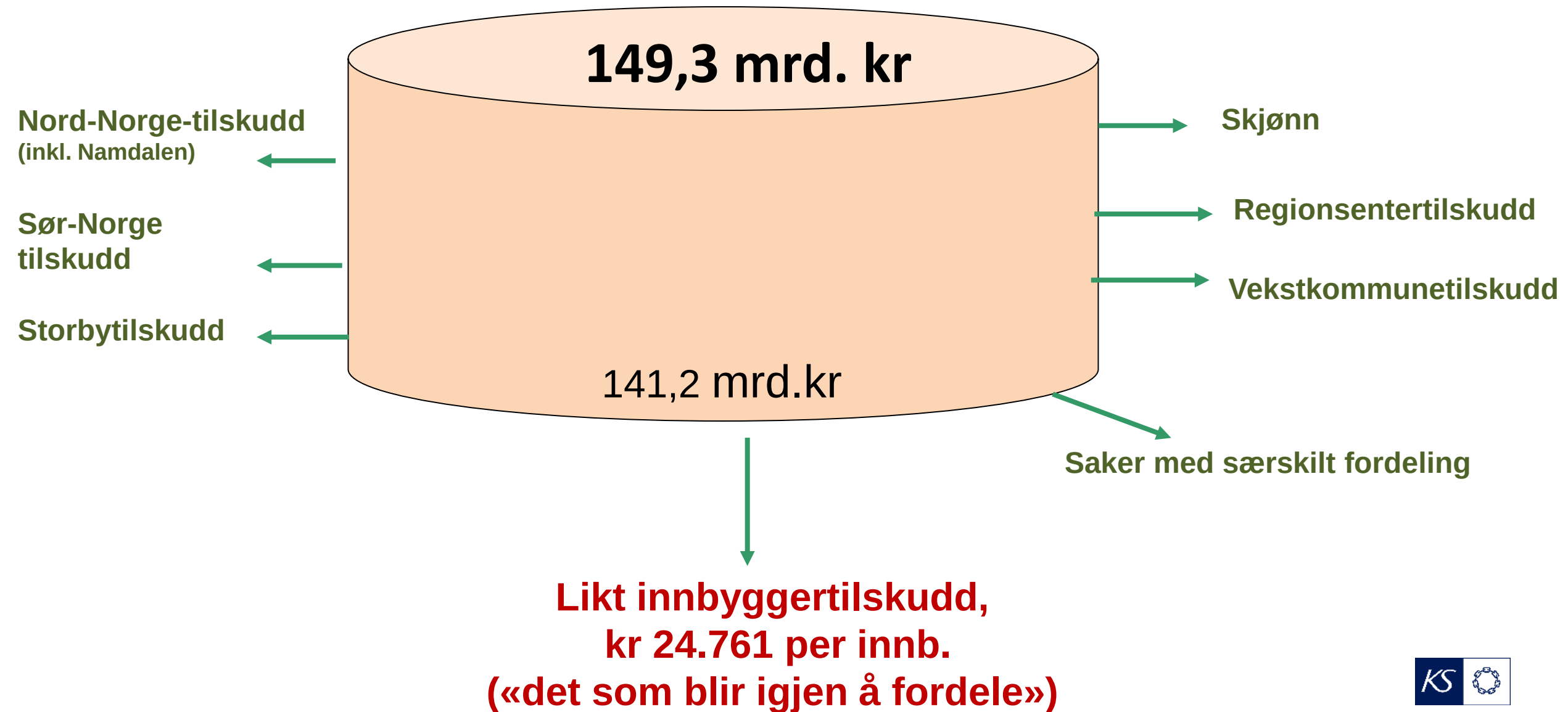
		Antall kommuner
Nordland/Namdalen	kr 1.861 per innb.	52
Troms - utenfor tiltakssonen	kr 3.570 per innb.	14
Tiltakssonen i Troms	kr 4.206 per innb.	7
Finnmark	kr 8.716 per innb.	18

**I tillegg får kommuner i Nord-Norge og Namdalen med under
3200 innbyggere småkommunetillegg. Tilsvarende kriterier
som i Sør-Norge, men forhøyet sats i Nord-Troms og Finnmark,
i alt 455 mill. kroner**

Meløy får regionalpolitiske tilskudd

Knr	Kommune	Distrikts- tilskudd Sør-Norge		Distrikts- tilskudd Nord-Norge	
		Småkommuner	Store kommuner	Småkommuner	tilskudd NN
		1000 kr	1000 kr	1000 kr	1000 kr
1563	Sunndal	-	9 536		
1837	Meløy			-	11 626
1840	Saltdal			-	8 620
5027	Midtre Gauldal	-	-		

Rammetilskudd til kommunene 2022 (nasjonalbudsjettet 2022)

07459: Befolkning, etter år. Personer, Meløy.

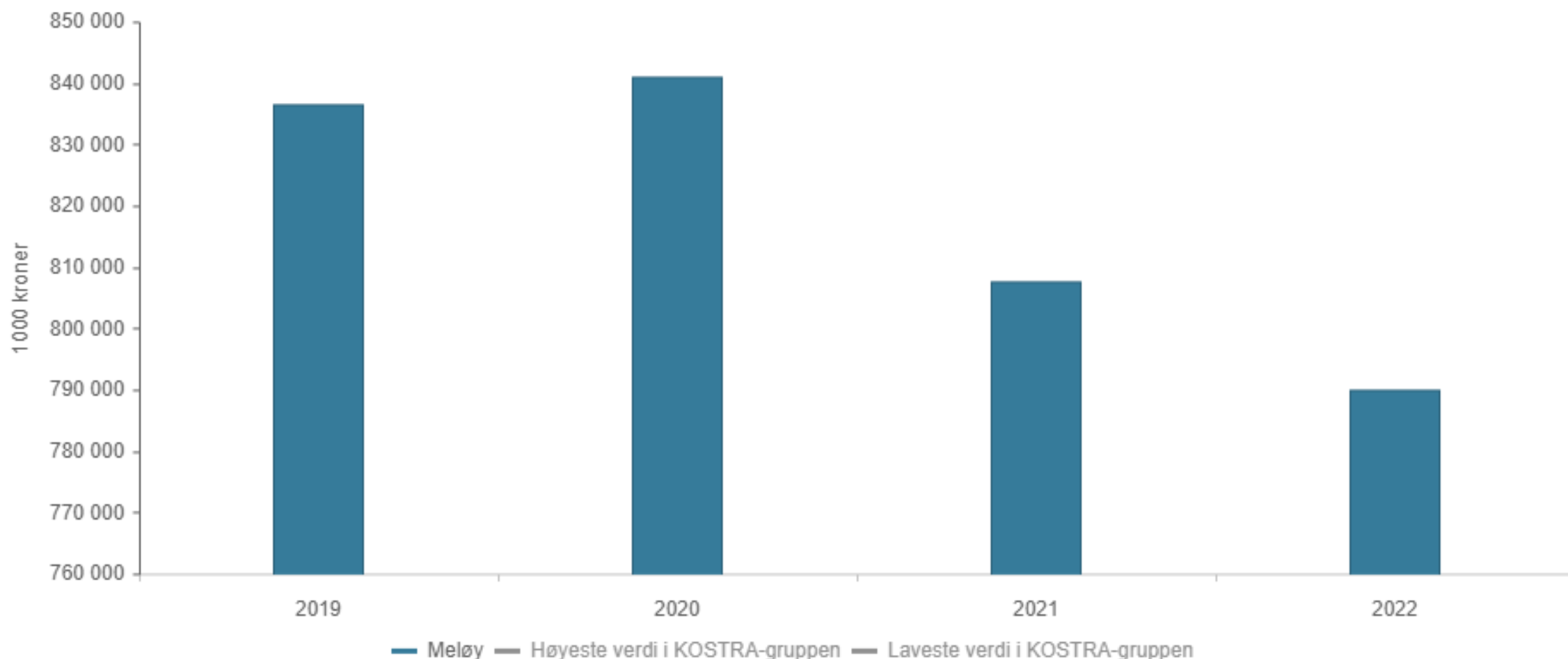

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Brutto driftsinntekter i alt Beløp (1000 kr)

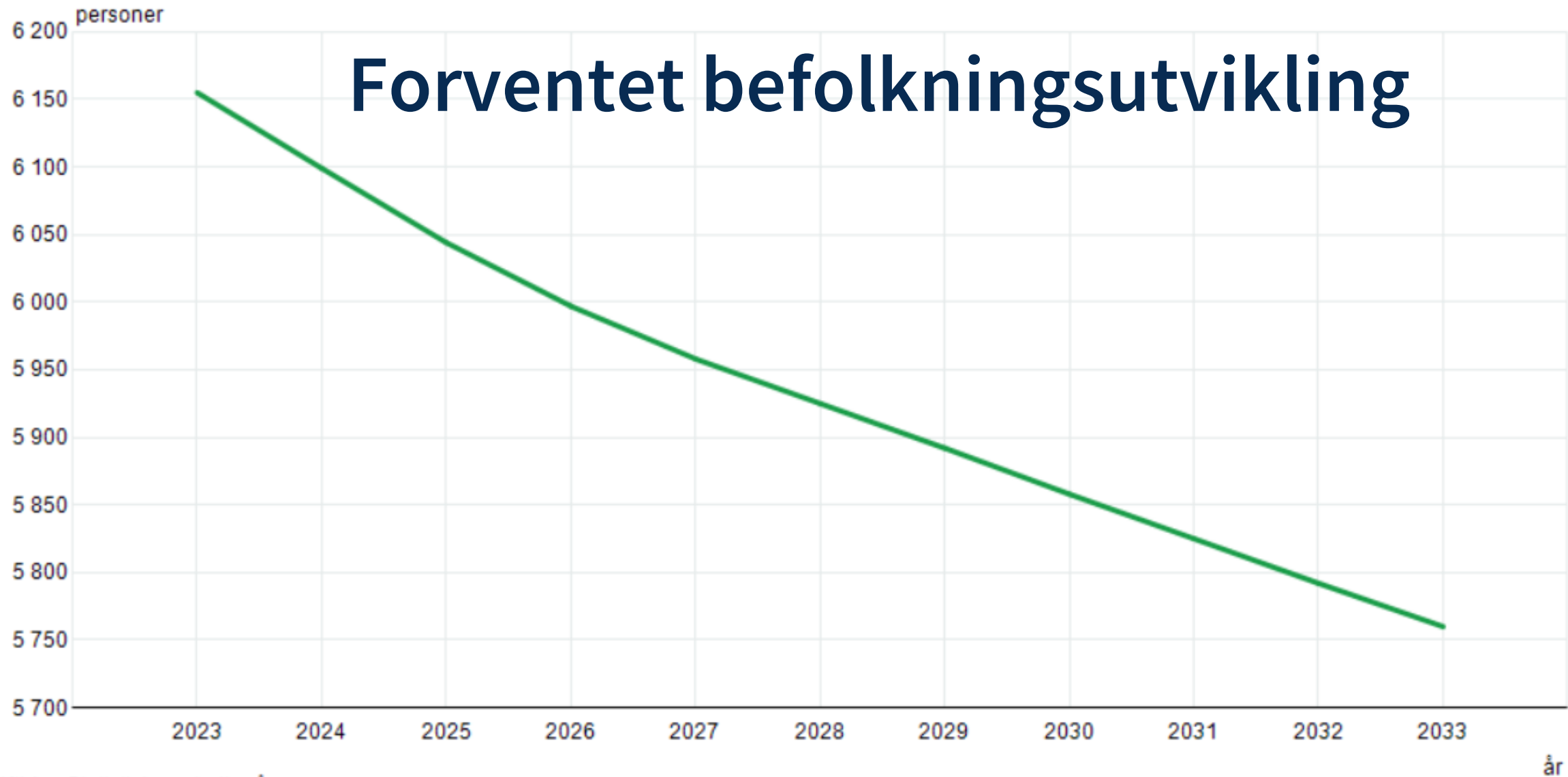
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

	2019	2020	2021	2022
Meløy	836 624	841 122	807 527	790 118

13600: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter år. Meløy, Hovedalternativet (MMMM).

Forventet befolkningsutvikling

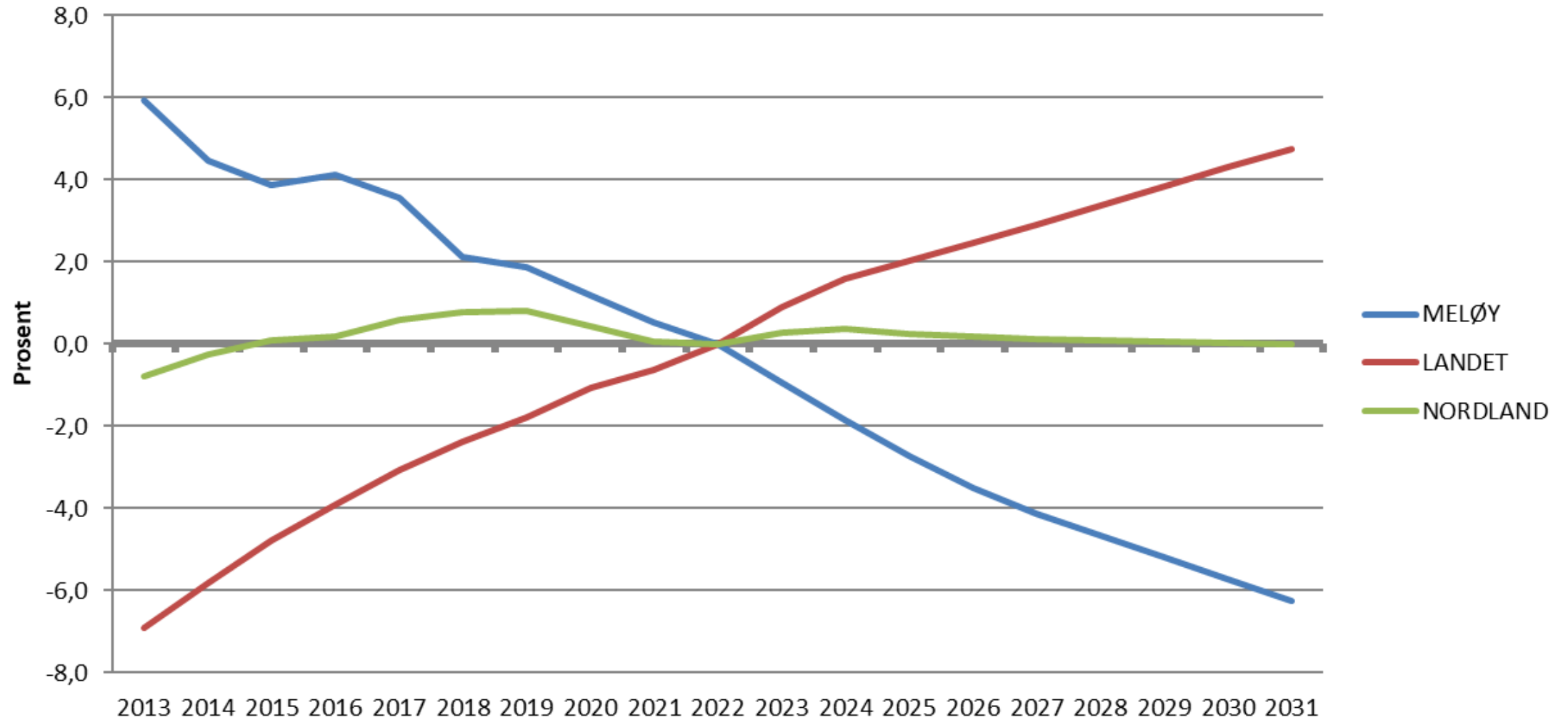

Kilde: Statistisk sentralbyrå

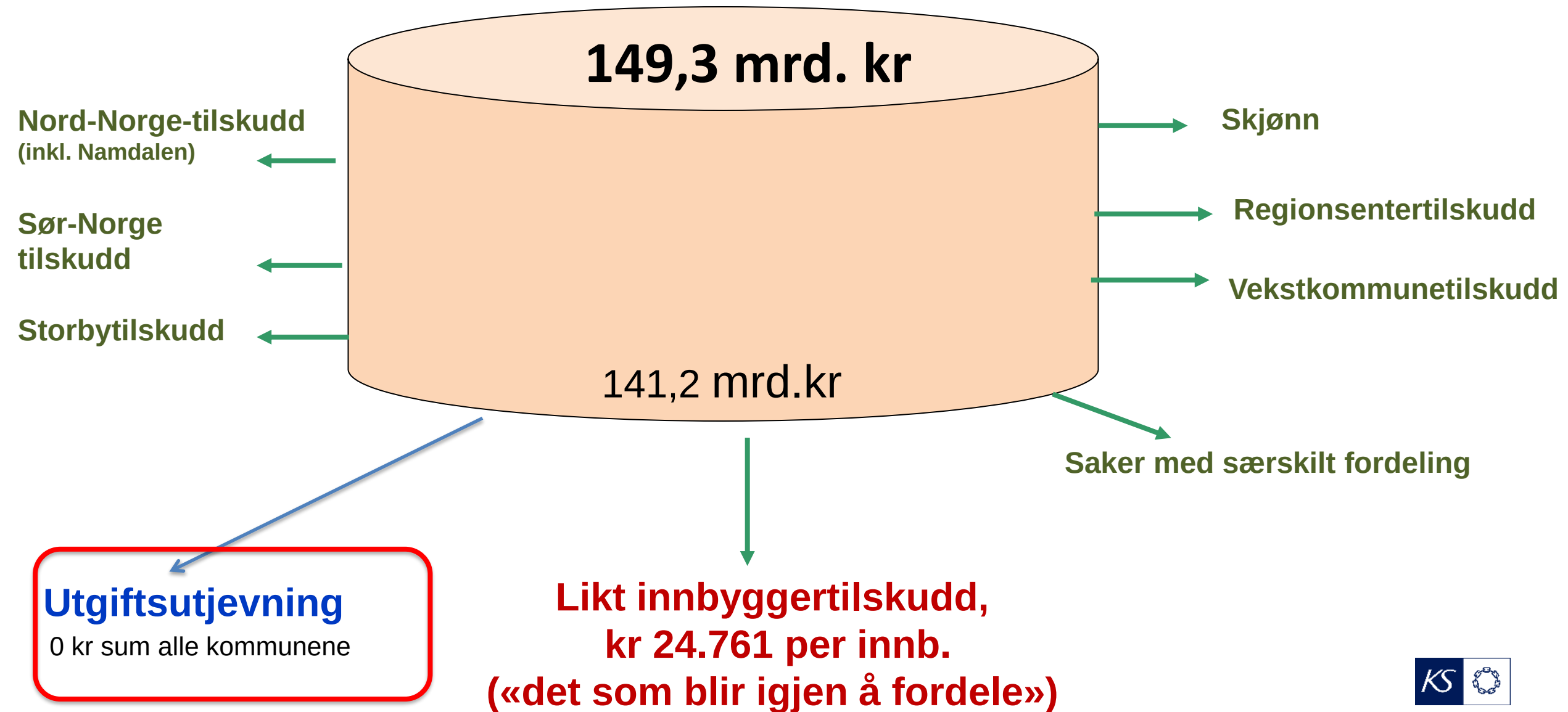
år

Utvikling i folketall per 1.1

(2022 = 0, SSB MMMM-alternativ TBU metode/ kommunens egen fremskriving)

Rammetilskudd til kommunene 2022 (nasjonalbudsjettet 2022)

	HELE LANDET		MELØY			Bruk av folketall 1.7.2022	
	Vekt	Antall	Antall	utgifts- behovs- indeks	Pst. utslag	Tillegg/ fradrag i utgiftsutj	
						kr per innb	1000 kr
0-1 år	0,0057	109 740	91	0,7284	-0,15 %	-97	-604
2-5 år	0,1361	228 507	235	0,9034	-1,32 %	-827	-5 135
6-15 år	0,2645	643 155	762	1,0407	1,08 %	677	4 205
16-22 år	0,0236	453 296	514	0,9960	-0,01 %	-6	-36
23-66 år	0,1049	3 138 464	3 330	0,9320	-0,71 %	-448	-2 784
67-79 år	0,0567	639 203	898	1,2341	1,33 %	834	5 181
80-89 år	0,0767	196 967	298	1,3290	2,52 %	1 586	9 851
over 90 år	0,0385	46 460	83	1,5693	2,19 %	1 378	8 557
Basistillegg	0,0159	275	0,9474	3,0309	3,23 %	2 030	12 607
Sone	0,0100	21 404 993	93 305	3,8290	2,83 %	1 778	11 045
Nabo	0,0100	9 740 388	29 697	2,6781	1,68 %	1 055	6 552
Landbrukskriterium	0,0021	1	0,0020	1,7825	0,16 %	103	642
Innvandrere 6-15 år ekskl Skand	0,0071	48 588	73	1,3197	0,23 %	143	886
Flyktninger uten integreringstils	0,0084	177 206	87	0,4313	-0,48 %	-300	-1 865
Dødlighet	0,0454	40 709	46	0,9926	-0,03 %	-21	-132
Barn 0-15 med enslige forsørge	0,0188	107 249	148	1,2122	0,40 %	251	1 557
Lavinntekt	0,0118	285 349	242	0,7450	-0,30 %	-189	-1 175
Uføre 18-49 år	0,0064	121 768	177	1,2768	0,18 %	111	692
Opphopningsindeks	0,0095	234	0,0775	0,2913	-0,67 %	-423	-2 629
Aleneboende 30 - 66 år	0,0193	515 435	523	0,8913	-0,21 %	-132	-819
PU over 16 år	0,0486	20 146	34	1,4825	2,34 %	1 474	9 155
Ikke-gifte 67 år og over	0,0454	388 016	588	1,3311	1,50 %	945	5 869
Barn 1 år uten kontantstøtte	0,0165	41 008	40	0,8640	-0,22 %	-141	-876
Innbyggere med høyere utdannin	0,0181	1 533 254	1 005	0,5758	-0,77 %	-483	-2 998
1 Kostnadsindeks	1,0000			1,14791	14,79 %	9 297	57 745

Utgiftsbehov

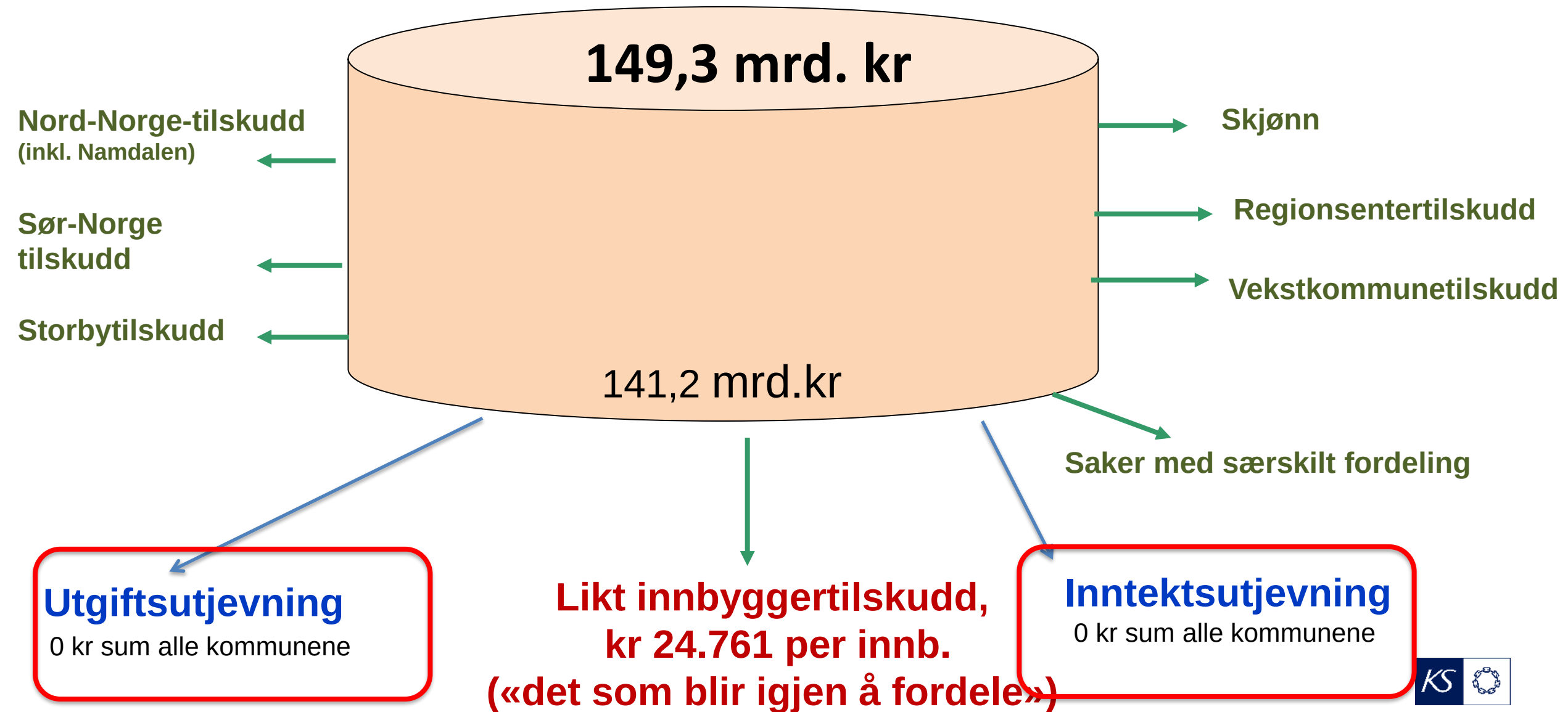

«Inntekten» pr innbygger (utgiftsutjevningen)

KOSTNADSNØKKEL 2023		
med strukturkriterium		
Kostnadsnøkkel	Kostnads- nøkkel	Enhets- beløp
	2023	kr
Innbyggere 0-1	0,0057	17 813
Innbyggere 2-5	0,1361	204 259
Innbyggere 6-15	0,2645	141 037
Innbyggere 16-22	0,0236	17 855
Innbyggere 23-66	0,1049	11 463
Innbyggere 67-79	0,0567	30 421
Innbyggere 80-89	0,0767	133 544
Innbyggere 90 år og over	0,0385	284 188
Basiskriteriet	0,0159	19 860 180
Sone (bosatt spredt)	0,0100	
Nabo	0,0100	
Landbrukskriteriet	0,0021	
Innvandrerer 6-15 år, ekskl. Skandi	0,0071	50 113
Flyktninger uten integreringstilsku	0,0084	16 256
Dødelighetskriteriet	0,0454	382 463
Antall barn 0-15 år med enslige fo	0,0188	60 116
Lavinntektskriteriet	0,0118	14 182
Uføre 18-49 år	0,0064	18 025
Opphopningsindeks	0,0095	
Aleneboende	0,0193	12 841
PU 16 år og over	0,0486	827 315
Ikke gifte 67 år og over	0,0454	40 126
Andel barn 1 år uten kontanstøtte	0,0165	137 988
Antall innbyggere med høyere utda	0,0181	4 048
Sum	1,0000	

Rammetilskudd til kommunene 2022 (nasjonalbudsjettet 2022)

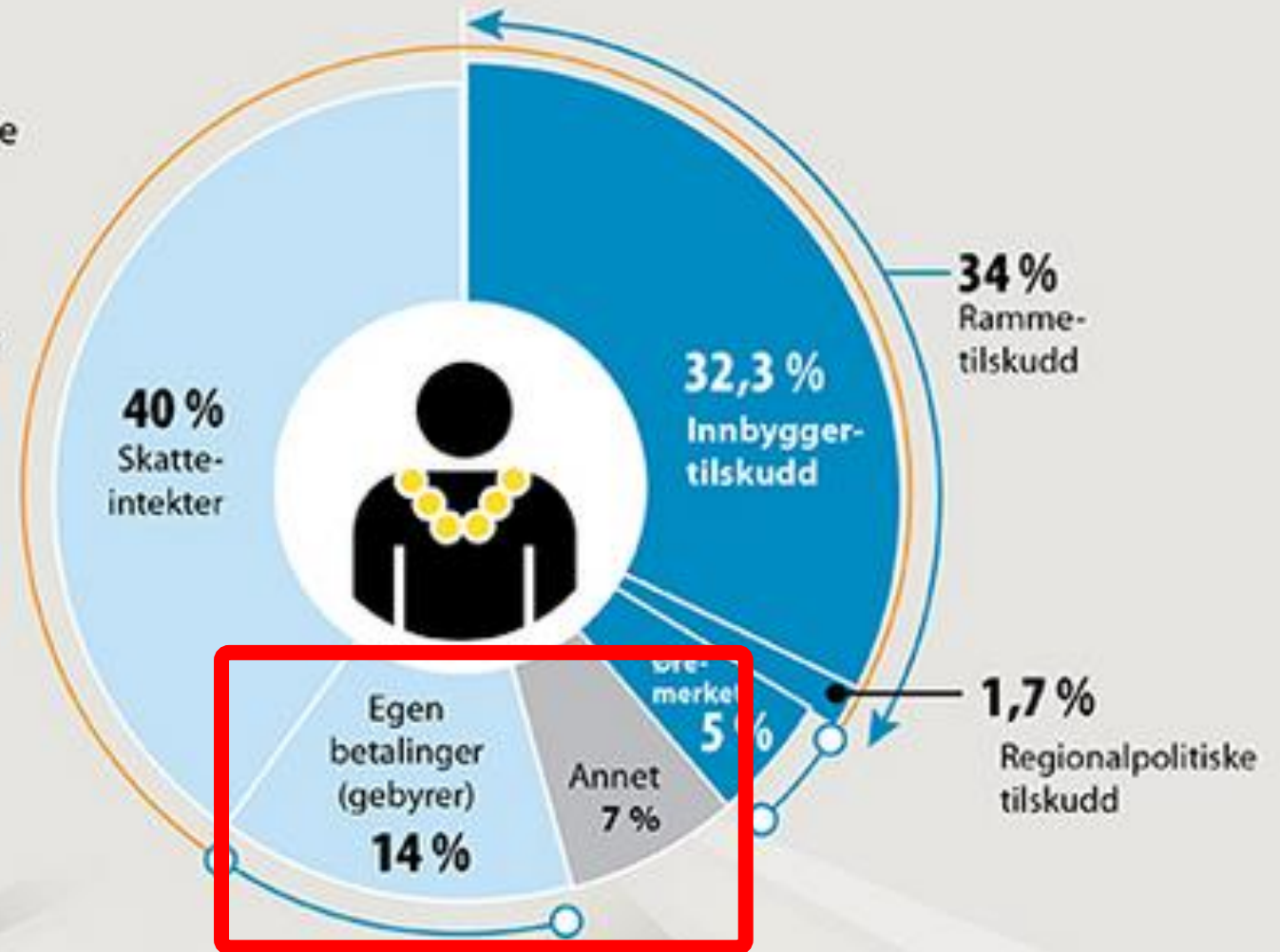

Slik får kommunene inntektene sine

FRIE INNTEKTER er midler kommunene fritt kan disponere uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regler.

RAMMETILSKUDET er penger som fordeles fra staten til kommunene.

- Fra innbyggerene
- Fra staten
- Frie inntekter
- Bundet

Effekten av lokale inntekter

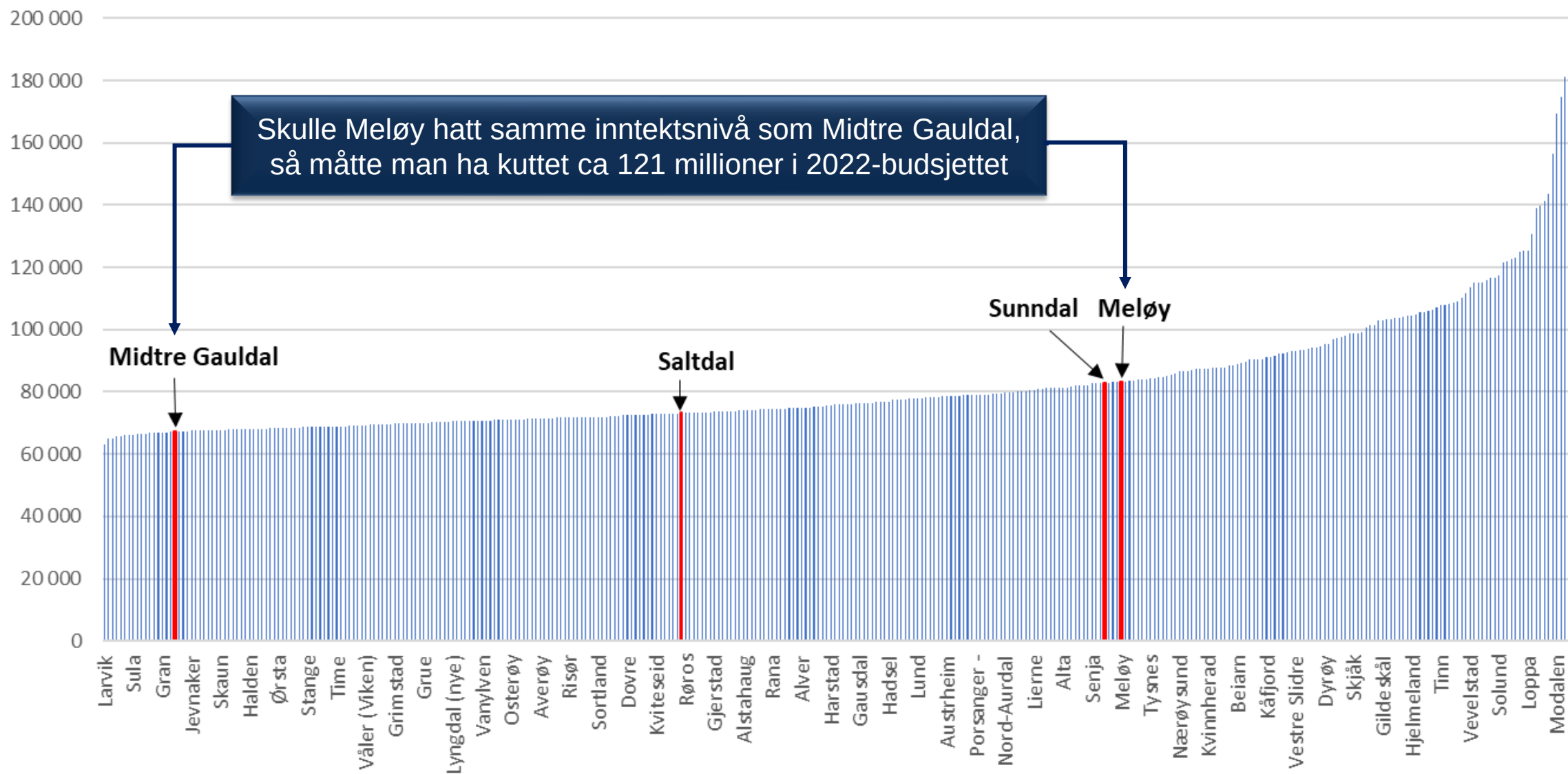
Knr.	Kommune	Eiendoms-skatt KOSTRA foreløpige 2022 1000 kr	Konsesjonskraft og hjemfallsinntekter 2022 foreløpige 1000 kr	Eiendomsskatt, konsesjonsk- og hjemfallsinnt i pst av korr frie innt 2022 (foreløpig)	Renteinnt/ utbytte i pst av korr frie inntekter 2022 (foreløpig)	Renteinnt. utbytte og eieruttak KOSTRA 2022 1000 kr	Havbruks- fond 1000 kr
1563	Sunndal	74 334	22 369	20,9 %	3,4 %	15 708	0
1837	Meløy	48 231	19 272	15,8 %	1,1 %	4 757	16 894
1840	Saltdal	12 038	5 306	5,7 %	3,2 %	9 698	5 895
5027	Midtre Gauldal	11 971	5 255	4,4 %	2,9 %	11 102	0

Kommune	Beregnet gevinst / del som vedr frie inntekter 1000 kr	DDA lokalt pst
1563 Sunndal	10 389	0,106
5027 Midtre Gauldal	-	0,141
1837 Meløy	24 556	0,051
1840 Saltdal	16 943	0,051

Utgiftskorrigerte frie inntekter ink skatt, kraft, havbruk, finans (ikke diff arb)

Skulle Meløy hatt samme inntektsnivå som Midtre Gauldal, så måtte man ha kuttet ca 121 millioner i 2022-budsjettet

Utfordring nr 2:

Den økonomiske Nå-situasjonen

Kommunaløkonomisk bærekraft

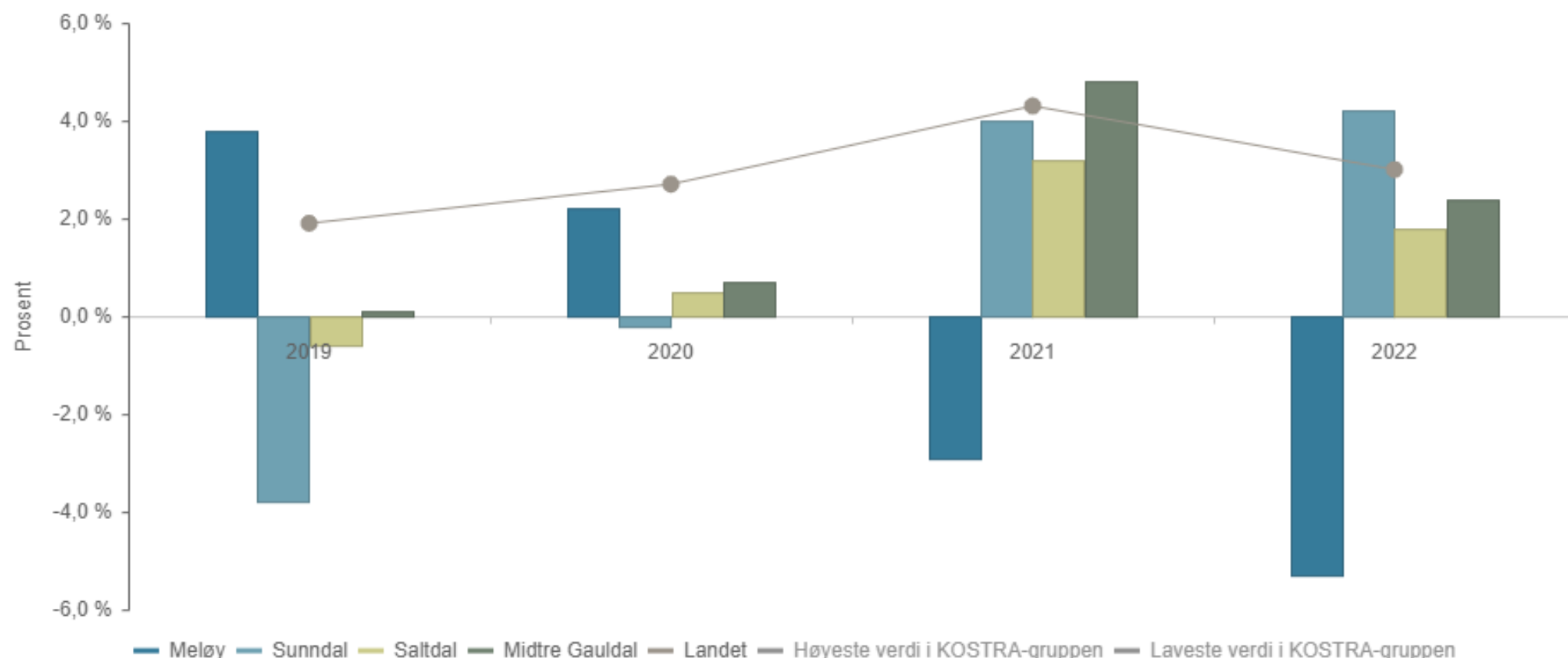
Netto driftsresultat, Disposisjonsfond, Gjeldsgrad

**Det å drive en
kommune er som å
drive en gård – du
har den bare til lån i
en generasjon**

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

	2019	2020	2021	2022
Meløy	3.8 %	2.2 %	-2.9 %	-5.3 %
Sunndal	-3.8 %	-0.2 %	4.0 %	4.2 %
Saltdal	-0.6 %	0.5 %	3.2 %	1.8 %
Midtre Gauldal	0.1 %	0.7 %	4.8 %	2.4 %
Landet	1.9 %	2.7 %	4.3 %	3.0 %

Skatt på inntekt og formue Beløp (1000 kr)

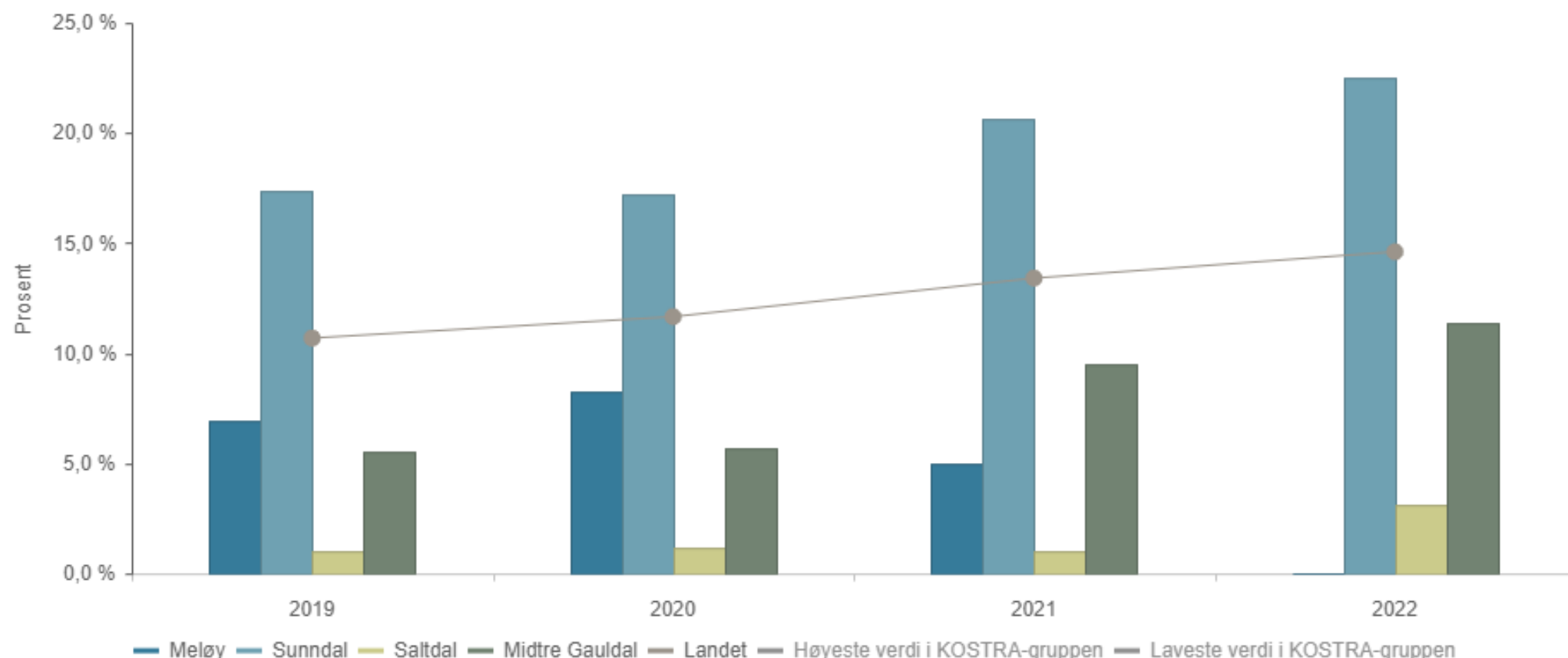
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Skatteinntektene øker – allikevel går resultatet kraftig ned...

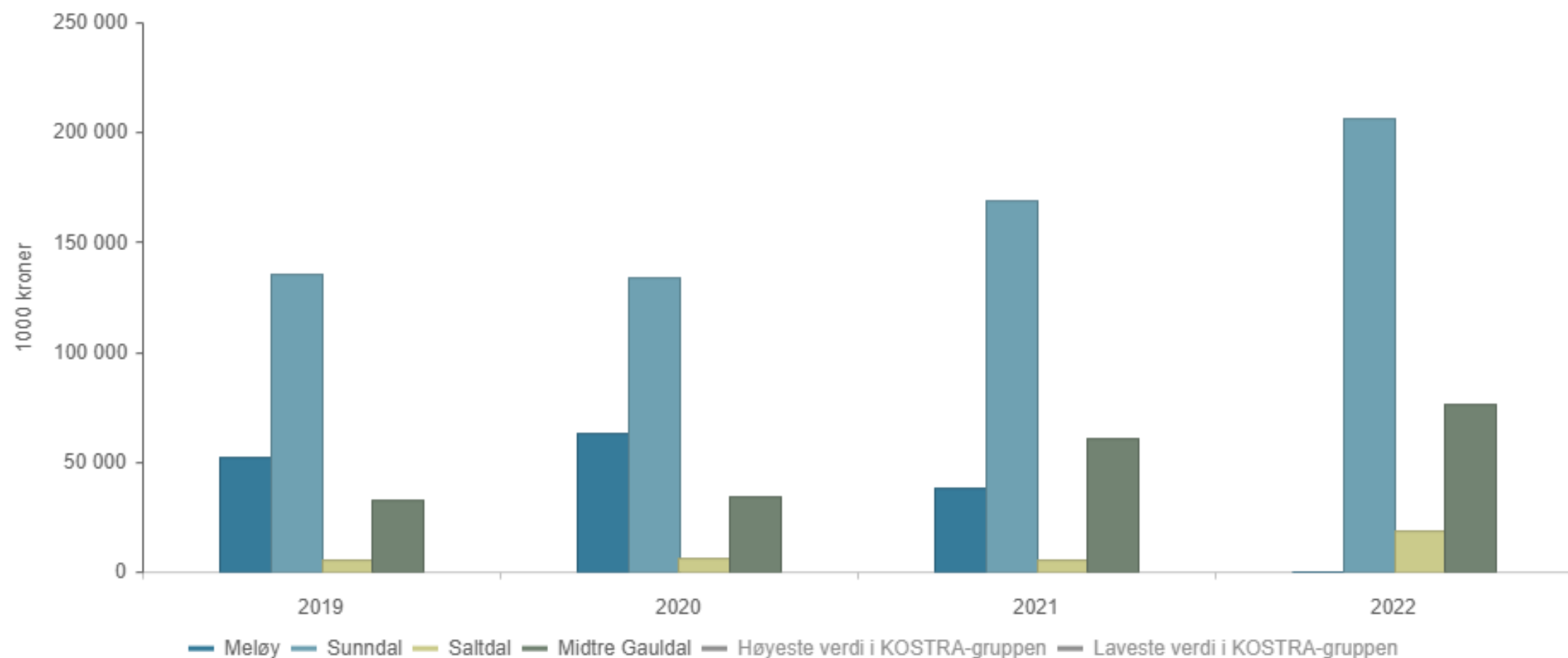
	2019	2020	2021	2022
Meløy	206 848	200 857	212 633	216 633

Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (B)

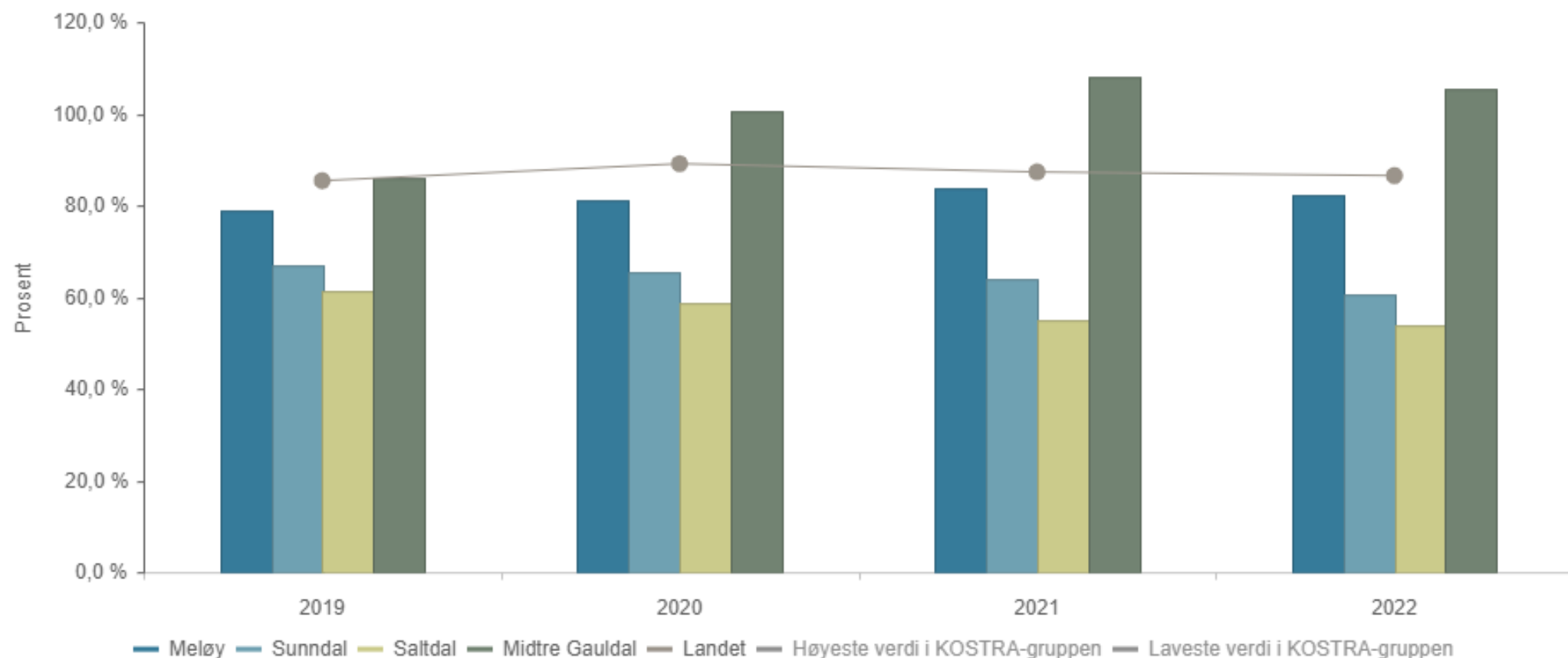
	2019	2020	2021	2022
Meløy	6,9 %	8,2 %	5,0 %	0,0 %
Sunndal	17,4 %	17,2 %	20,6 %	22,5 %
Saltdal	1,0 %	1,1 %	1,0 %	3,2 %
Midtre Gauldal	5,5 %	5,7 %	9,5 %	11,4 %
Landet	10,7 %	11,7 %	13,4 %	14,6 %

Disposisjonsfond (K) Beløp (1000 kr)

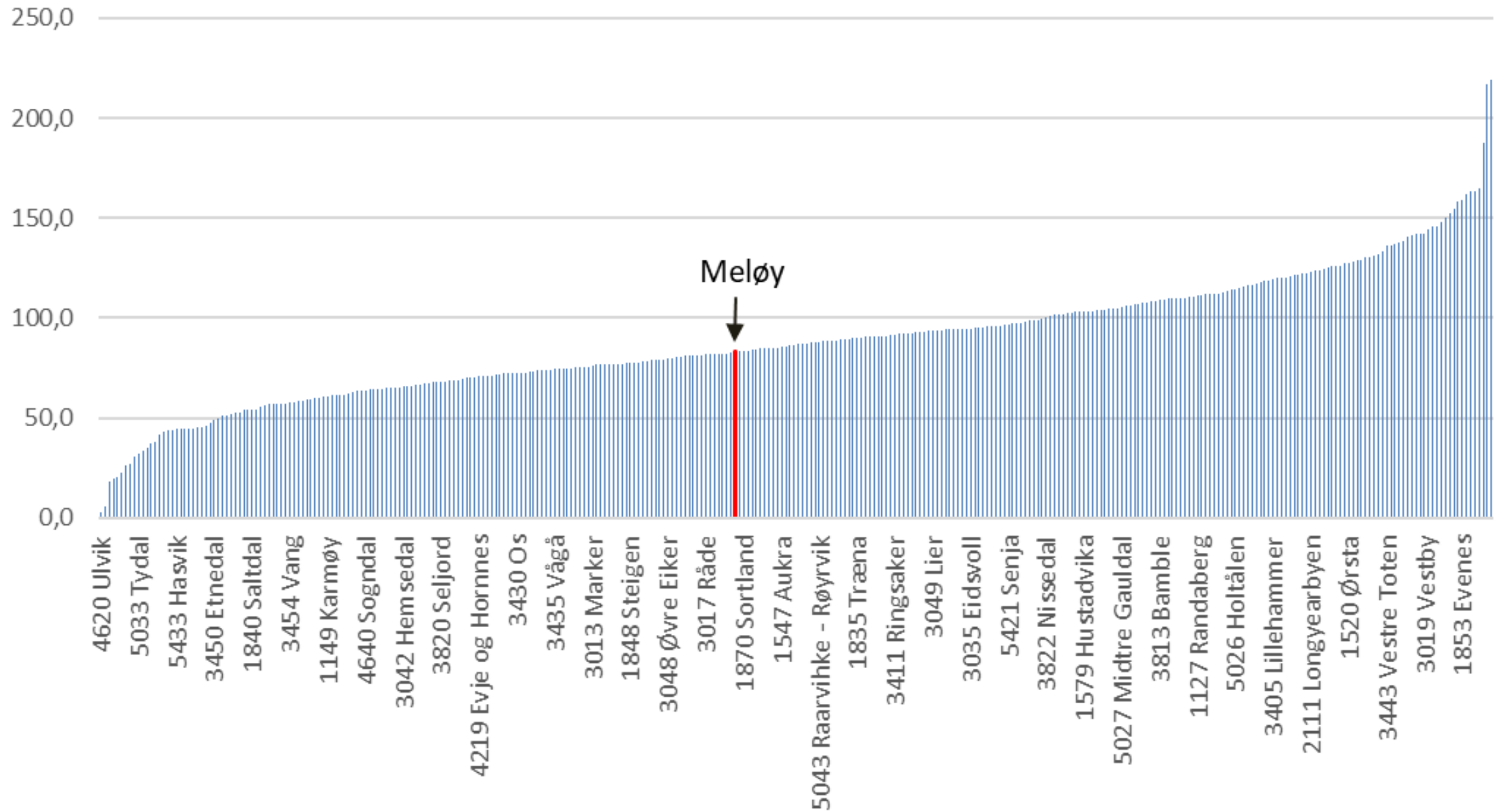
	2019	2020	2021	2022
Meløy	52 119	63 073	38 287	164
Sunndal	135 426	133 595	169 008	206 032
Saltdal	5 385	6 250	5 773	19 062
Midtre Gauldal	32 448	34 231	60 590	76 421

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

	2019	2020	2021	2022
Meløy	79,0 %	81,0 %	83,8 %	82,3 %
Sunndal	66,9 %	65,4 %	63,8 %	60,6 %
Saltdal	61,2 %	58,6 %	54,9 %	53,8 %
Midtre Gauldal	85,9 %	100,5 %	107,9 %	105,3 %
Landet	85,4 %	89,1 %	87,3 %	86,5 %

Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter 2022

Kommunal gjeld er ikke annerledes enn privat gjeld – den skal betales med renter og avdrag

Utfordring nr 3:

Kraftig kostnadsvekst siste 4 år
(ut over utgiftsbehovet)

Flere eldre – færre barn og unge

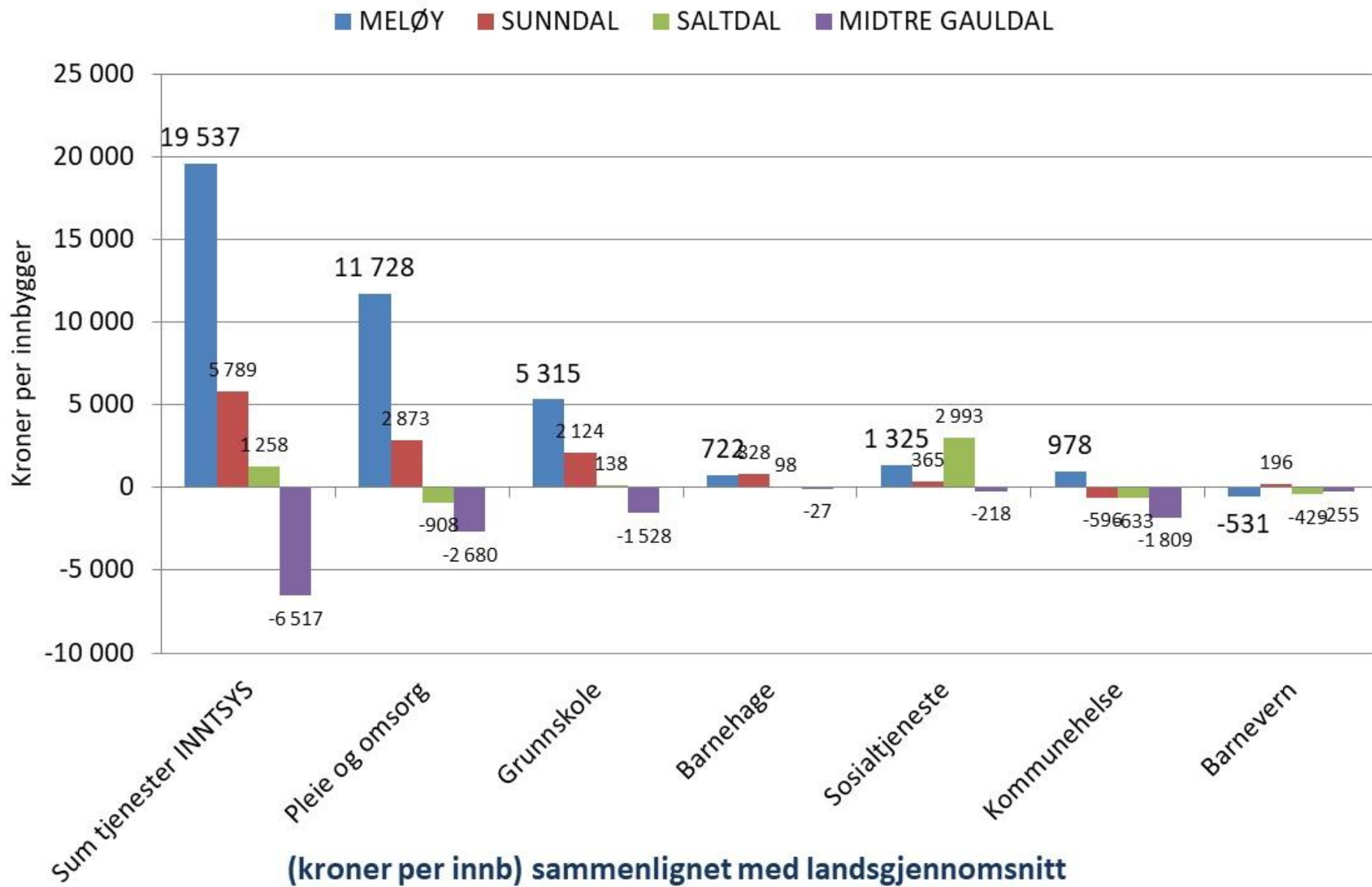

NB: 2021 tall

Meløy brukte 161 mill mer enn Midtre Gauldal (utgiftskorrigert) på disse seks tjenesteområdene i 2022 (89 mill mer på PLO og 42 mill på grunnskole)

Tjenester innenfor inntektssystemet Kommunens ressursbruk korrigert for forskjeller i utgiftsbehov m.m

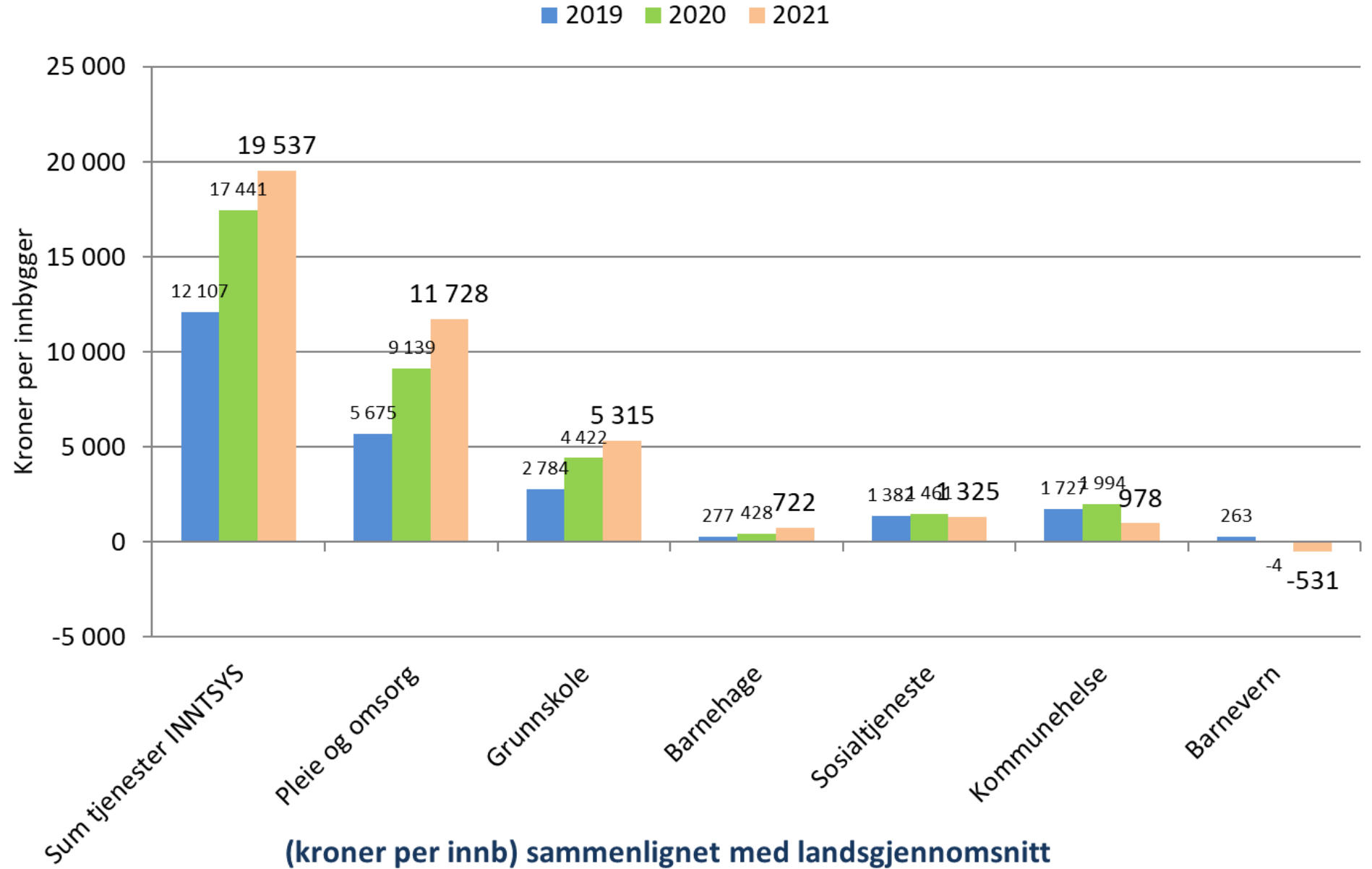

NB: 2021 tall

Kostnadsveksten er helt ute av kontroll. Samlet utgjorde kostnadsveksten på disse seks områdene **53 mill** fra 2019 til 2021. Og den bare fortsatte i 2022.....

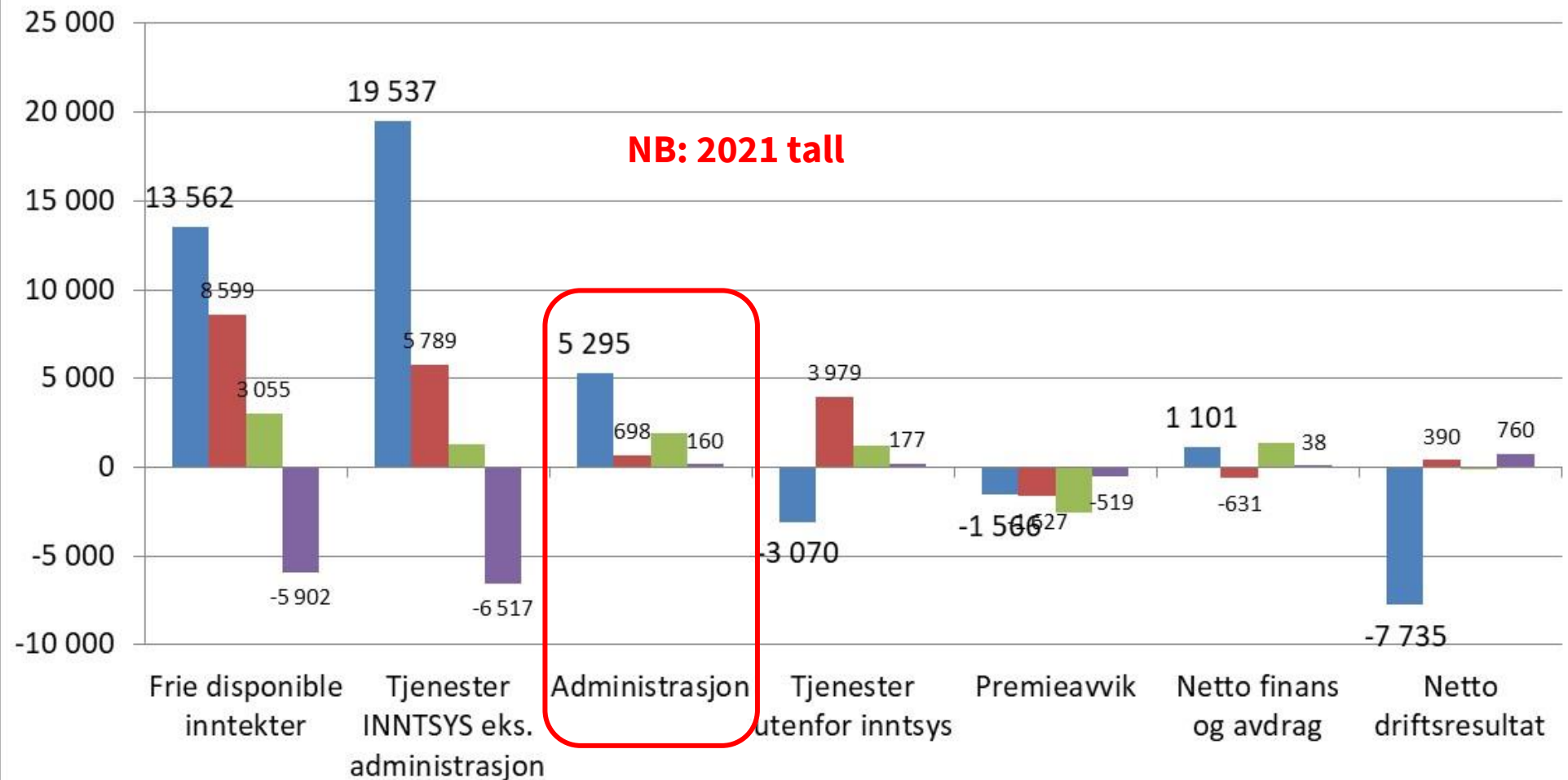

Tjenester innenfor inntektssystemet Kommunens ressursbruk korrigert for forskjeller i utgiftsbehov m.m

Kommunens frie disponible inntekter og ressursbruk (kr per innb)
 avvik fra landsgjennomsnitt(=0) korrigert for kommunens utgiftsbehov
 m.m
 (kroner per innbygger)

MELØY SUNNDAL SALTDAL MIDTRE GAULDAL

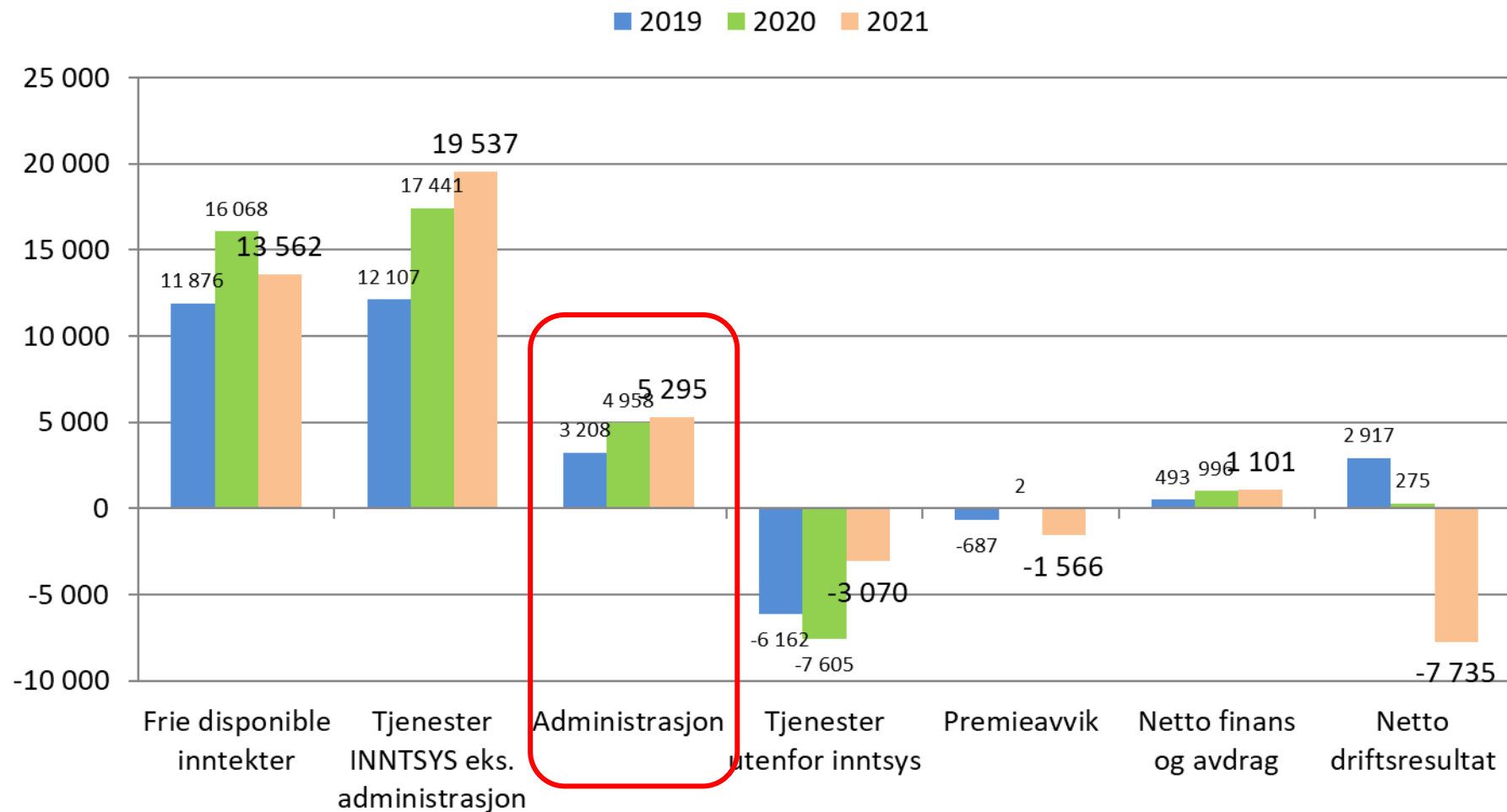

Meløy bruker 23,6 mill mer enn Midtre Gauldal på «administrasjon» i 2022.

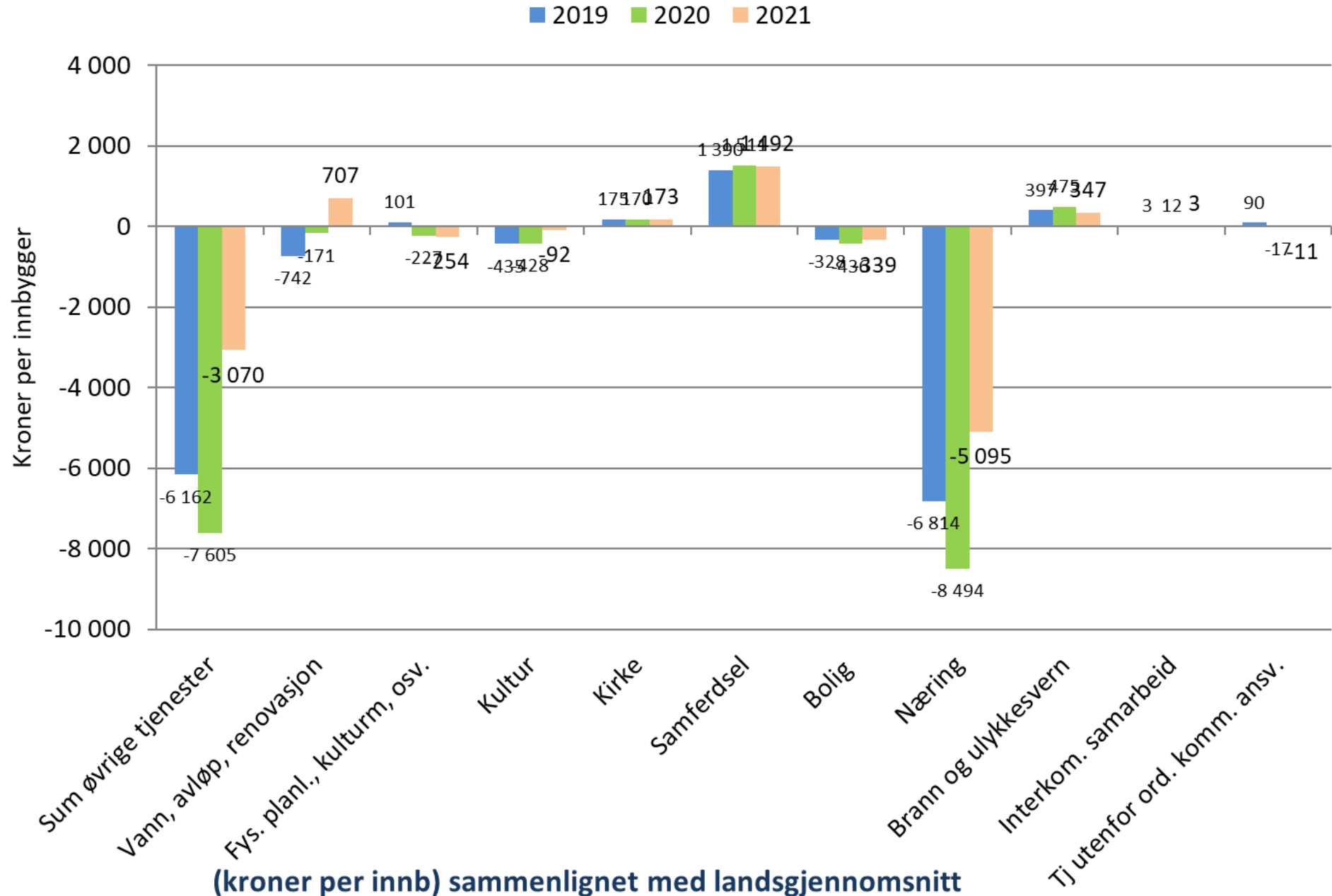
Kostnadene på
«administrasjon» har vokst
med 13 mill fra 2019 til
2021 (men de er tatt ned
igjen med 6 mill i 2022)

Kommunens frie disponible inntekter og ressursbruk (kr per innb)
avvik fra landsgjennomsnitt(=0) korrigert for kommunens utgiftsbehov
m.m
(kroner per innbygger)

Ressursbruk øvrige tjenester

Utvikling 2021 - 2022

Tjenesteområde				
	2021	2022	Diff pr innb 21-22	Endring 21- 22
Netto driftsutg pr innb (utg. korrigert)				
<i>Administrasjon og styring</i>	10 349	9 340	-1 009	-6 267 908
<i>Pleie og omsorg</i>	31 816	32 821	1 005	6 243 060
<i>Helse</i>	5 142	5 561	419	2 602 828
<i>Sosial</i>	5 449	5 997	548	3 404 176
<i>Barnevern</i>	1 712	1 702	-10	-62 120
<i>Grunnskole</i>	21 296	22 030	734	4 559 608
<i>Barnehage</i>	9 817	10 388	571	3 547 052
<i>Kultur</i>	2 641	2 457	-184	-1 143 008
<i>Kirke</i>	845	826	-19	-118 028
<i>Plan, miljø</i>	713	803	90	559 080
<i>Brann</i>	1 351	1 415	64	397 568
<i>Samferdsel</i>	2 881	3 957	1 076	6 684 112
	Endring 2021-2022			20 406 420

Utfordring nr 4:

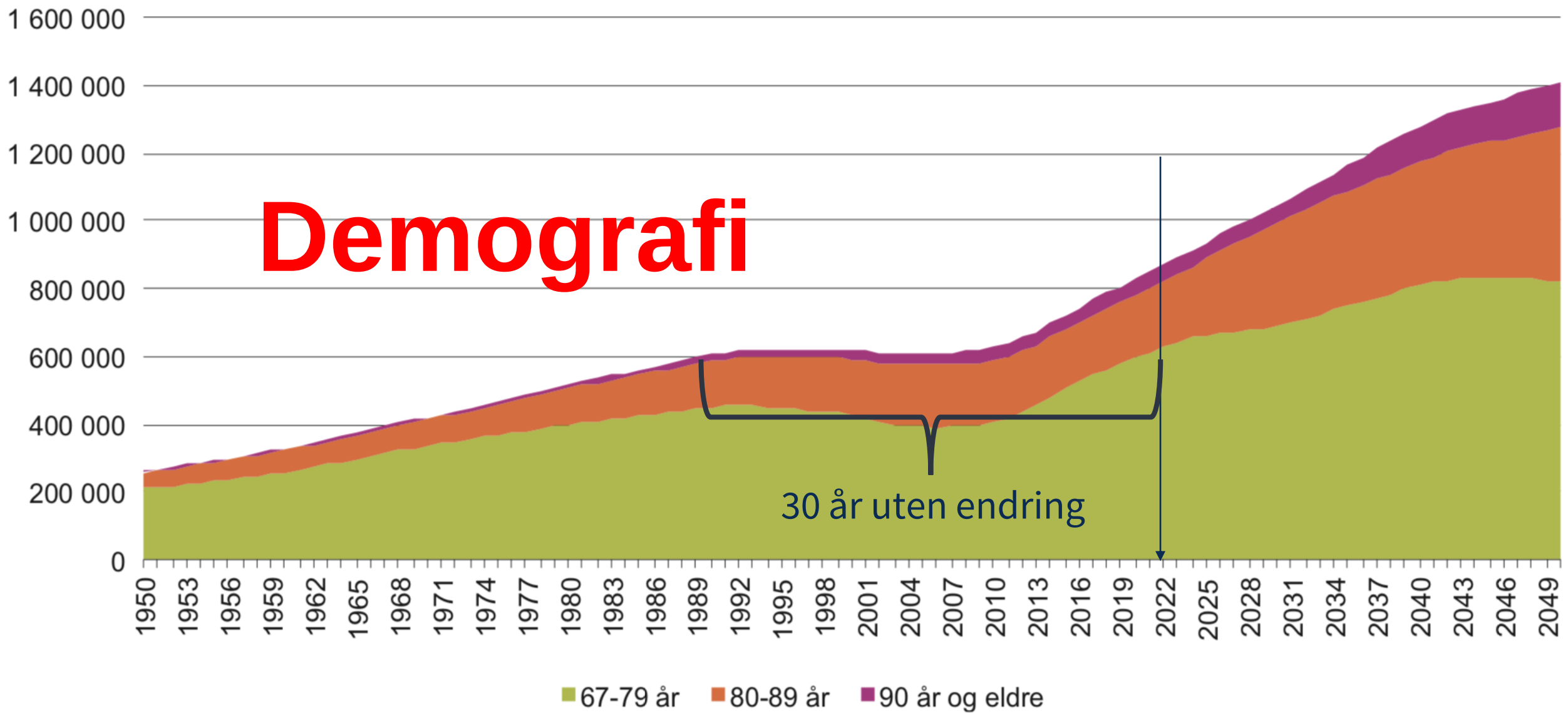
Demografi

(og de økonomiske konsekvensene av det)

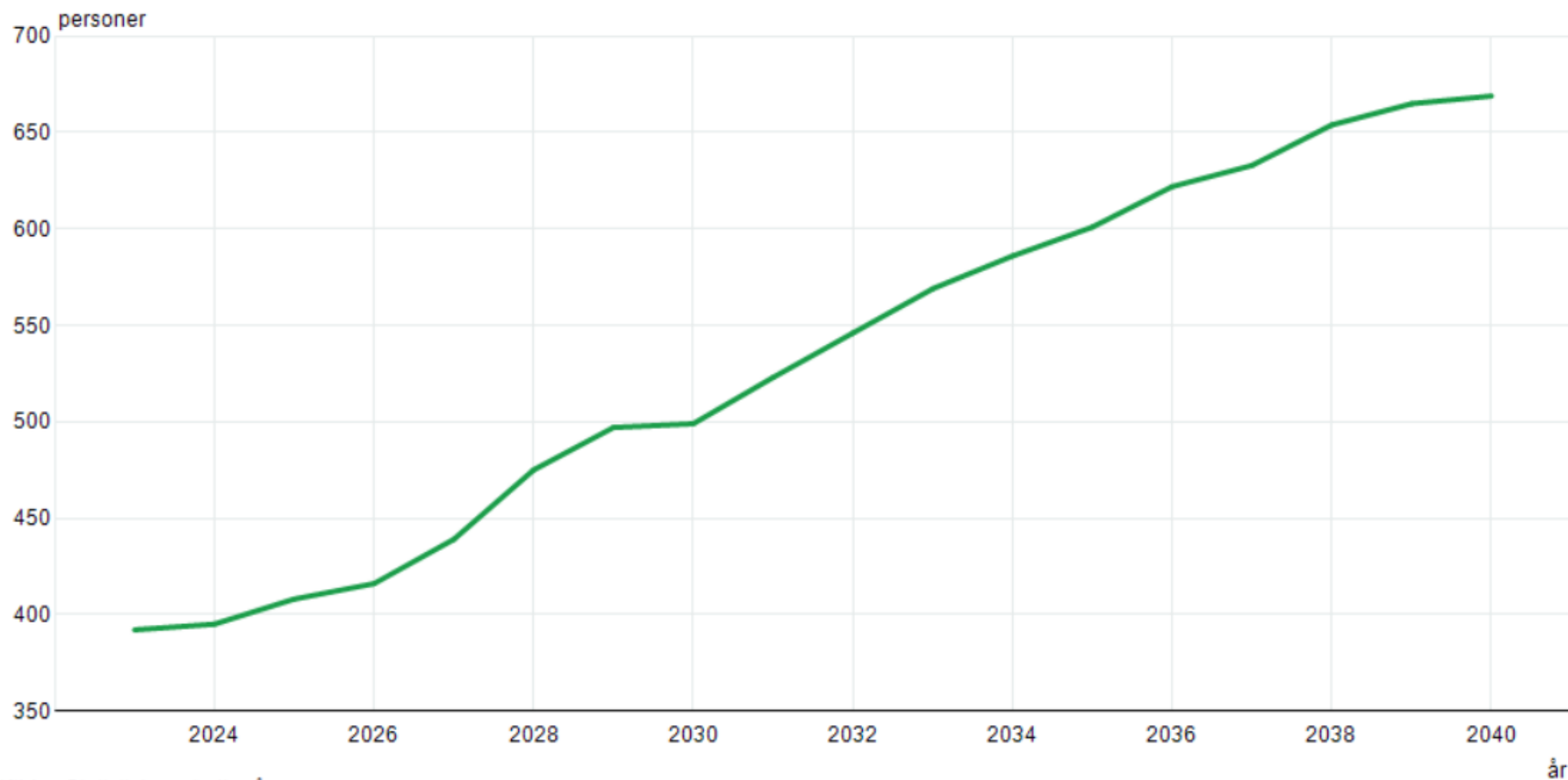
Flere eldre – færre barn og unge

Demografi

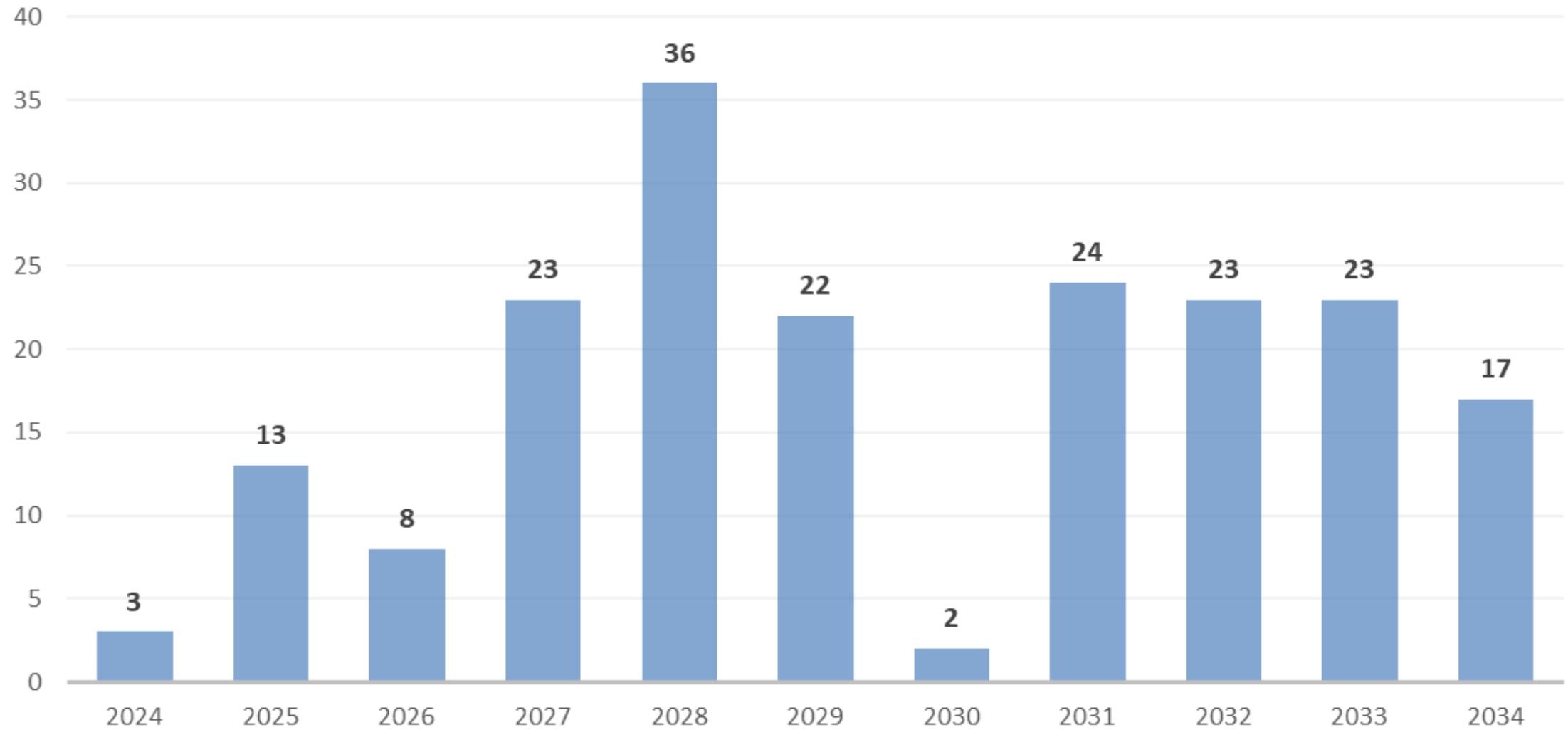
13600: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter år. Hovedalternativet (MMMM), Meløy, 80 år eller eldre.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

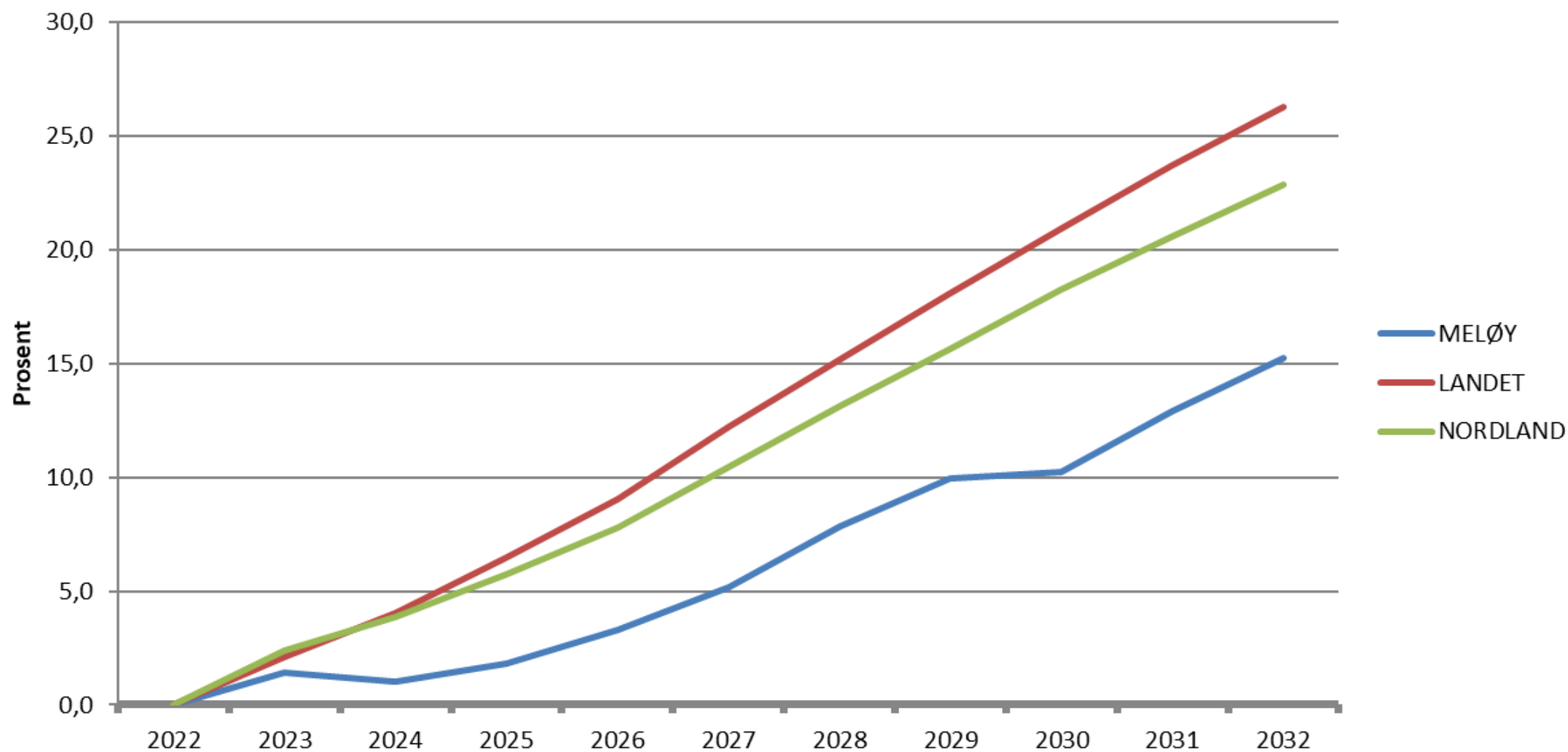

Årlig endring 80+ i Meløy kommune fra foregående år
N=392 (2023)

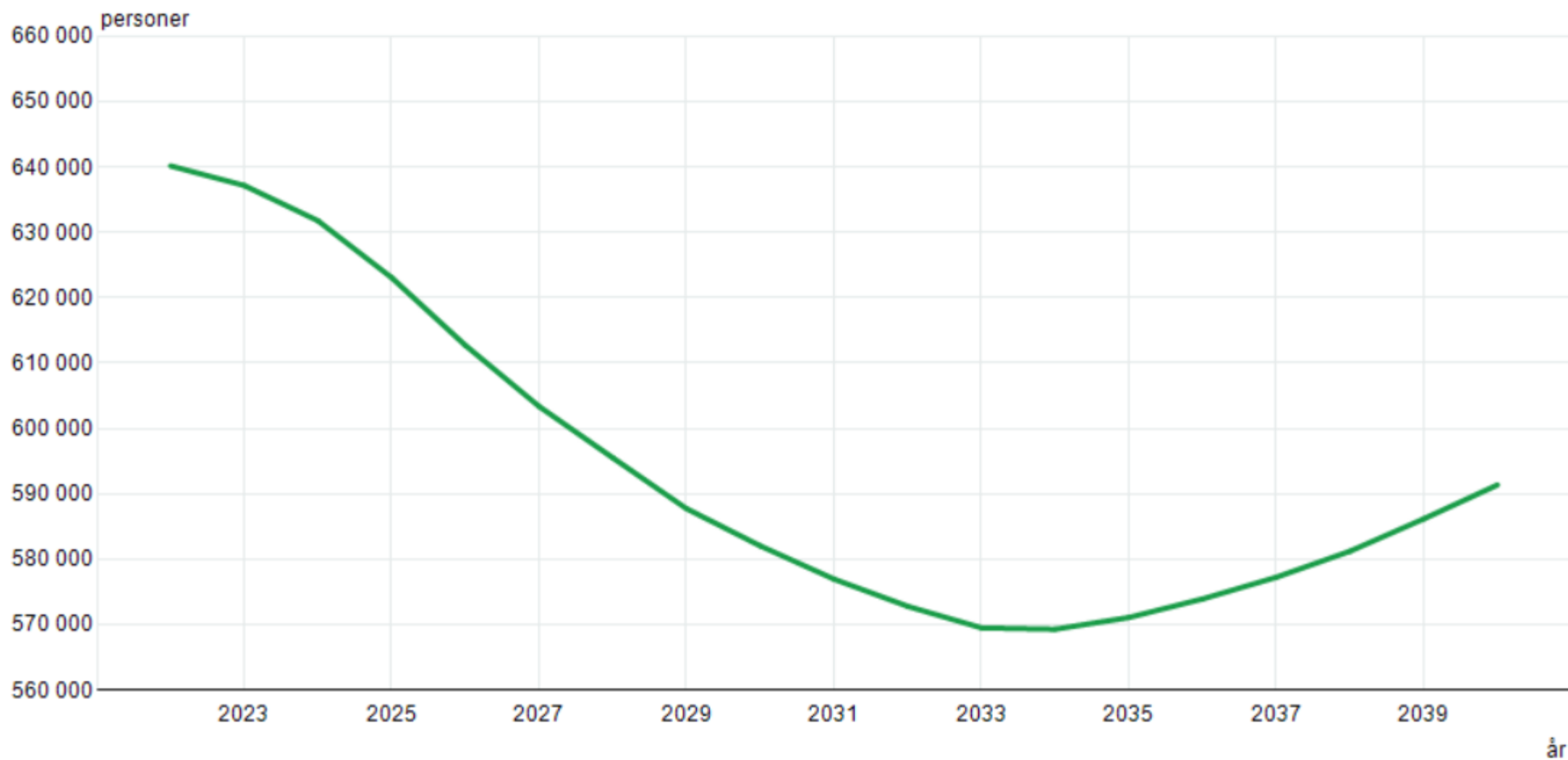
Utgiftsbehov demografi pleie og omsorg

(målt ved inngangen til det enkelte år)

Færre barn og unge

12881: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter år. Folkemengde, 6-15 år, Hele befolkningen Hovedalternativ (MMM).

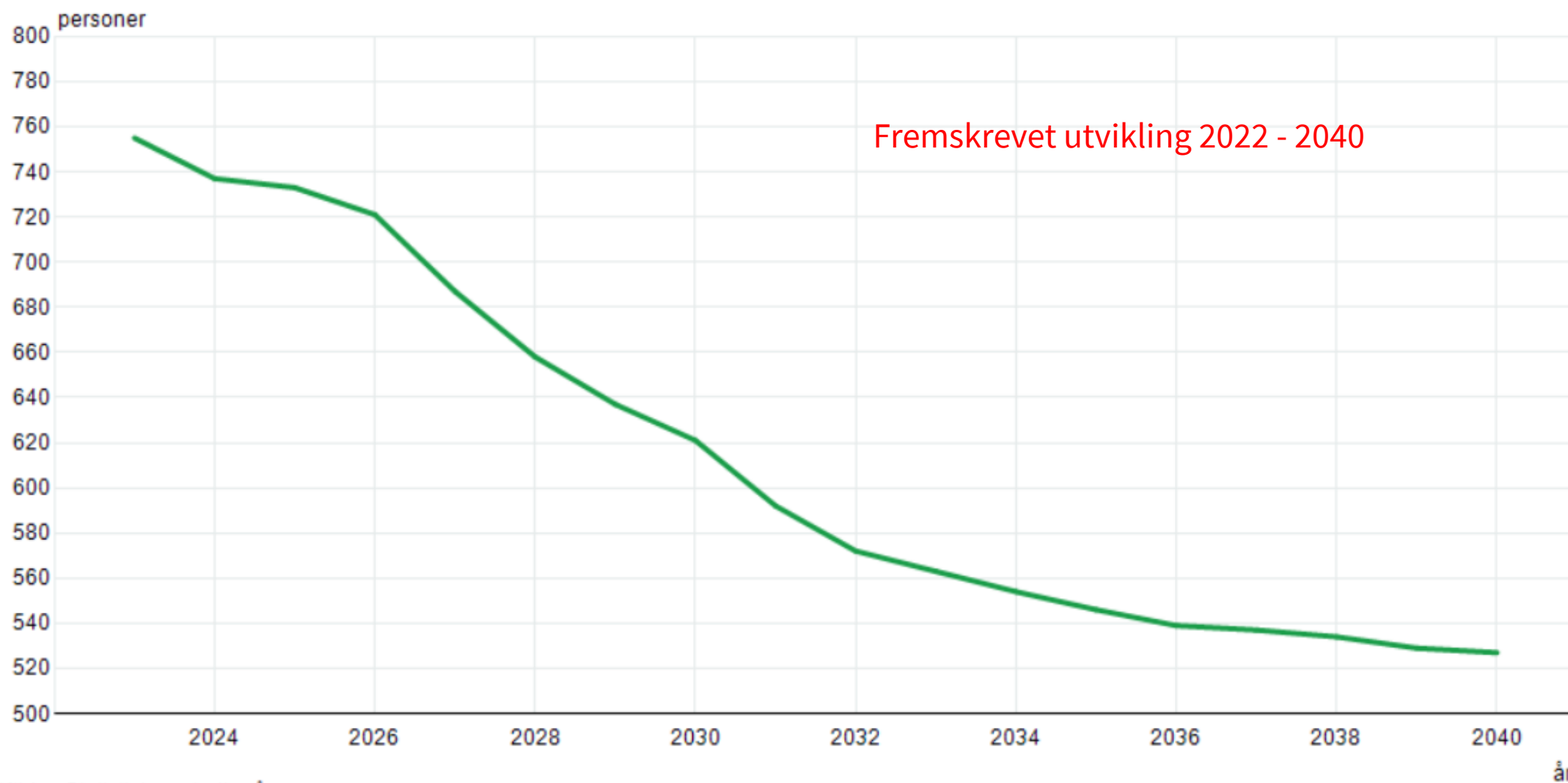

Kilde: Statistisk sentralbyrå

07459: Befolkning, etter år. Personer, Meløy, 6-15 år.

13600: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter år. Hovedalternativet (MMMM) Meløy, 6-15 år.

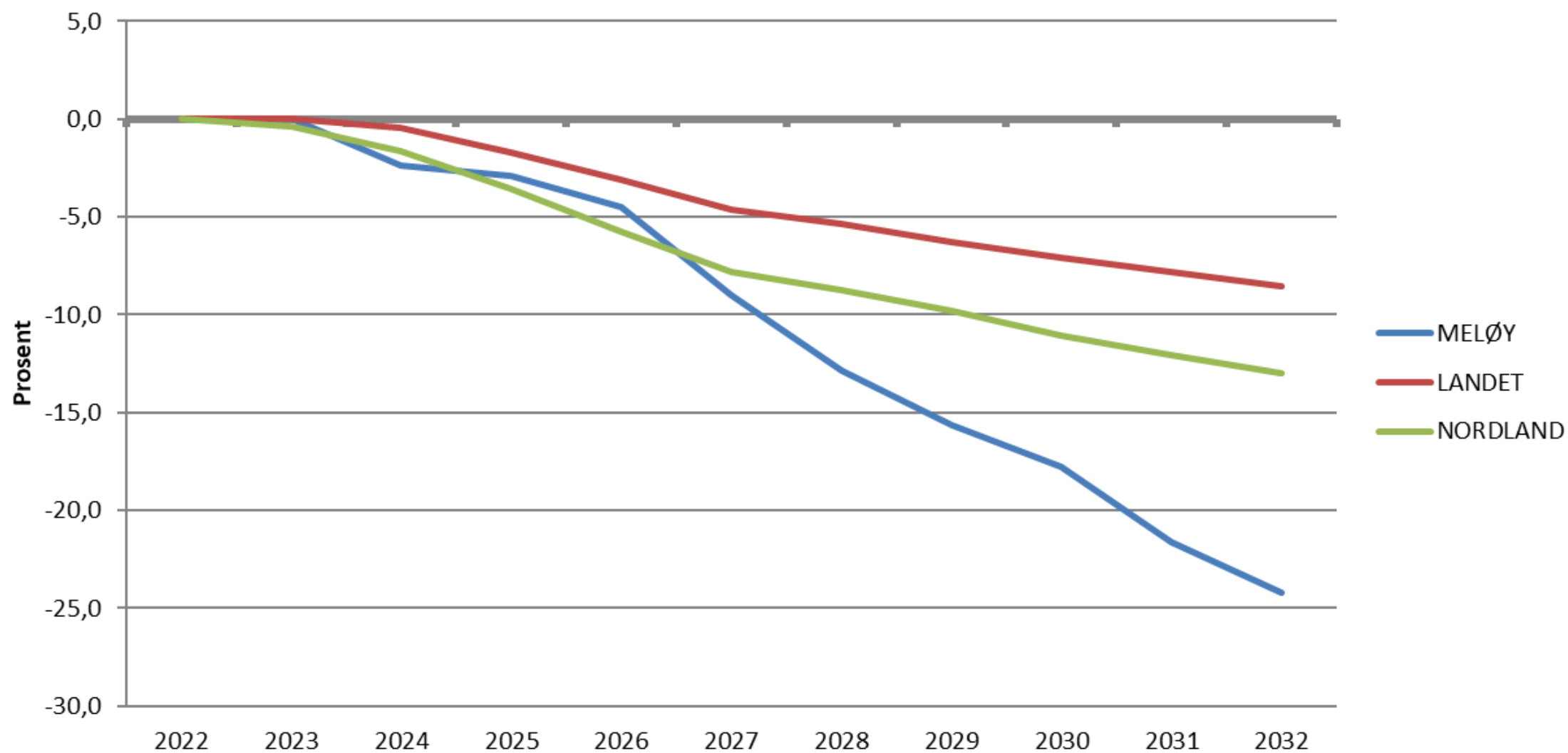
Framskrevet utvikling 2022 - 2040

Kilde: Statistisk sentralbyrå

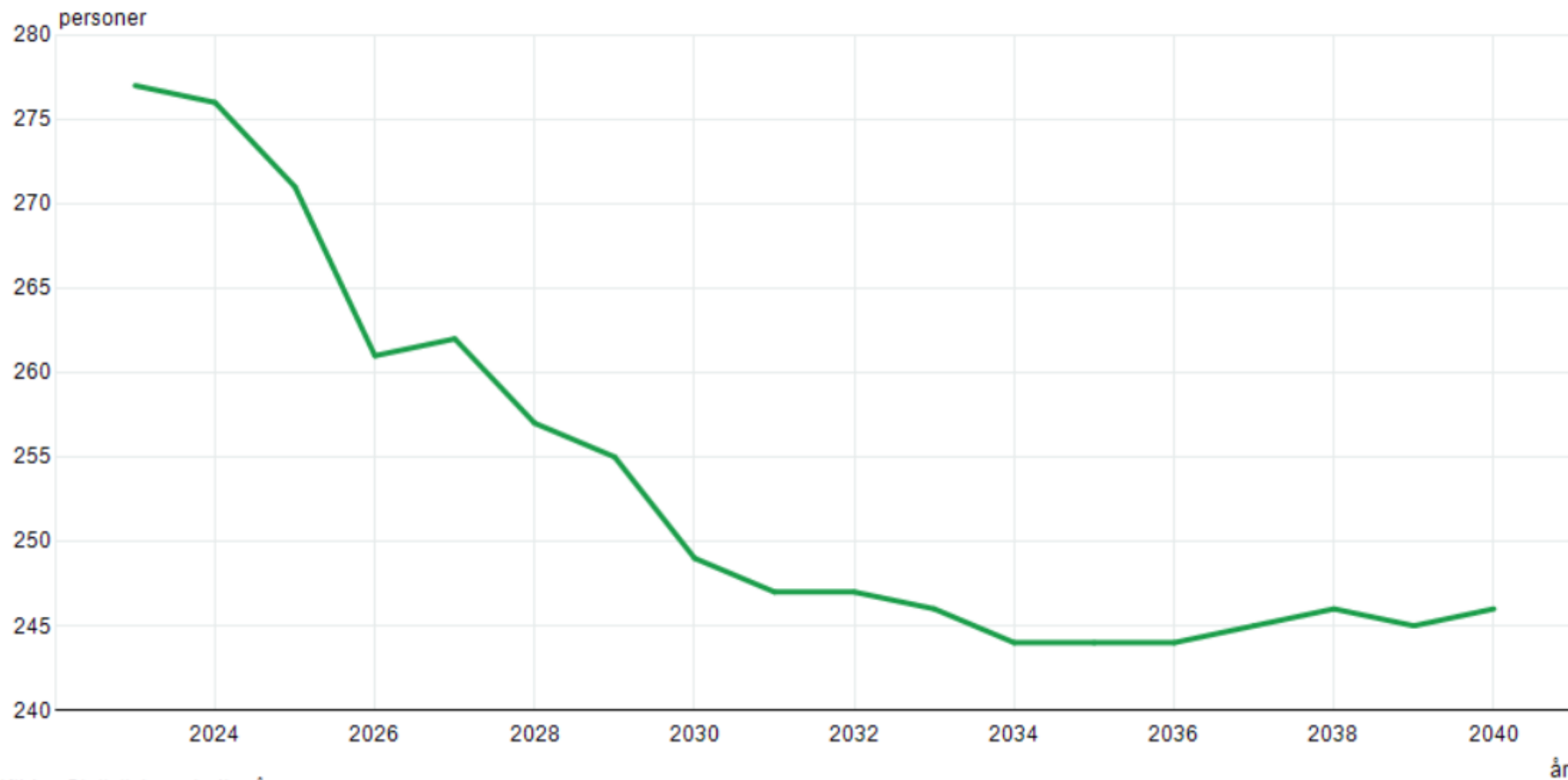

Utgiftsbehov demografi grunnskole

(målt ved inngangen til det enkelte år)

13600: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter år. Hovedalternativet (MMMM), Meløy, 1-5 år.

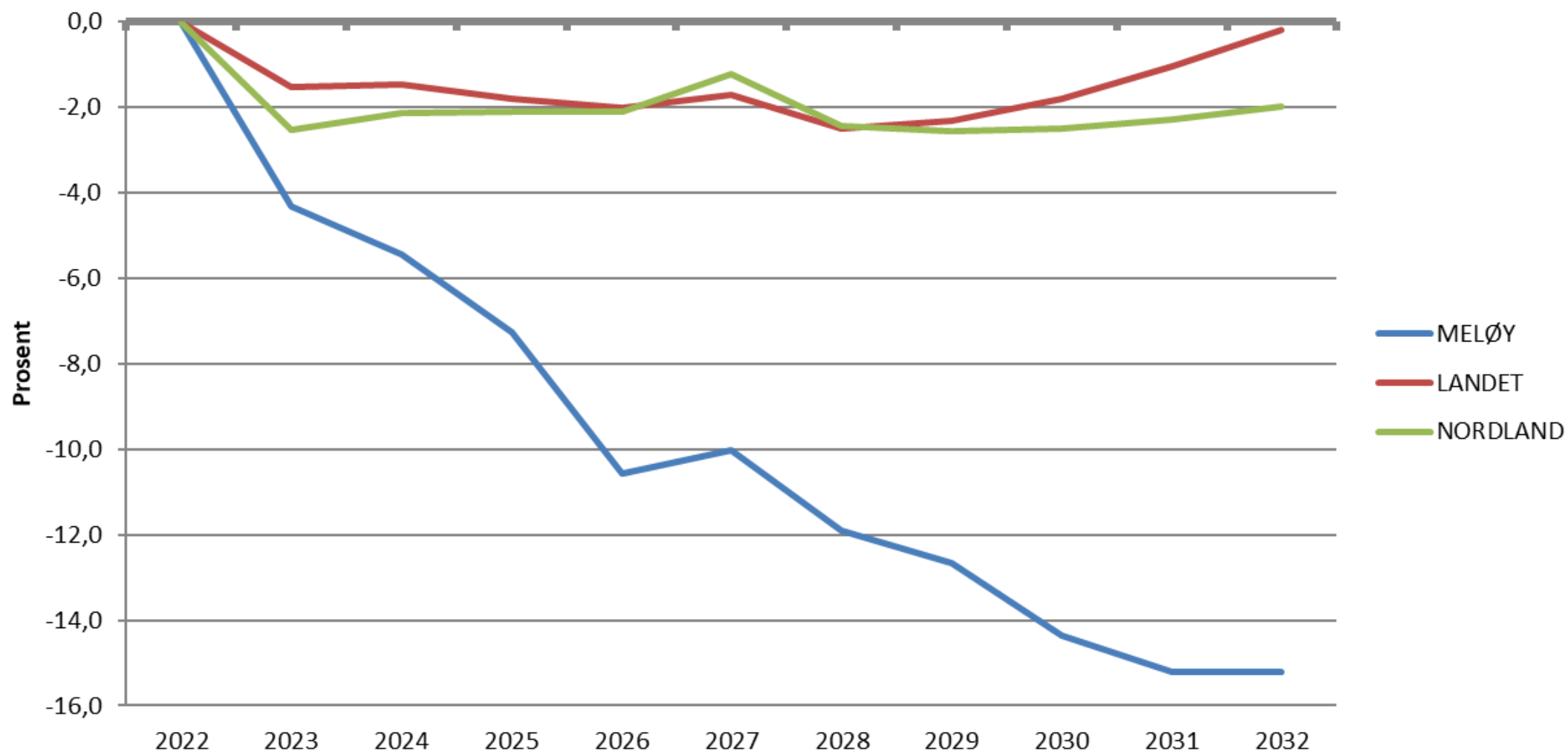

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Utgiftsbehov demografi barnehage

(målt ved inngangen til det enkelte år)

Hva skjer?

- Demografisk «bølger»
 - 1945-generasjonen blir 80 år i 2025 og barnebarna deres forlater skolepliktig alder
- Redusert og utsatt fertilitet
 - Gjennomsnittsalderen for en førstegangsfødende i Oslo har nå rundet 30 år
 - Barnekullene blir stadig mindre
- Sentralisering

Søk

> Arbeid, lønn og utdanning > Befolkning og bolig > Helse og samfunn > Miljø og transport > Næringsliv og teknologi > Økonomi

[Forsiden](#) > [Befolkning](#) > Rekordlav fruktbarhet for tredje år på rad

Skriv ut

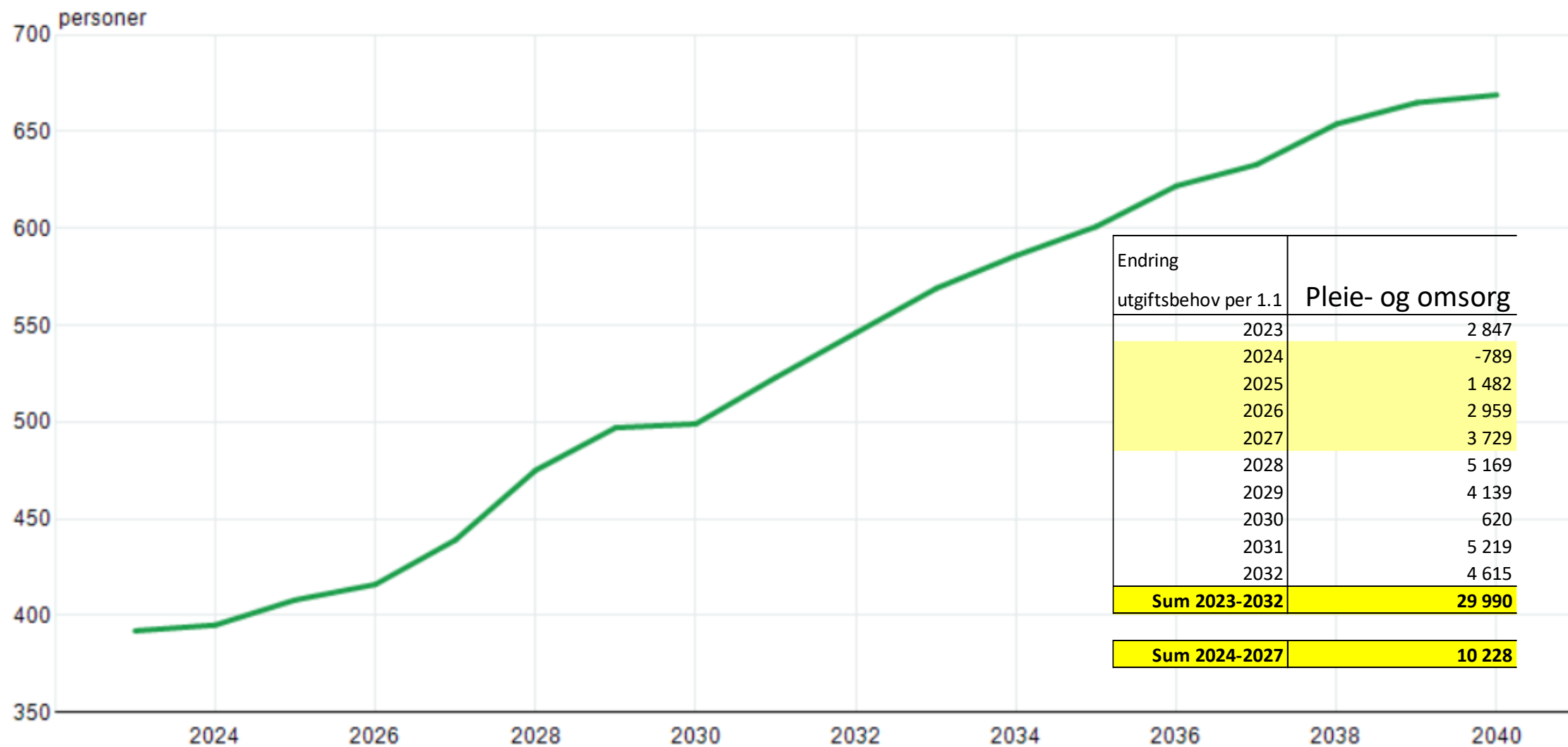
Rekordlav fruktbarhet for tredje år på rad

PUBLISERT:
11. mars 2020

I 2019 ble det født 54 500 barn i Norge, som er 600 færre enn i 2018. Samlet fruktbarhetstall (SFT) ble målt til 1,53 barn per kvinne. Dette innebærer at vi for tredje året på rad registrerer rekordlav fruktbarhet i Norge.

Økonomiske konsekvenser av demografiendringer

13600: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter år. Hovedalternativet (MMMM), Meløy, 80 år eller eldre.

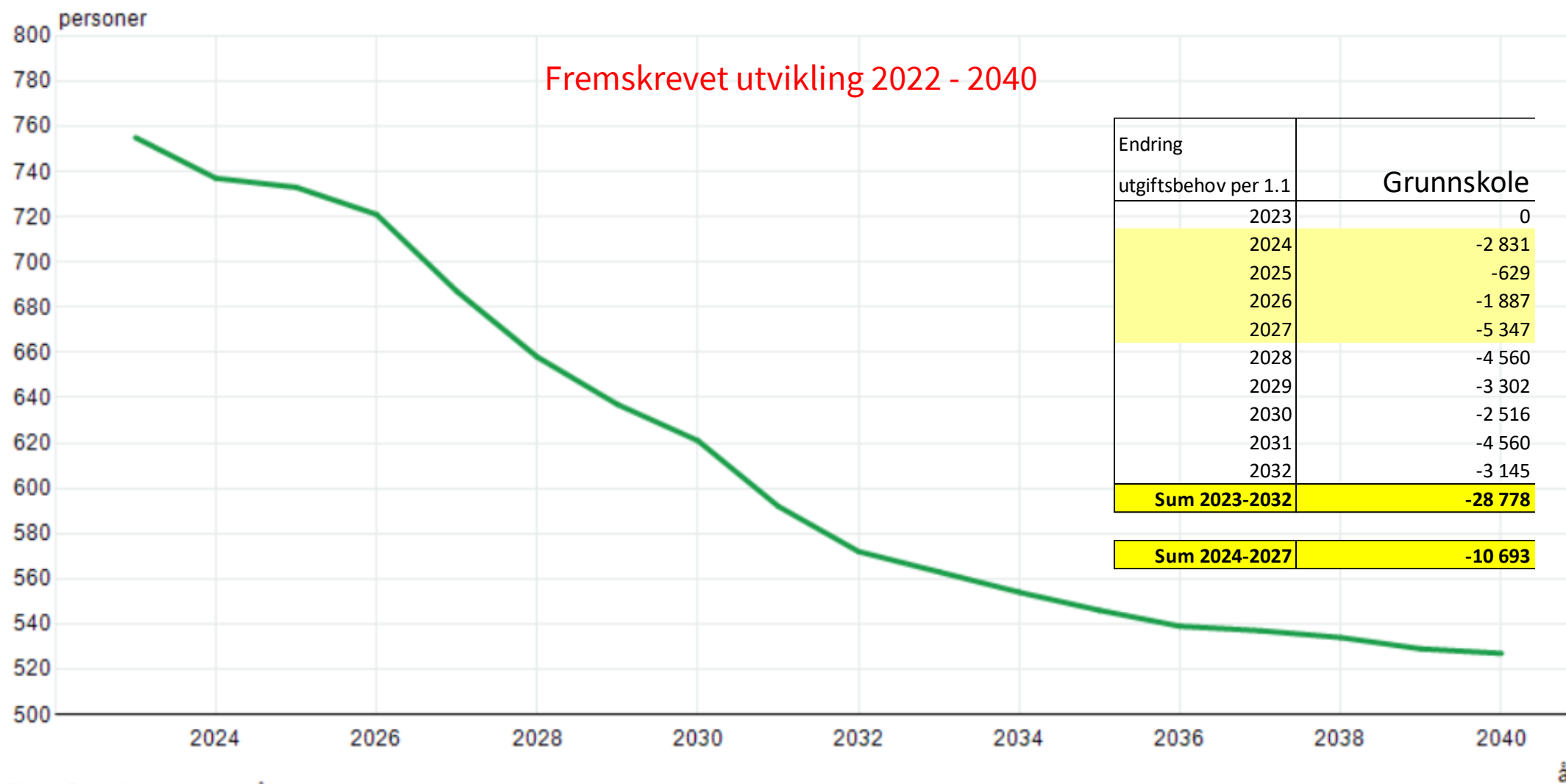
Endring utgiftsbehov per 1.1	Pleie- og omsorg
2023	2 847
2024	-789
2025	1 482
2026	2 959
2027	3 729
2028	5 169
2029	4 139
2030	620
2031	5 219
2032	4 615
Sum 2023-2032	29 990
Sum 2024-2027	10 228

Kilde: Statistisk sentralbyrå

NB: Inntektssystemet gir NETTOutjevning

- Inntektssystemet fra staten gir netto utjevning:
 - + Økt behov i pleie og omsorg
 - (**MINUS**) redusert behov blant barn og unge
 - = Rammeoverføringen fra staten
- Staten forutsetter at kommunen flytter **krone for krone** mellom tjenesteområdene ettersom behovet forandrer seg

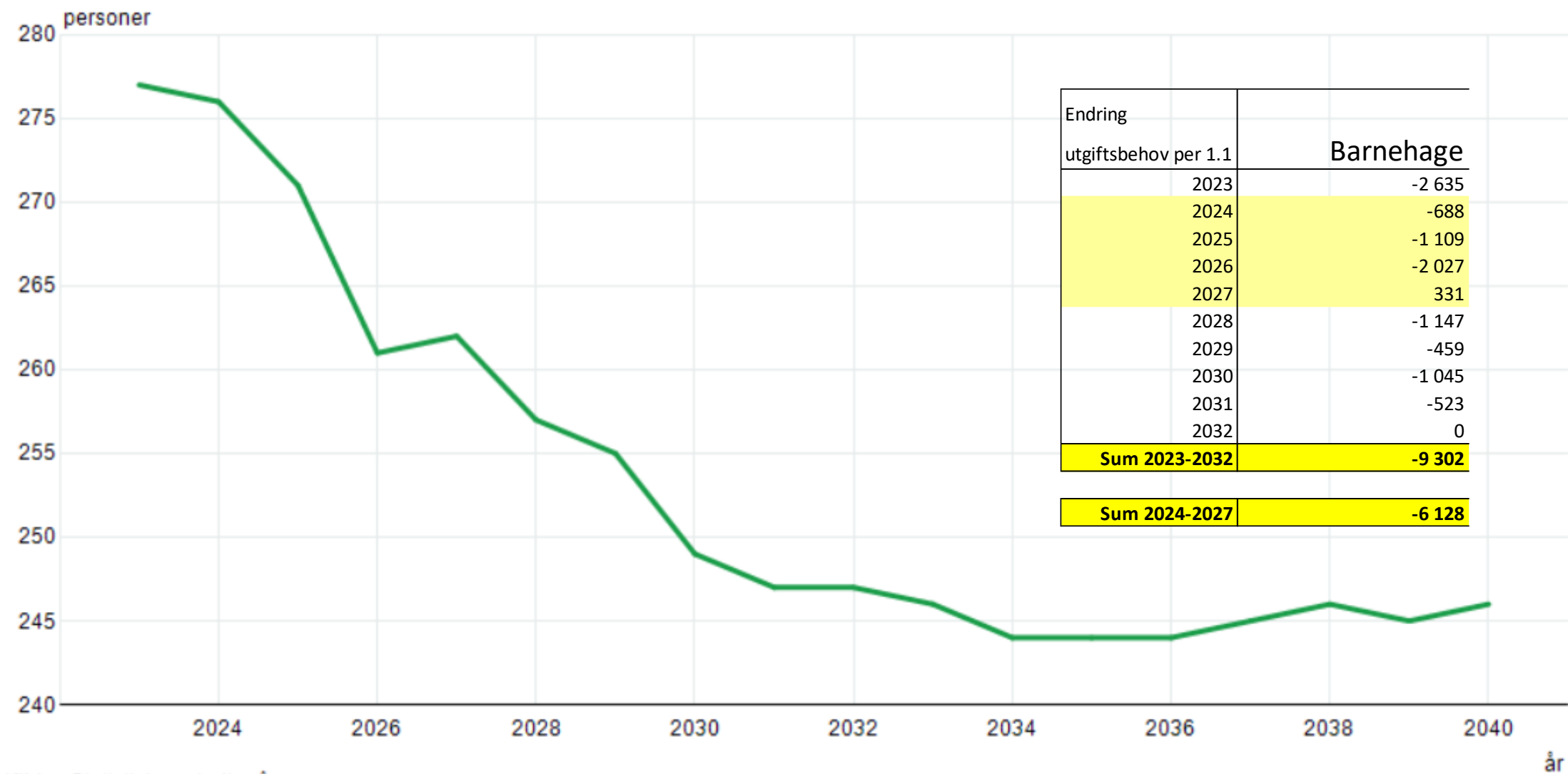
13600: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter år. Hovedalternativet (MMMM), Meløy, 6-15 år.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

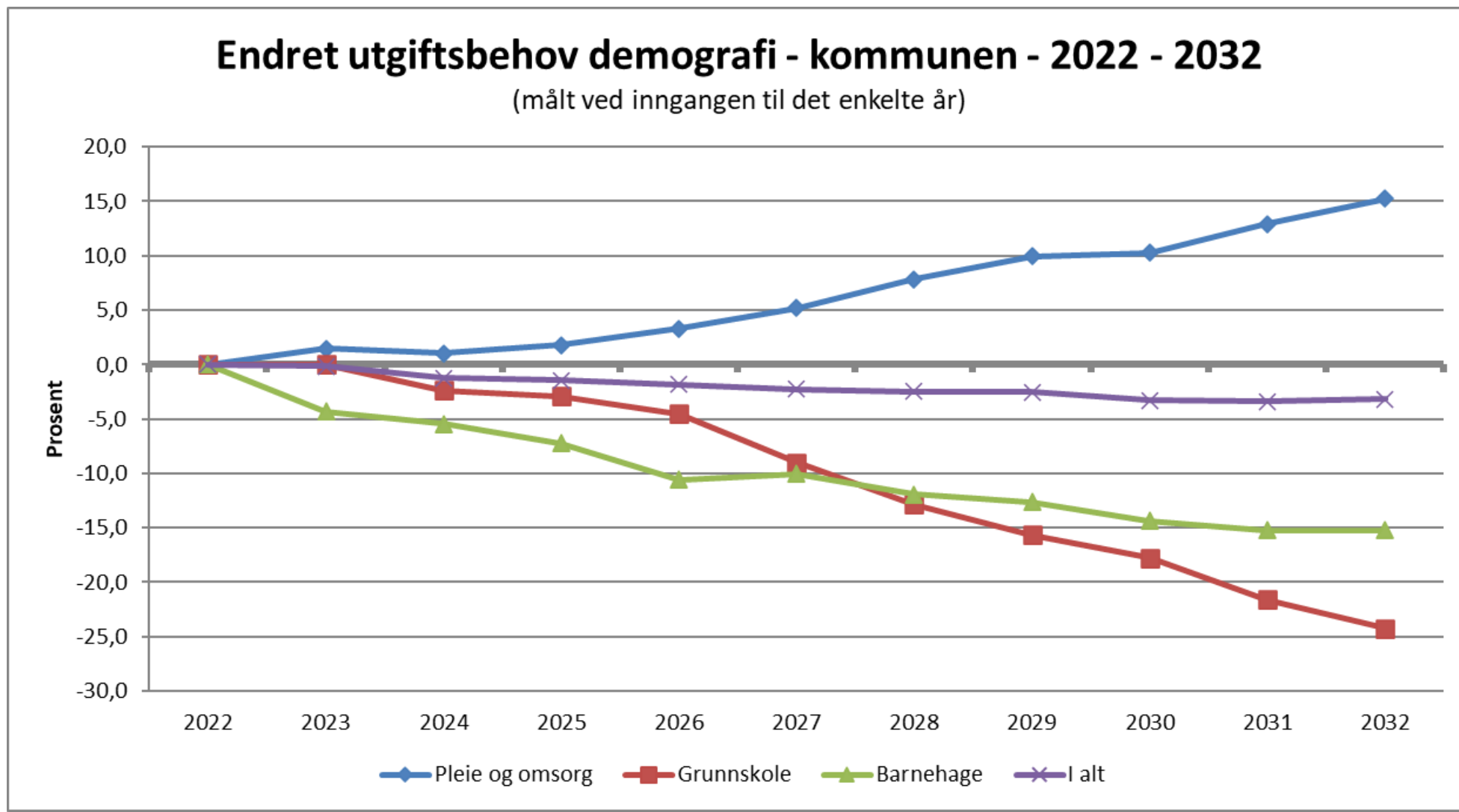
13600: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter år. Hovedalternativet (MMMM), Meløy, 1-5 år.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Meløy må koste hele den fremtidige veksten i PLO selv

Endringer i utgiftsbehov 2023, 2026 og frem mot 2032 i Meløy basert på fremskrevet demografi

1837 MELØY

Anslag årlig endring i kommunens utgiftsbehov (i 1000 kroner) per tjenesteområde som følge av befolkningsendringer

(2022 kroner og endring fra 1.1.2022)

Endring utgiftsbehov per 1.1	Pleie- og omsorg	Grunnskole	Barnehage	Sosial	Kommunehelse	Barnevern	SUM MELØY
2023	2 847	0	-2 635	-437	-132	-269	-626
2024	-789	-2 831	-688	-363	-72	-263	-5 005
2025	1 482	-629	-1 109	-426	-47	-263	-992
2026	2 959	-1 887	-2 027	-12	-364	-1 702	-1 702
2027	3 729	-5 347	331	-67	-403	-1 842	-1 842
2028	5 169	-4 560	-1 147	-43	-43	-386	-1 011
2029	4 139	-3 302	-459	-248	24	-299	-145
2030	620	-2 516	-1 045	-306	-303	-3 468	-3 468
2031	5 219	-4 560	-523	-248	-407	-495	-495
2032	4 615	-3 145	0	-294	-277	968	968
Sum 2023-2032	29 990	-28 778	-9 302	-2 822	-172	-3 234	-14 319
Sum 2024-2027	12 550	-15 254	-4 640	-1 289	-240	-1 679	-10 167

Økonomiplan 2027

Tallene er regnet ut ifra gjennomsnittskostnaden pr innbygger for hele landet. Meløy har vesentlig høyere enhetskostnader både på PLO, grunnskole og barnehage enn landsgjennomsnittet, så det betyr at begge anslagene i tabellen over er for lave.

Kommunenenes største utfordring

«Danse» med demografien

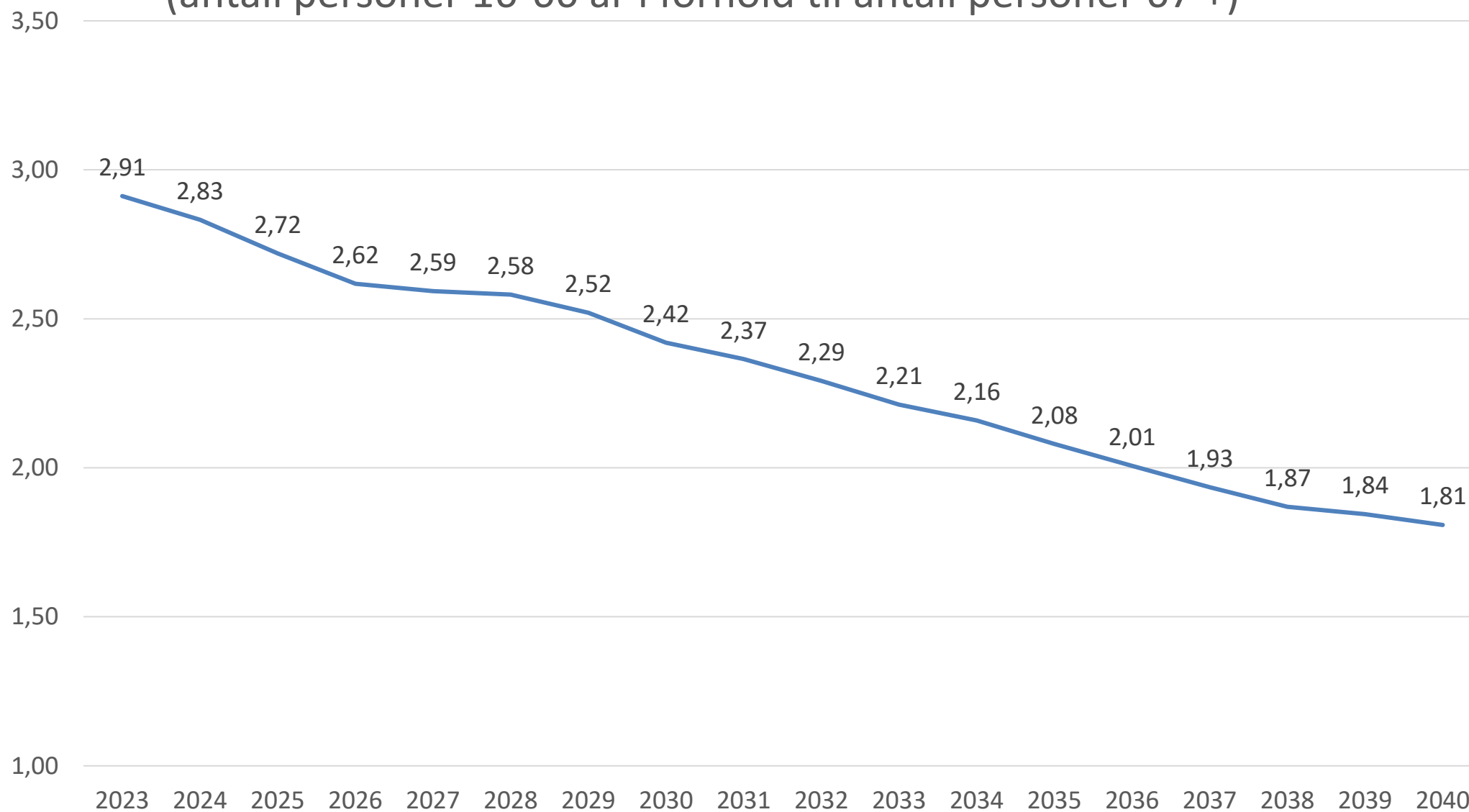

Utfordring nr 5:

Kampen om (den kvalifiserte) arbeidskraften

Alderbæreevne Meløy

(antall personer 16-66 år i forhold til antall personer 67 +)

Slår alarm om barnehagene: - Det er krise

BARNEHAGE: Tillitsvalgt Ann-Helen Martini Namstad fra Volla barnehage og hovedtillitsvalgt Lene Skjønhaug fra Utdanningsforbundet i Lillestrøm frykter at konsekvensene av lave søkertall kan bli dårligere kvalitet i barnehagetilbudet. Foto: Lisbeth Lund Andresen

Da kommunen startet jakten etter 41 nye barnehagelærere, fikk de kun 25 kvalifiserte søkere.

Kamp om arbeidskraften

Norge mangler **5.600** sykepleiere - i **2035** kan tallet bli **28.000**

De minste, mest avsidesliggende kommunene vil få store utfordringer for å kunne opprettholde dagens tjenesten. Eksempel eldreomsorgen, spås det i Perspektivmeldingen 2021.

Illustra

PUBLISERT 14.02.2021 19:39

Perspektivmeldingen: Store utfordringer for de minste kommunene

Den mye omtalte eldrebølgen vil stille særlig de minste og minst sentrale kommunene foran store

Helseministeren sier vi må ta større ansvar for egen alderdom

De kommunale helsetjenestene trenger 90 000 flere ansatte i fremtiden. - Hver enkelt av oss må gjøre mer for å planlegge for en alderdom, sier helseminister Ingvild Kjerkol.

Mette Kristensen
Journalist

Trond Lydersen
Journalist

Arne Fredrik Næss
Journalist

Berit Helle Jonsbråten
Journalist

Publisert i går kl. 21:28
Oppdatert for 3 timer siden

Foto: Håkon Mowvold Larsen / NTB

PUBLISERT 11.02.2021 13:45

Perspektivmeldingen: Opp mot én av tre må jobbe i helse og omsorg i 2060

Behovet for arbeidskraft i helse og omsorg kan vokse med nesten 260.000 årsverk fram mot 2060.

NTB

Det er i regjeringens nye perspektivmelding det økte behovet kommer fram.

Perspektivmeldingen legges fram fredag, men finansminister Jan Tore Sanner (H) deler allerede nå noen av hovedfunnene med NTB:

- Hvis det legges til grunn en liten forbedring i kvaliteten i årene som kommer, vil det ifølge framveksttallene fra

MER OM

NYHETER

Miljøministeren vurderer å åpne lommeboka

Barnevernet begikk grove brudd - Oslo kommune likevel frifunnet

Nå vil KS følge lov om offentlige anskaffelser

Samordna opptak viser krise for lærerutdanningene

Søkertallene til universiteter, høyskoler og fagskoler er klare. Flere er bekymret for helsefag og pedagogiske utdanninger.

Paradigmeskifte?

Må vi ta strukturdebattene ut i fra hva vi får tak i av kvalifisert personell – ikke hva vi har råd til?

Søkertallene til lærerutdanningene i landet går ned med 21,8 prosent i 2023

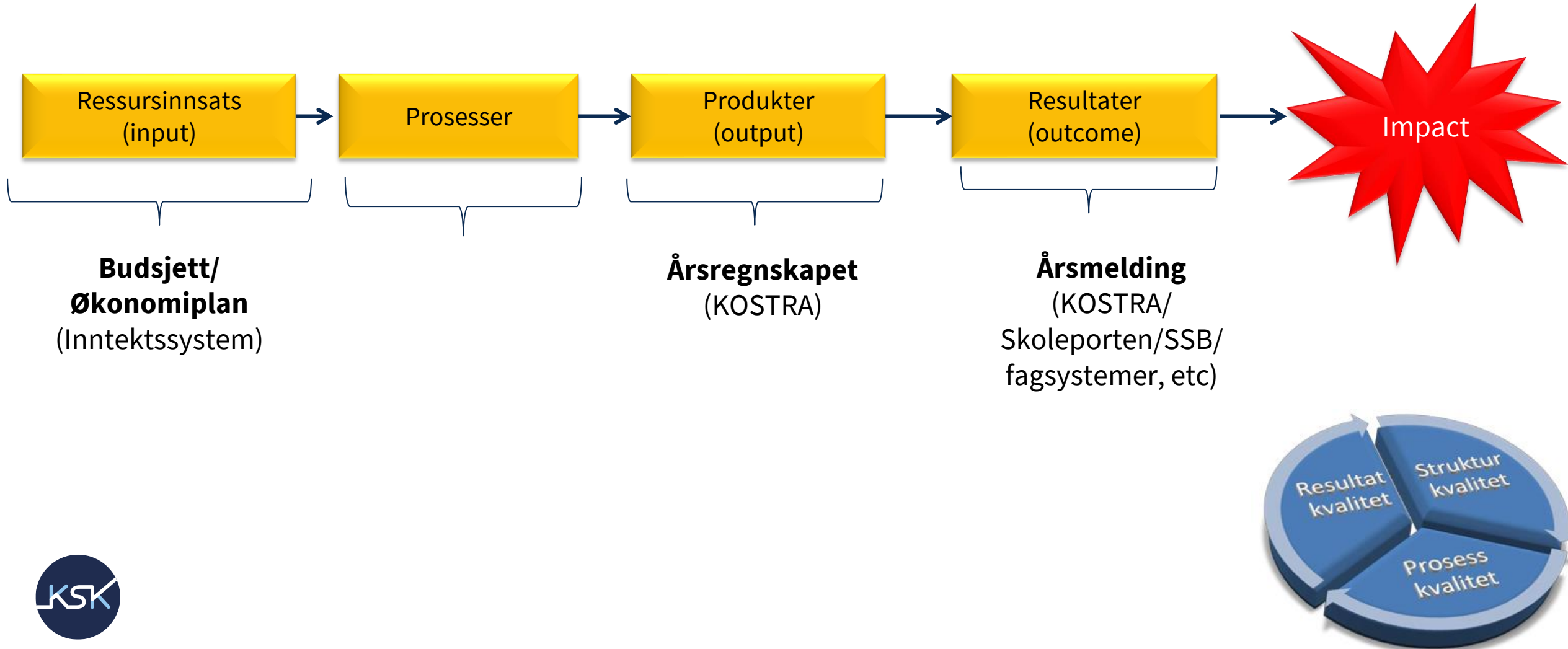
Ennå har det ikke gått så langt at elever på undervise seg selv, men lærermangelen ser ikke ut til å avta.

FOTO: CHRISTOPHE LEFEBVRE / PHOTOPQR/LA VOIX DU NORD

Utfordring nr 6:

Den svært høye
ressursinnsatsen gir ikke
kvalitativt gode resultater

Hva skaper resultater?

Sammenheng mellom enhetsutgifter og kvalitet?

KS-FoU mai 2011 – Først og Høverstad

Pleie- og omsorgsinstitusjoner:

- Ingen sammenheng mellom utgifter per plass og resultater i bruker- og pårørendeundersøkelser.
 - (83 kommuner med bruker- og 93 kommuner med pårørendeundersøkelser i 2008/09)

Grunnskolen:

- Ingen sammenheng mellom utgifter per elev og læringsresultater (nasjonale prøver, grunnskolepoeng og overgang til videregående opplæring).

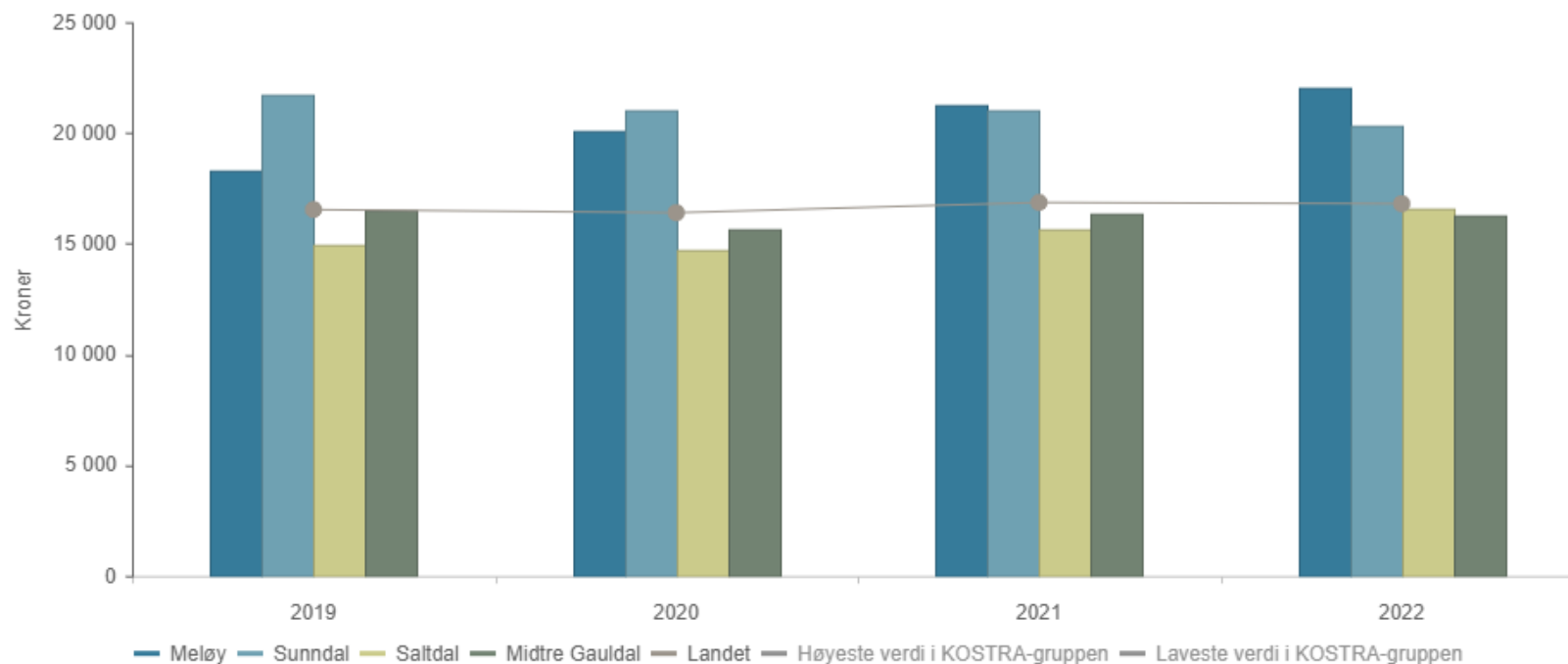
Enhetsutgifter i kommunene er avhengig av:

- Kommunens økonomiske handlingsrom – «man bruker de pengene man har».
- Kommunens valg ift. tjenestestruktur (skole- og institusjonsstørrelse).
- Og strukturkvalitet – lærertetthet, tilpassede enerom.
- **Vi finner ingen tegn på at høy ressursbruk/høye utgifter per tjenesteenhet fører til bedre resultat kvalitet.**

Netto driftsutgifter pr. innbygger til Grunnskole (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

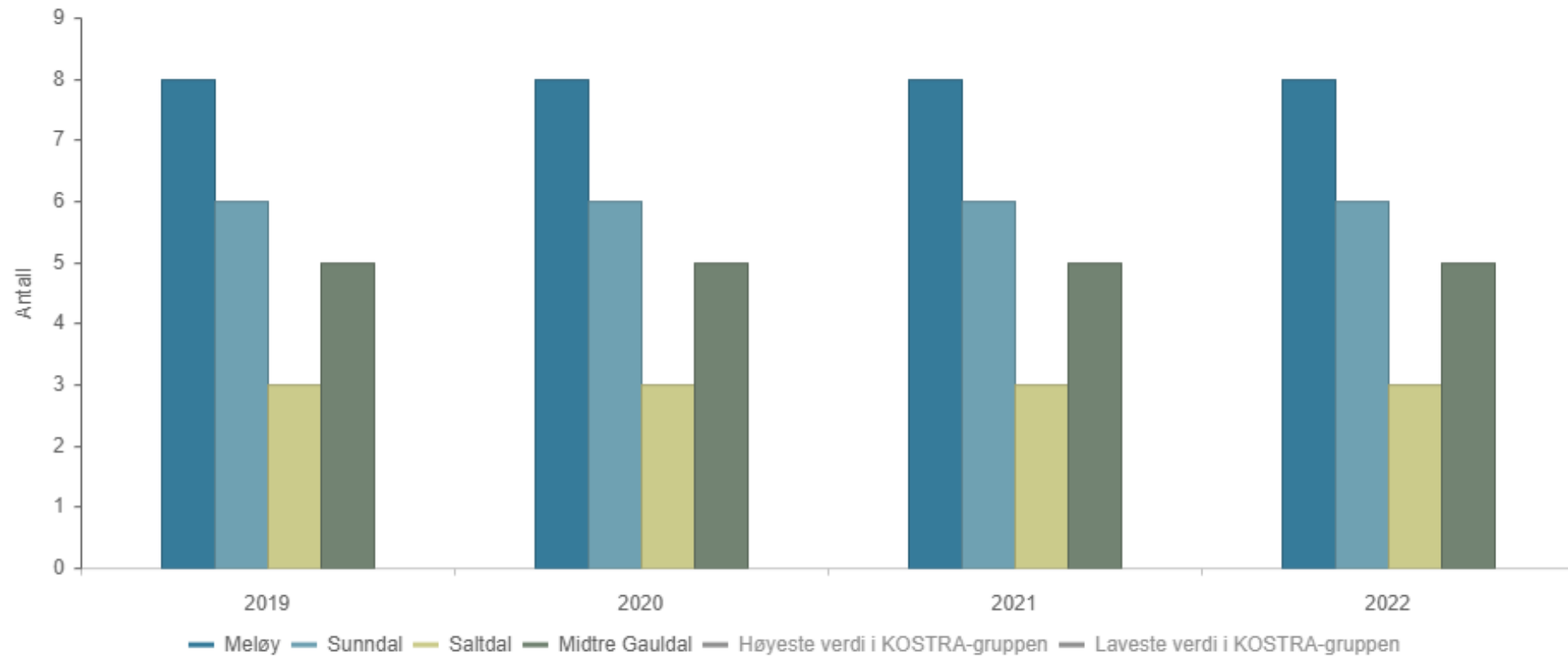
Meløy brukte 32,5 mill. mer på grunnskole. Om Meløy skulle hatt samme ressursbruk i skolen som Midtre Gauldal, så måtte man redusert ressursbruken i 2022 med 35,7 millioner.

	2019	2020	2021	2022
Meløy	18 325	20 098	21 296	22 030
Sunndal	21 740	21 025	20 992	20 300
Saltdal	14 985	14 684	15 681	16 624
Midtre Gauldal	16 506	15 628	16 347	16 290
Landet	16 539	16 397	16 862	16 806

Strukturkvalitet

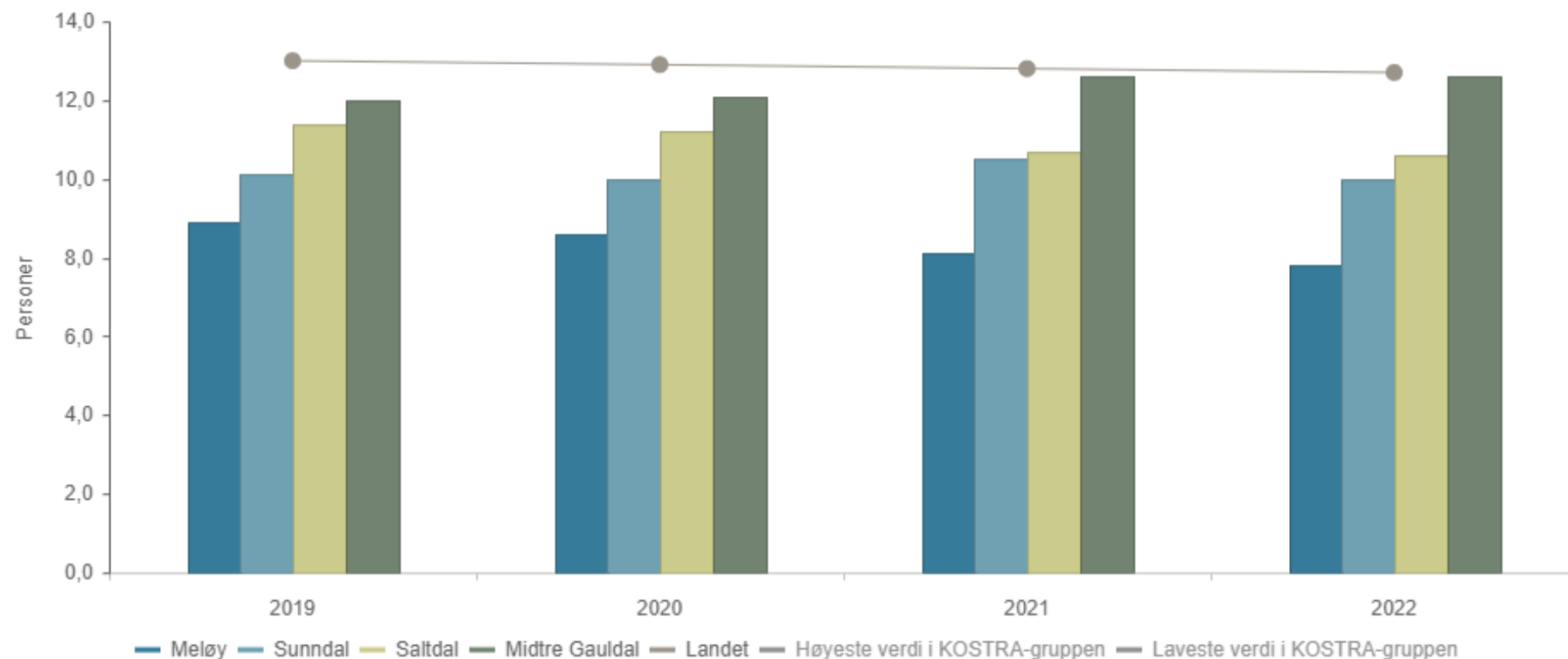

Antall kommunale grunnskoler

	2019	2020	2021	2022
Meløy	8	8	8	8
Sunndal	6	6	6	6
Saltdal	3	3	3	3
Midtre Gauldal	5	5	5	5

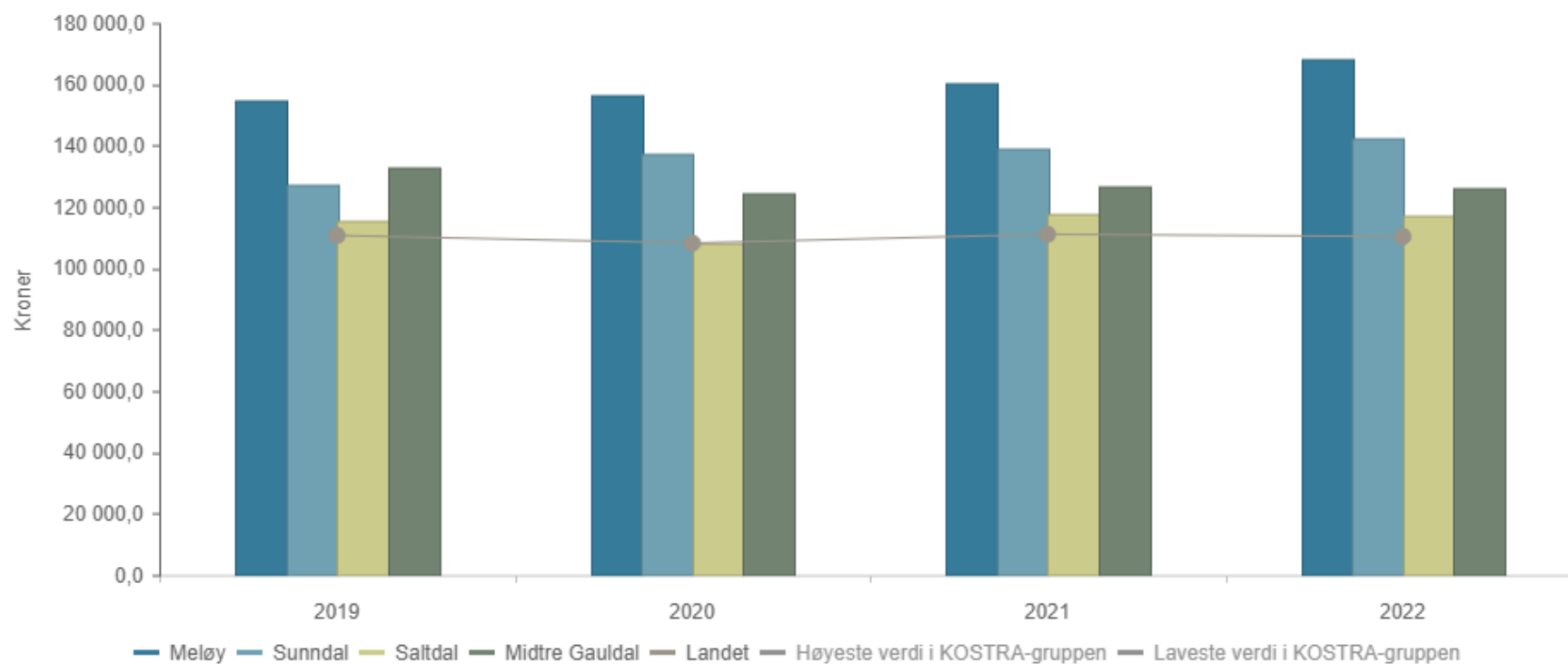
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10.årstrinn (B)

	2019	2020	2021	2022
Meløy	8.9	8.6	8.1	7.8
Sunndal	10.1	10.0	10.5	10.0
Saltdal	11.4	11.2	10.7	10.6
Midtre Gauldal	12.0	12.1	12.6	12.6
Landet	13.0	12.9	12.8	12.7

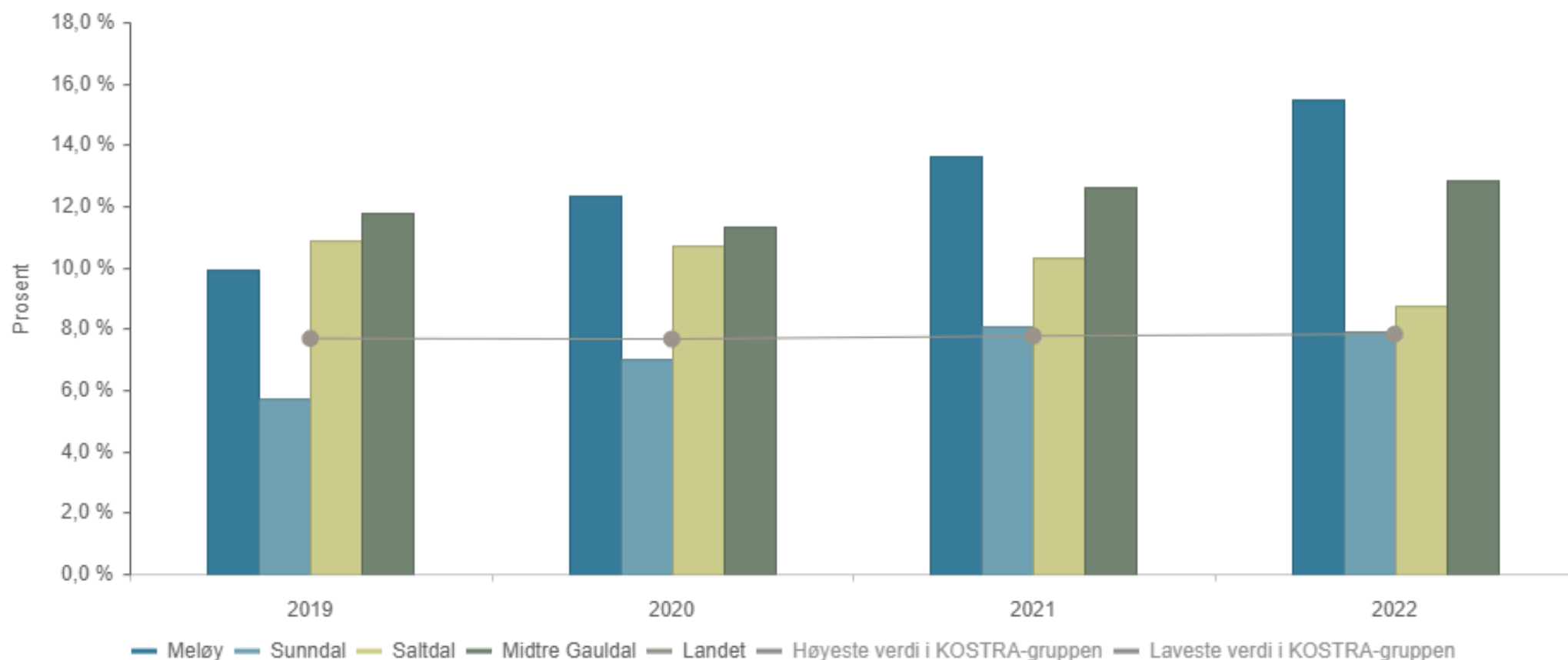
Lønnsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (202, 222, 223), per elev

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

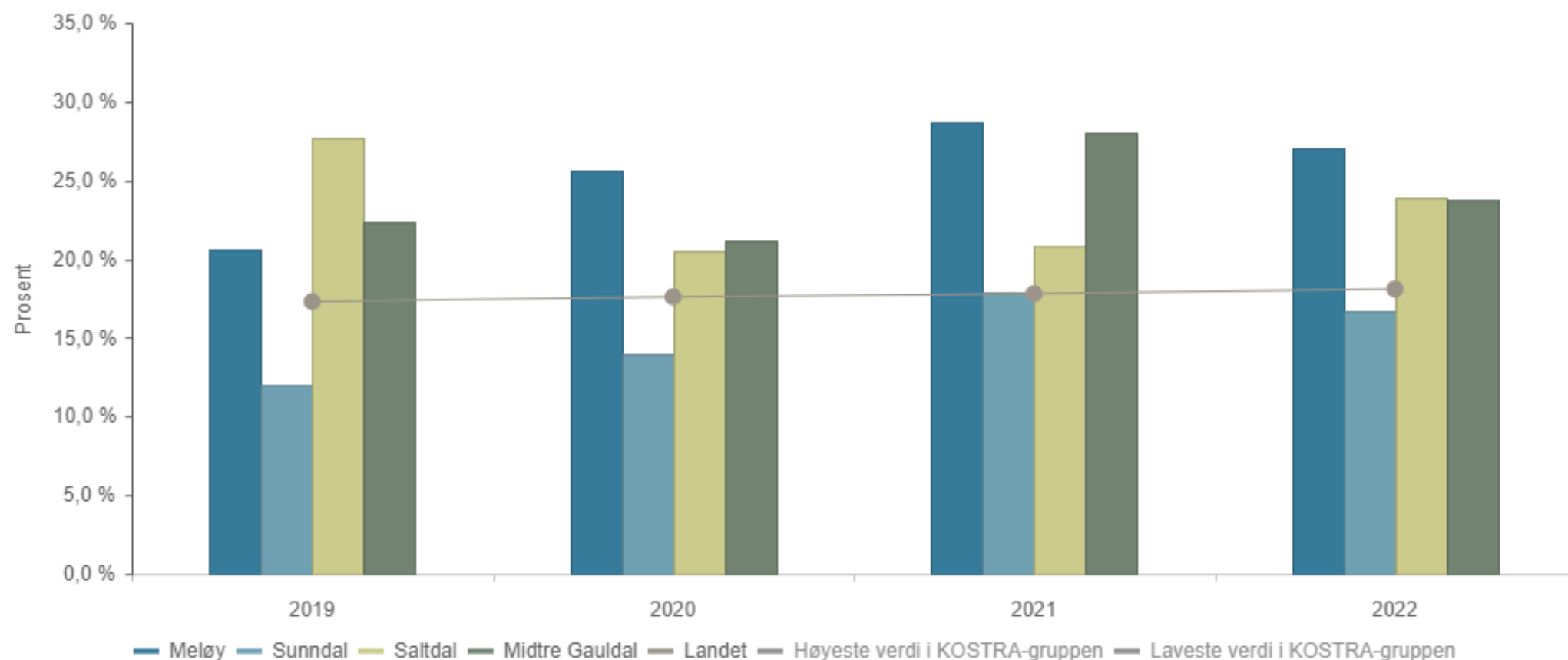
	2019	2020	2021	2022
Meløy	154 556,8	156 603,2	160 183,3	168 454,1
Sunndal	127 280,9	137 259,0	138 897,4	142 483,7
Saltdal	115 438,6	108 132,0	117 944,6	117 150,2
Midtre Gauldal	132 946,1	124 387,8	126 559,6	126 155,2
Landet	110 711,7	108 236,6	111 089,2	110 357,6

Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning (B)

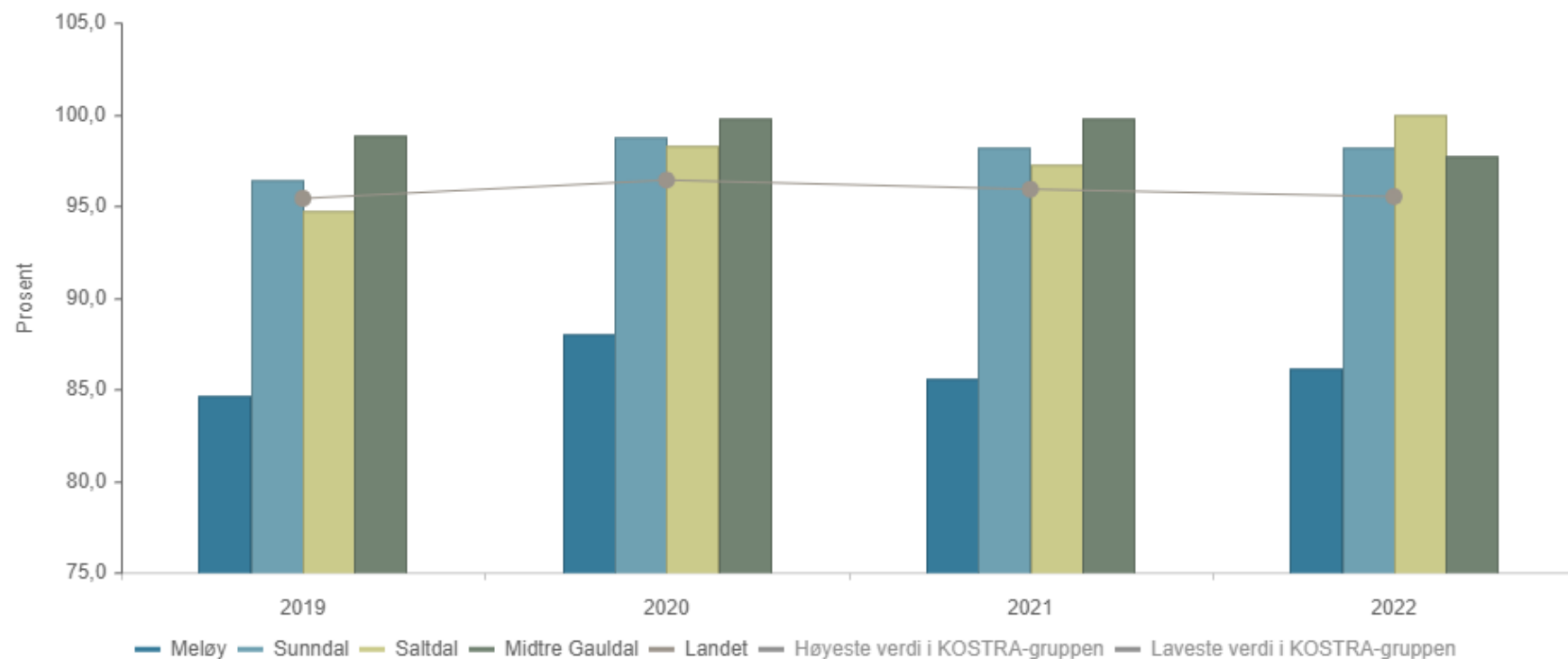
	2019	2020	2021	2022
Meløy	10,0 %	12,3 %	13,6 %	15,5 %
Sunndal	5,7 %	7,0 %	8,1 %	7,9 %
Saltdal	10,9 %	10,7 %	10,3 %	8,8 %
Midtre Gauldal	11,8 %	11,4 %	12,6 %	12,9 %
Landet	7,7 %	7,7 %	7,8 %	7,8 %

Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt

	2019	2020	2021	2022
Meløy	20,6 %	25,6 %	28,7 %	27,0 %
Sunndal	12,0 %	14,0 %	17,9 %	16,7 %
Saltdal	27,7 %	20,5 %	20,8 %	23,9 %
Midtre Gauldal	22,3 %	21,2 %	28,0 %	23,8 %
Landet	17,3 %	17,6 %	17,8 %	18,1 %

Andel undervisning gitt av undervisningspersonale med godkjent utdanning

	2019	2020	2021	2022
Meløy	84,6	88,0	85,6	86,1
Sunndal	96,4	98,7	98,2	98,2
Saltdal	94,7	98,3	97,2	100,0
Midtre Gauldal	98,8	99,8	99,8	97,7
Landet	95,4	96,4	95,9	95,5

Resultatkvalitet

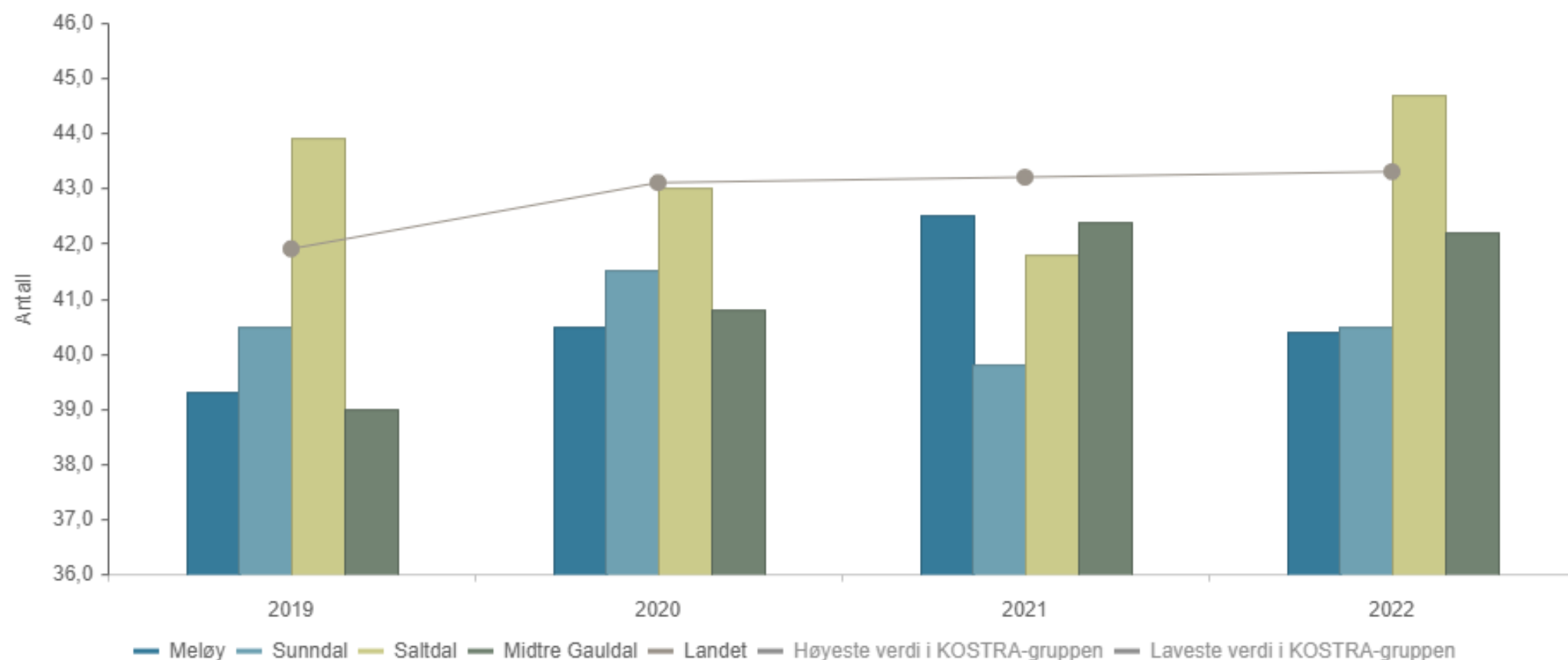

Landsnippetet var 8,3% for undervisningssektoren

Midtre Gauldal hadde 8,7

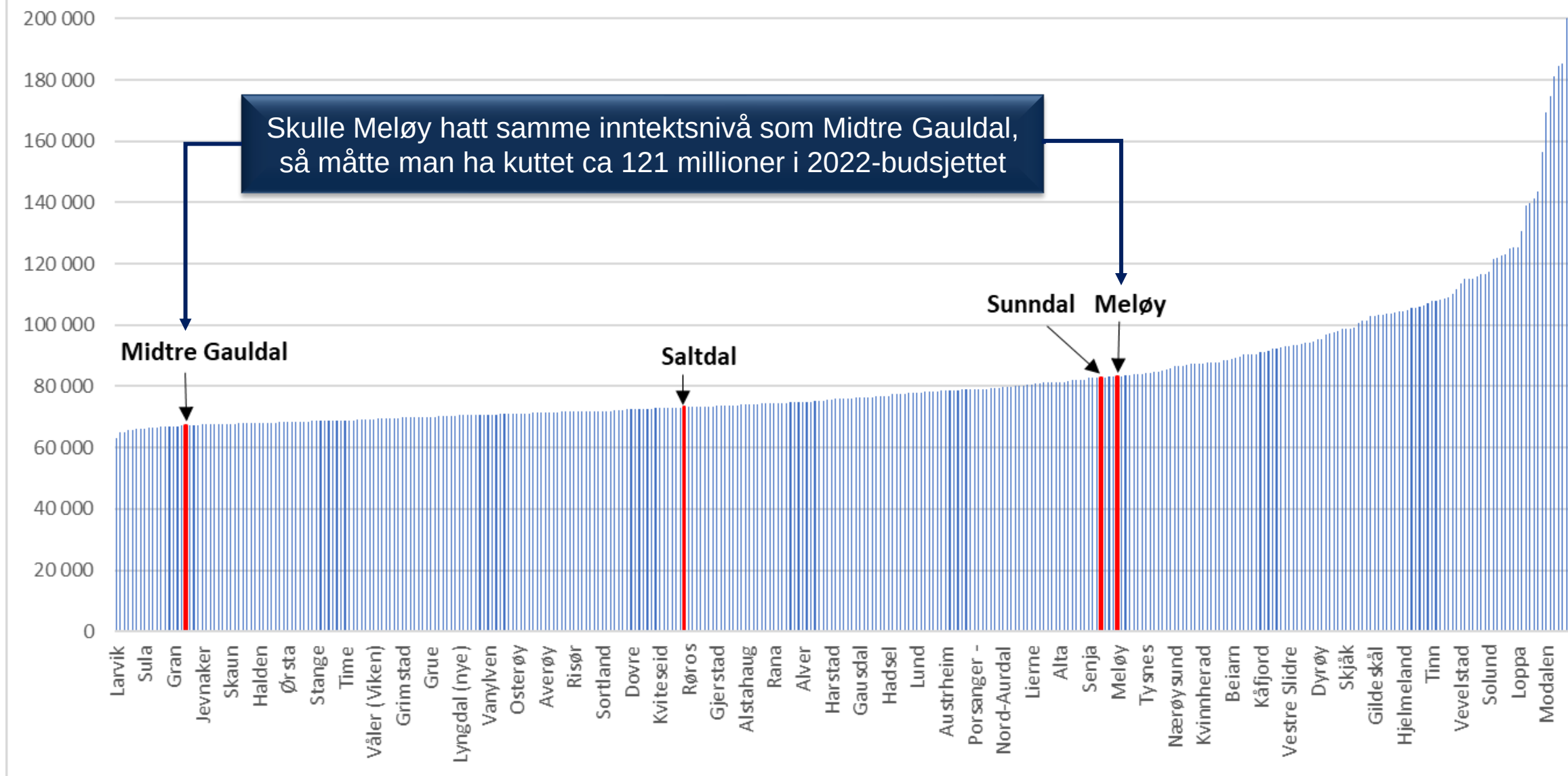
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)

	2019	2020	2021	2022
Meløy	39.3	40.5	42.5	40.4
Sunndal	40.5	41.5	39.8	40.5
Saltdal	43.9	43.0	41.8	44.7
Midtre Gauldal	39.0	40.8	42.4	42.2
Landet	41.9	43.1	43.2	43.3

Hva har vi å jobbe med?

Utgiftskorrigerte frie inntekter ink skatt, kraft, havbruk, finans (ikke diff arb)

Kostnadsdrivere i kommunal tjenesteproduksjon

Effektivitet/produktivitet

- Produktivitet – *gjøre tingene riktig*:
 - Det er alltid mulig å løpe fortere - færre ansatte pr bruker, flere saker pr ansatt, etc
- Effektivitet – *gjøre de riktige tingene riktig*:
 - jobbe smartere, egenomsorg/samskaping, ny teknologi, etc

Beste praksis vs referansekommunene

Tjenesteområde					
Netto driftsutg pr innb (utg. korrigert)	Betsepraksiskommune	2022	Meløy 2022	Diff	Diff beste praksis
Administrasjon og styring	Midtre Gauldal	5 534	9 340	-3 806	-23 642 872
Pleie og omsorg	Midtre Gauldal	20 553	32 821	-12 268	-76 208 816
Helse	Midtre Gauldal	3 455	5 561	-2 106	-13 082 472
Sosial	Midtre Gauldal	5 516	5 997	-481	-2 987 972
Barnevern	Meløy	1 702	1 702	0	0
Grunnskole	Midtre Gauldal	16 290	22 030	-5 740	-35 656 880
Barnehage	Saltdal	9 785	10 388	-603	-3 745 836
Kultur	Midtre Gauldal	2 179	2 457	-278	-1 726 936
Kirke	Meløy	826	826	0	0
Plan, miljø	Meløy	803	803	0	0
Brann	Midtre Gauldal	1 250	1 415	-165	-1 024 980
Samferdsel	Midtre Gauldal	1 889	3 957	-2 068	-12 846 416
				SUM	-170 923 180

Kostnadsdrivere i kommunal tjenesteproduksjon

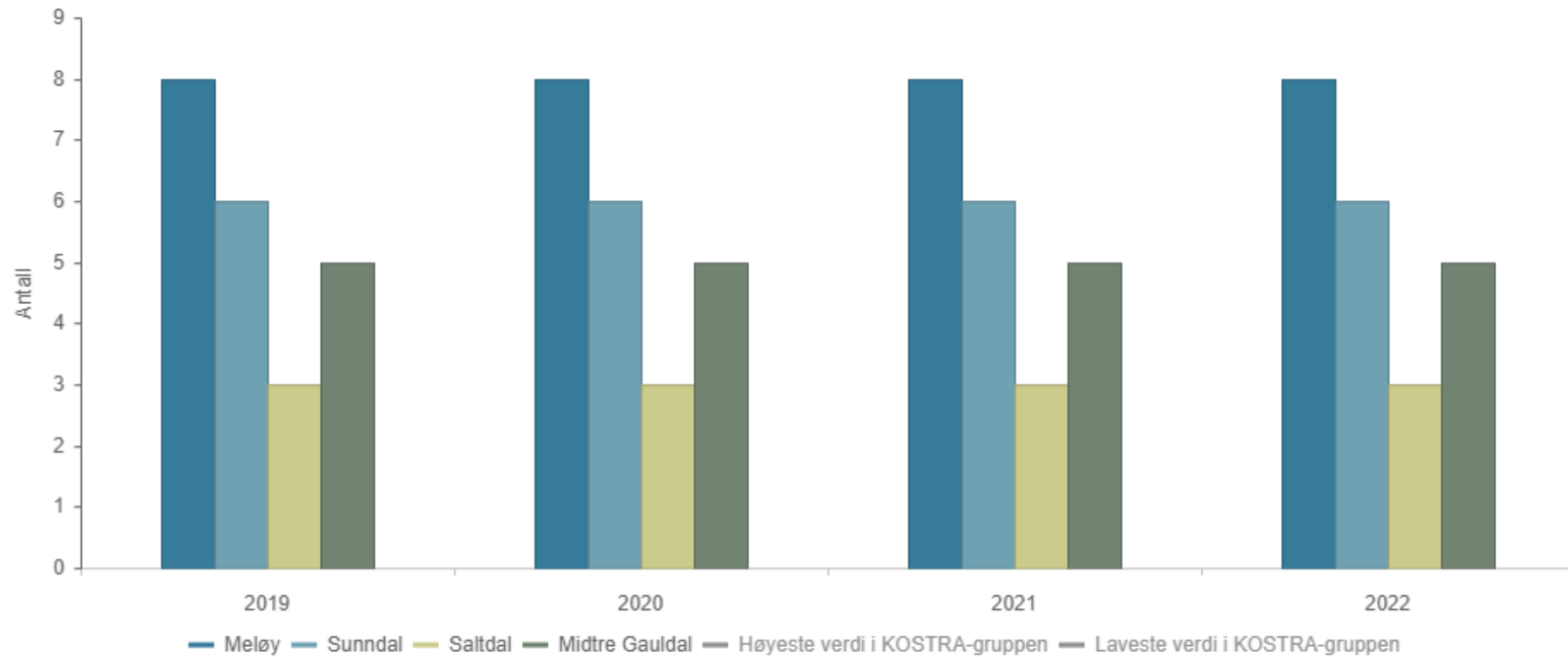
Effektivitet/produktivitet

- Produktivitet – *gjøre tingene riktig*:
 - Det er alltid mulig å løpe fortere - færre ansatte pr bruker, flere saker pr ansatt, etc
- Effektivitet – *gjøre de riktige tingene riktig*:
 - jobbe smartere, egenomsorg/samskaping, ny teknologi, etc

Struktur (er svinedyrt!)

- Skolestruktur, barnehagestruktur, institusjonsstruktur, plassering av omsorgsboliger, vaktmestersentraler, pumpestasjoner, vannverk etc

Antall kommunale grunnskoler

	2019	2020	2021	2022
Meløy	8	8	8	8
Sunndal	6	6	6	6
Saltdal	3	3	3	3
Midtre Gauldal	5	5	5	5

Kostnadsdrivere i kommunal tjenesteproduksjon

Effektivitet/produktivitet

- Produktivitet – *gjøre tingene riktig*:
 - Det er alltid mulig å løpe fortere - færre ansatte pr bruker, flere saker pr ansatt, etc
- Effektivitet – *gjøre de riktige tingene riktig*:
 - jobbe smartere, egenomsorg/samskaping, ny teknologi, etc

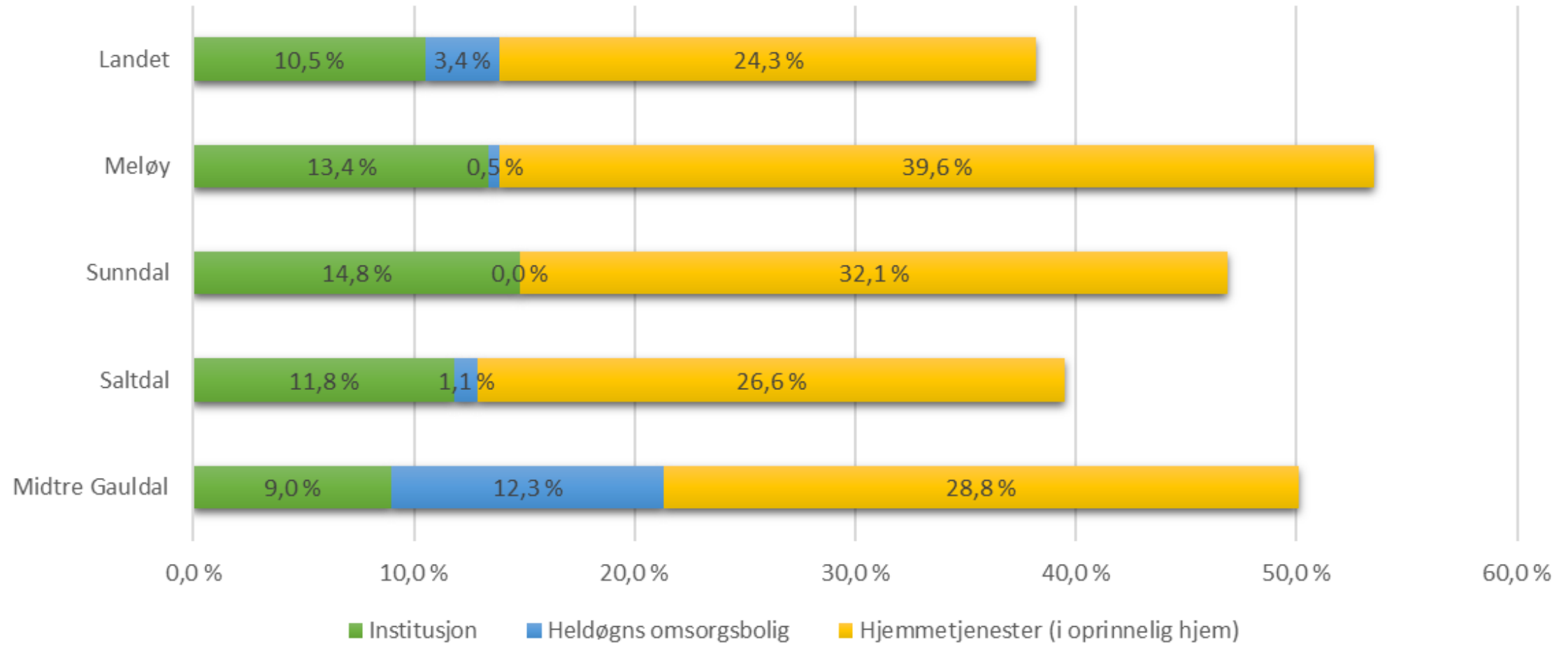
Struktur (er svinedyrt!)

- Skolestruktur, barnehagestruktur, institusjonsstruktur, plassering av omsorgsboliger, vaktmestersentraler, pumpestasjoner, vannverk etc

Nivå/terskel for å få tildelt tjenester (brukerbetaling)

- Hvor enkel er tilgangen på hjemmetjenester, antall lærere i skolen, kulturskole, PPT, skoleskyss, snøbrøyting, brukerbetalinger, etc

Andel innbyggere 80 + med tjenester

Erkjenn utfordringen!!

- Dette løser seg ikke av seg selv!
 - Vanskelige valg kan ikke unngås ved å ikke ta de – det å ikke velger er også et valg
- Kommunesektoren er veldig god på å bygge opp tjenester og veldig dårlig på å bygge ned tjenester
 - «Downsizing» tar alt for lang tid
- Tenk langsiktig – minst 10-15 år
- Invester klokt
 - Fokus på driftsreducerende og produktivtetsfremmende investeringer
- Det kommer til å gjøre «politisk vondt» uansett...

**Det er ikke forbudt å kjøre
kommunen (økonomisk) i grøfta.
Men det er forbudt å være der....**

Kommunekompasset som støtteverktøy for kommunal utvikling

Kommunestyret
Meløy 11. mai 2023

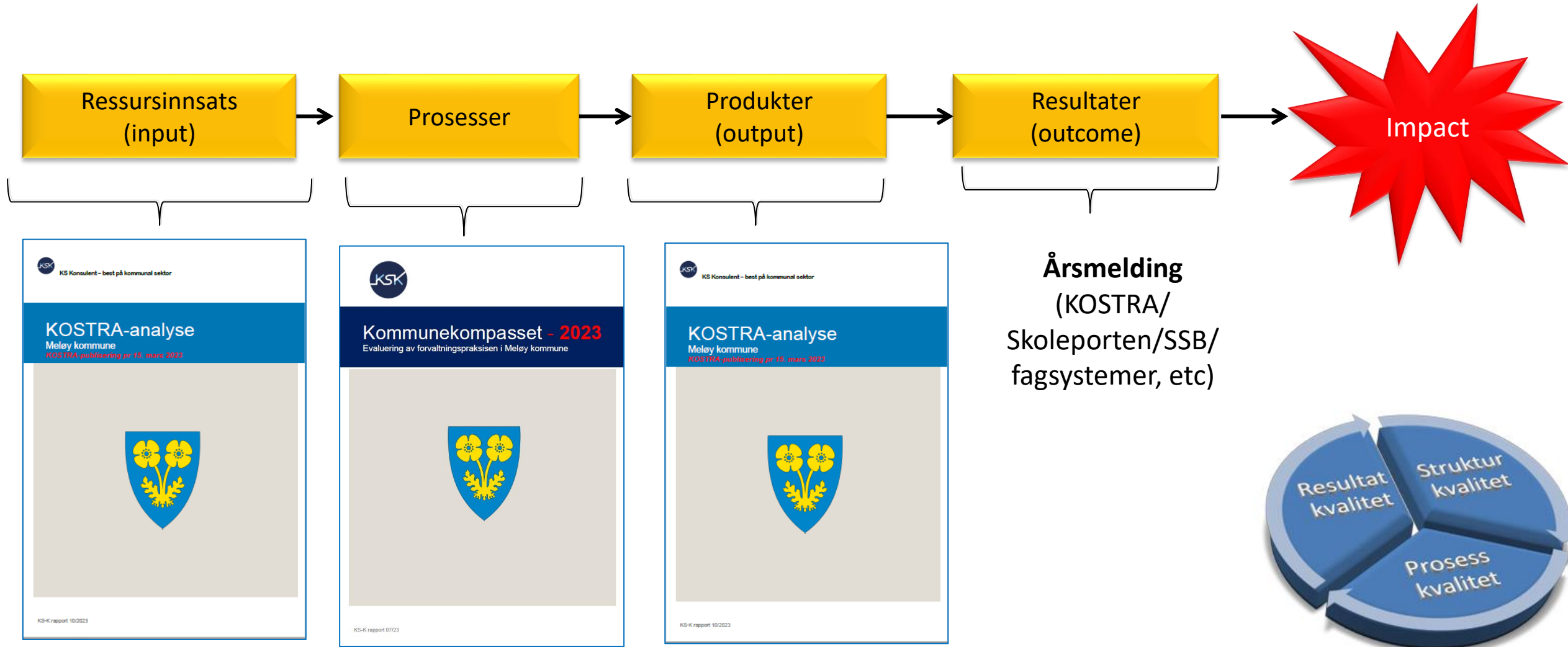

KS KONSULENT

Håvard Moe, seniorrådgiver
KS-Konsulent as

Hva skaper resultater?

Hva er Kommunekompasset?

- For enklest å forklare hvordan Kommunekompasset virker, kan man trekke paralleller til skolen:
 - I skoleverket finnes det beskrevet i læreplanen, en "idé" om hva som er det optimale kunnskapsnivå for en elev
 - Elevene får så karakterer som forteller noe om hvor nære eller langt unna dette idealet de er.
- På samme måte finnes det en "idé" om hva som er den optimale kommune.
 - Kommunekompasset vurderer så hvor langt unna eller hvor nærme kommunen er dette idealet.
 - "Ideen" om hva den optimale kommune bør ha av rutiner, prosesser, arbeidsformer og samhandlingsmønstre er utviklet av KS/KS-K, og SKL, i samarbeid med professor H. Baldersheim (UiO) og Siv Sandberg (Åbo universitet)

Kommuneoppdraget

4 perspektiver - 8 fokusområder

A. Demokrati og samfunnsutvikling

- Offentlighet og demokrati
- Kommunen som samfunnsutvikler

B. Styring og effektivitet

- Styring og kontroll
- Resultatfokus og effektivitet

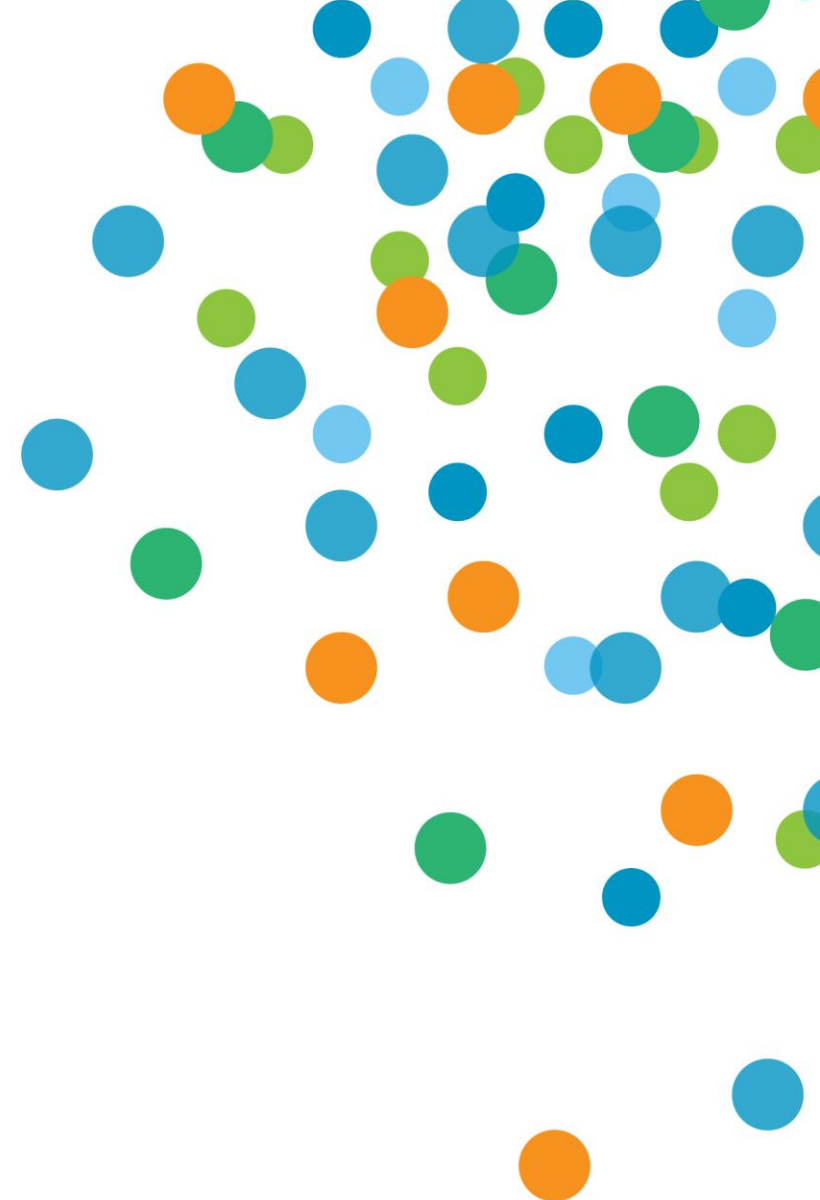
C. Tjenestekvalitet

- Bruker- og serviceorientering
- Kvalitetsutvikling og innovasjon

D. Organisasjonskvalitet

- Lederskap, ansvar og delegering
- Kommunen som arbeidsgiver

Et «røntgenbilde» på hvordan kommunen arbeider på disse områdene – hva er bra, hva kan bli bedre – og hvordan bør det i så fall gjøres?

Poenggivning

- 8 fokusområder – 75 spørsmål/målepunkter
 - 100 poeng på hvert område
 - Maks 800 poeng
- Poenggivning på hvert spørsmål gis ut i fra:
 - **System/prosess** – hvor gjennomarbeidet og dokumentert er systemet/prosessen?
 - **Omfang** – i hvor stor del av kommunen benyttes systemet?
 - **Resultat/analyse** – hvordan evner kommunen å lære av resultatene samt ta de inn i organisasjonen og hvordan utvikler kommunen systemet/prosessen og bruker det over tid?

6.3 Kontinuerlig forbedring

6.3.1 Hvordan jobber kommunen med kontinuerlig forbedring for å utvikle kvaliteten på tjenestene? (Kvalitetssystemer, kvalitetssirkler/nettverk, awiksmeldinger, lærende nettverk, etc)

6.3.2 Hvordan støtter kommunen innovasjonsarbeidet for å utvikle kvaliteten i tjenestene (system, verktøy, innovasjonspris, penger, kurs, etc)?

7.3 Arbeidsmiljø og sykefravær

7.3.1 Hvordan jobber kommunen med sitt systematiske arbeidsmiljøarbeid?

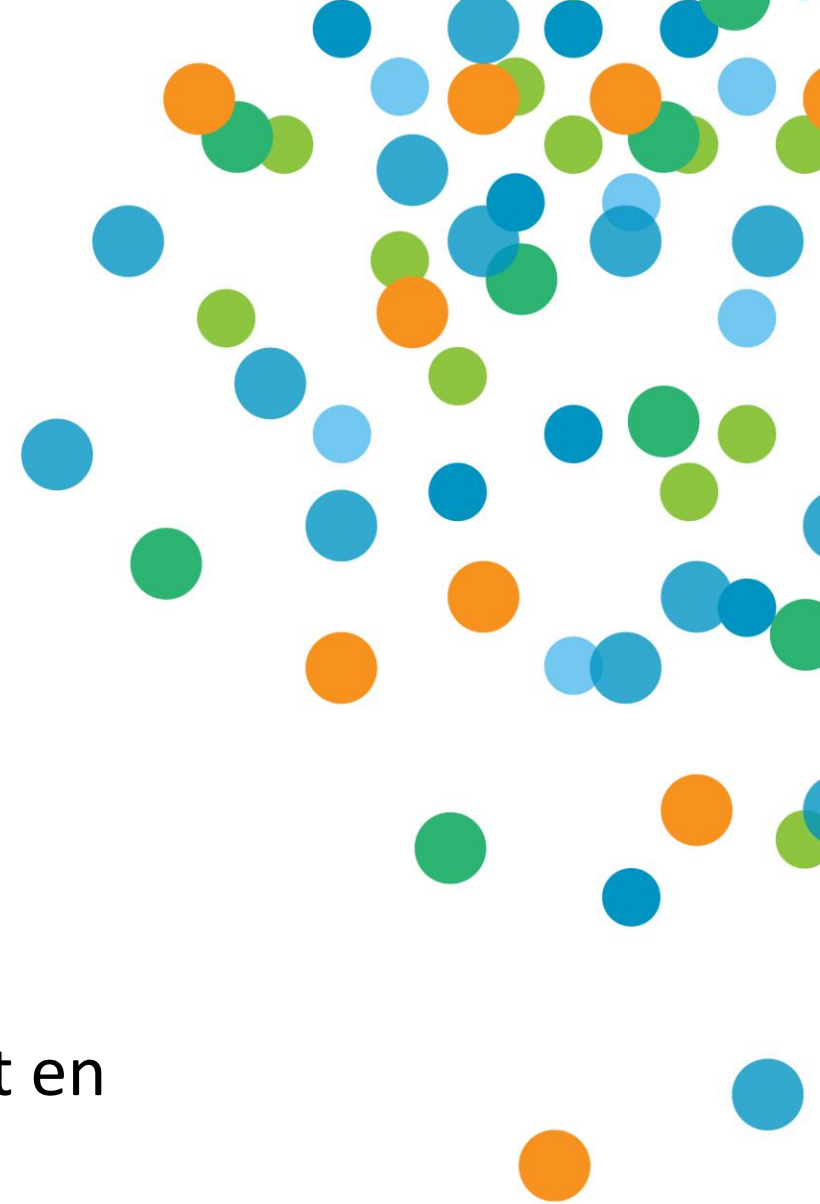
7.3.2 Hvordan arbeider kommunen med nærvær og lavt sykefravær?

Metode

Intervjuer med:

- Formannskapet
- Kommunedirektør
- Kommunalsjefer
- Enhetsledere/avdelingsledere
- Stabsledere/personell
- Hovedtillitsvalgte

På bakgrunn av svarene i intervjuene har KS-K gitt en scoresetting på de åtte fokusområdene.

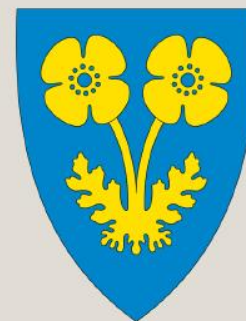

- Sluttproduktet er en rapport som beskriver styrker, utfordringer og svakheter i forvaltningspraksisen i som organisasjonen (helhetsperspektivet

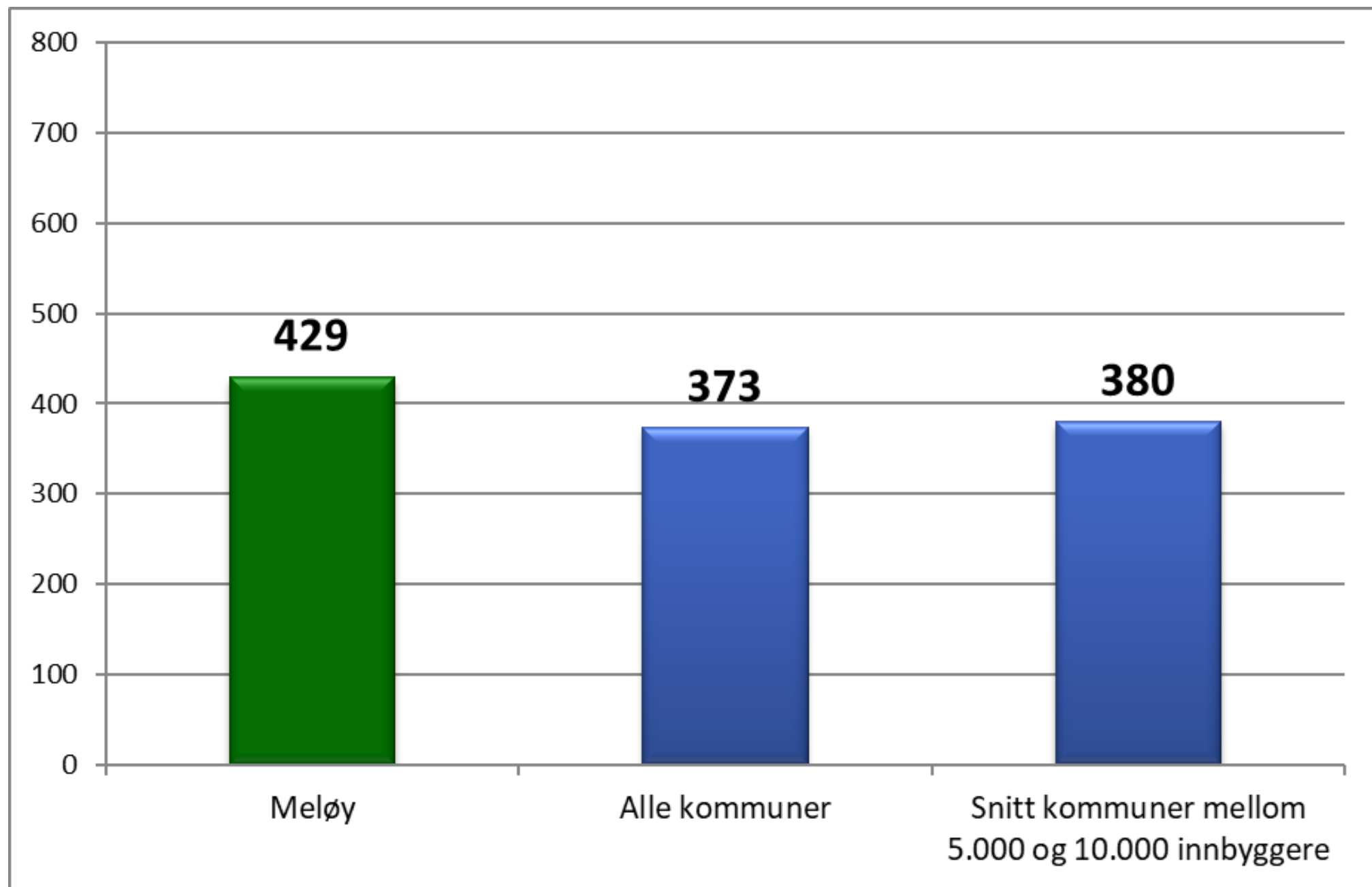
Kommunekompasset - 2023

Evaluering av forvaltningspraksisen i Meløy kommune

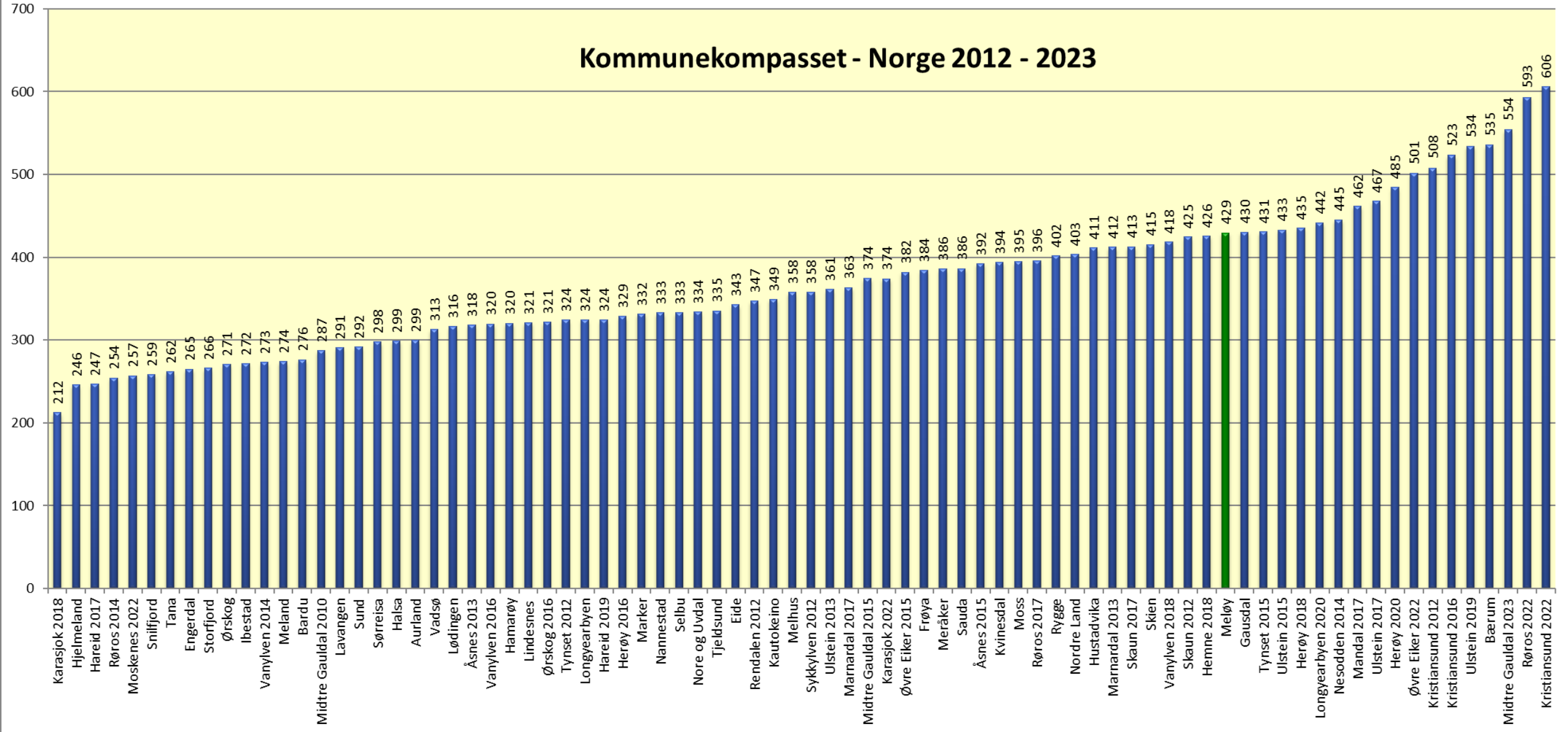

Resultater Meløy

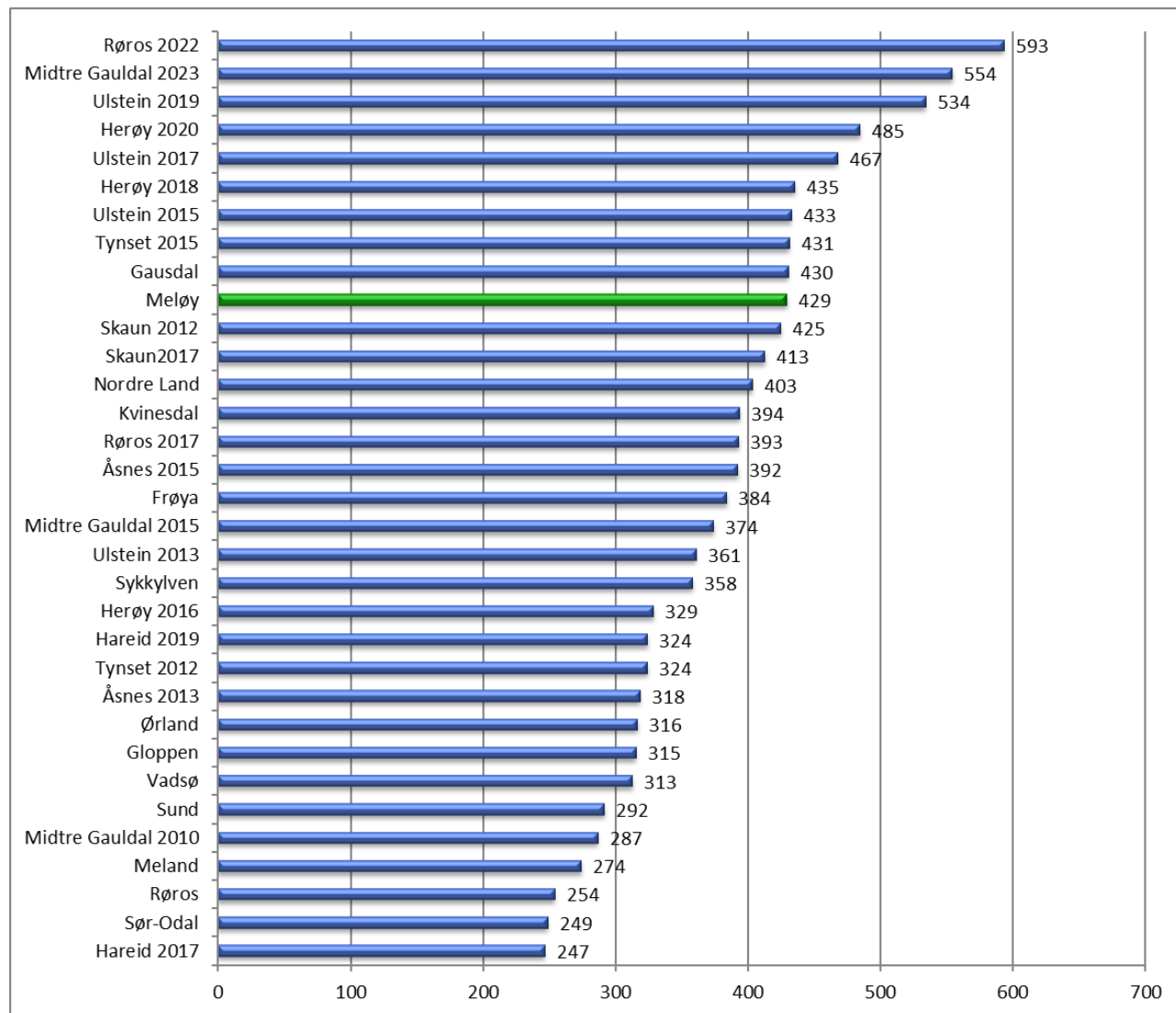

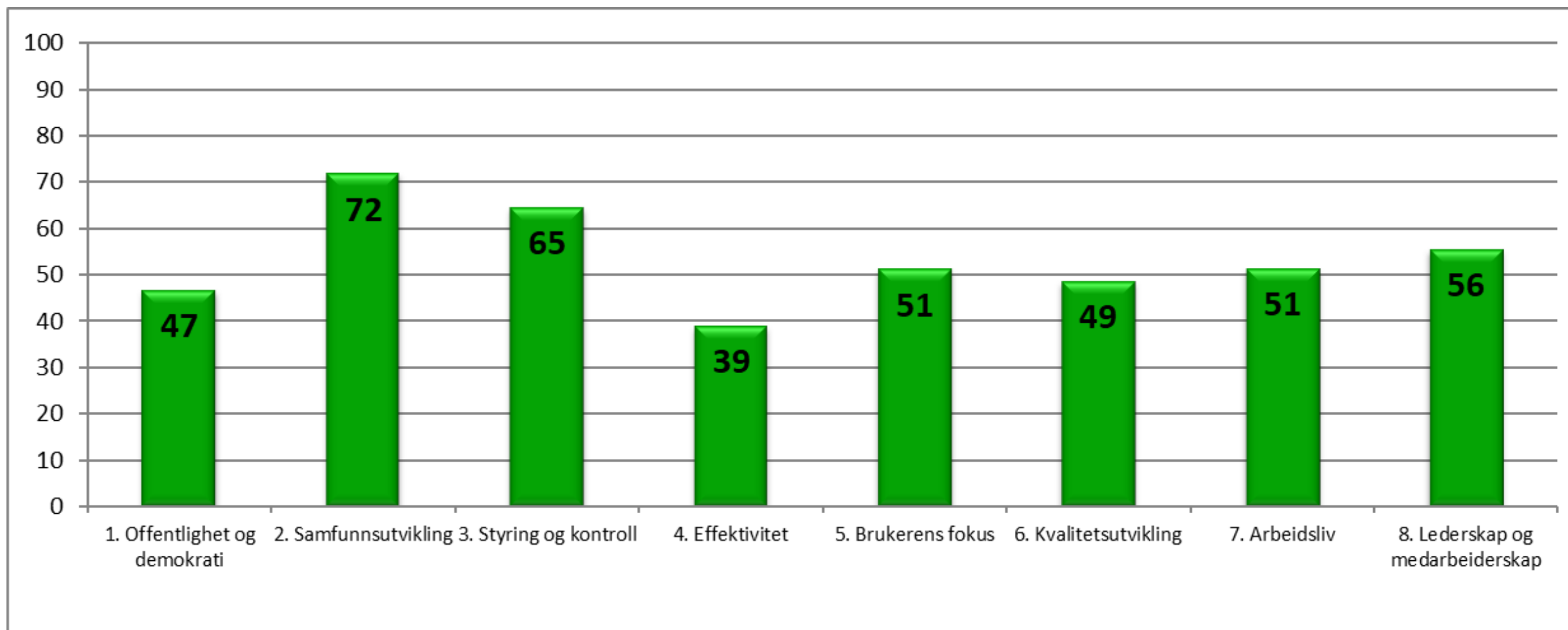

Kommunekompasset - Norge 2012 - 2023

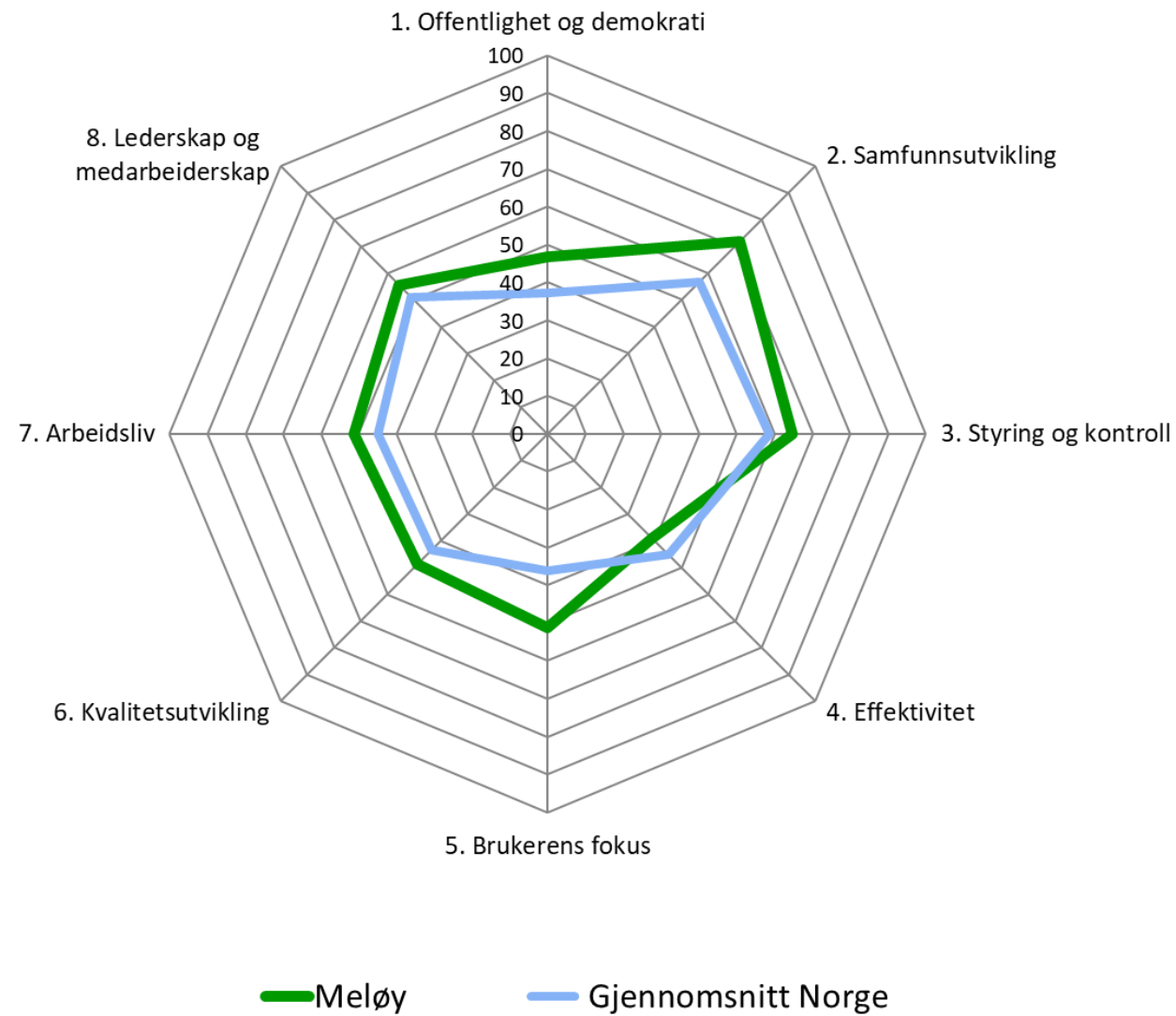

Kommuner med mellom 5-10 000 innbyggere

Meløy kommune vs gjennomsnittet for alle kommuner evaluert med Kommunekompasset

Demokrati og samfunn

KS KONSULENT

Kommuneoppdraget 4 perspektiver - 8 fokusområder

A. Demokrati og samfunnsutvikling

- Offentlighet og demokrati
- Kommunen som samfunnsutvikler

B. Styring og effektivitet

- Styring og kontroll
- Resultatfokus og effektivitet

C. Tjenestekvalitet

- Bruker- og serviceorientering
- Kvalitetsutvikling og innovasjon

D. Organisasjonskvalitet

- Lederskap, ansvar og delegering
- Kommunen som arbeidsgiver

Område 1

Demokrati

KS KONSULENT

Demokrati og samfunnsutvikling

DELOMRÅDE 1	Poeng 2023	
Offentlighet og demokrati	47	A bar chart with a vertical axis labeled 'Poeng' ranging from 0 to 100 in increments of 20. A single blue bar represents the score of 47, with the number '47' printed inside the bar.

Dette første fokusområdet tar for seg kommunens kontakt med innbyggerne i et *demokratiperspektiv*.

	SUM	Maks
1. Offentlighet og demokrati	47	100
1.1 Strategi for kommunikasjon og demokratiutvikling	3,3	20,0
1.2 Kommunens informasjon til innbyggerne	3,3	10,0
1.3 Innbyggernes mulighet til dialog med politikken	16,8	30,0
1.4 Transparens om resultater	3,3	10,0
1.5 Forutsetninger for gode politisk prosesser	15,0	30,0

1.1 Fins det en plan/strategi for utvikling av demokrati og kommunikasjon?	3,3	20,0
---	------------	-------------

Meløy kommune har ikke utviklet en helhetlig plan eller vedtatt en strategi for hvordan man ønsker at demokratiet i kommunen skal fungere og utvikle seg. Man har høy bevissthet om de ulike grendelagene og det snakkes litt om hvordan man kan få til bedre og mer systematisk dialog med innbyggerne, men det mangler strategier og tiltak for et tydeligere medborgerskap i Meløy.

Meløy har en ti år gammel kommunikasjonsstrategi, men denne er det ingen som forholder seg til lenger. Kommunen er i ferd med å rekruttere en kommunikasjonsmedarbeider.

Kommunen har en gjennomgående grafisk profil, som stort sett brukes i på nettsteder, dokumenter og presentasjoner.

1.2 Kommunens informasjon til innbyggerne?	8,3	10,0
---	------------	-------------

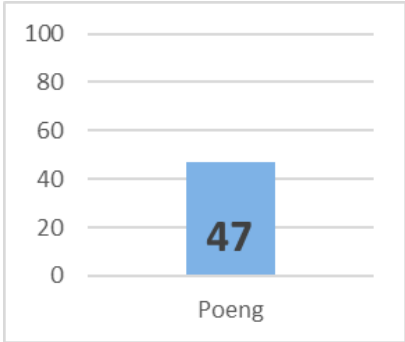
Innbyggerne informeres om saker og politiske vedtak på kommunens hjemmesider der de er tilgjengelige for offentlig innsyn før og etter møter i politiske organer. Meløy har evaluert nettsiden mot 47 krav til tilgjengelighet som inngår i EUs web-direktiv om universell utforming av offentlige nettsteder (og mobilapplikasjoner). Dette omfatter blant annet tekstavstand, kontrast, ledetekst, statusbeskjeder, etc. Pt er det ikke tilfredsstillende måloppnåelse på 15 av disse 47 kravene.

Poengfordeling område 1

		SUM	Maks
1.	Offentlighet og demokrati	47	100
1.1	Strategi for kommunikasjon og demokratiutvikling	3,3	20,0
1.2	Kommunens informasjon til innbyggerne	3,3	10,0
1.3	Innbyggernes mulighet til dialog med politikken	16,8	30,0
1.4	Transparens om resultater	3,3	10,0
1.5	Forutsetninger for gode politisk prosesser	15,0	30,0

Fokusområde 1: Offentlighet og demokrati

Poengskår:

Styrker	Utfordringer	Svakheter
• Kommunestyremøtene overføres på nett med god teknisk løsning, sekvensielt oppdelt og koblet mot saksfremlegg («KommuneTV») • Aktiv og god Instagram- og Facebook-profil	• Har kontaktinformasjon til politikerne (e-post) tilgjengelig på nett, men den kan være vanskelig å finne for de som ikke er kjent med innsynsløsningen • Utvikle flere strategier og tiltak for å sikre at innbyggerne kan påvirke og delta i beslutningsprosessene • Ordfører møter grendeutvalgene årlig, men det bør vurderes om dette systemet bør formaliseres og utvikles slik at dette formaliseres som en del av styringssystemet • Gode rutiner for å kvalitetssikre saksfremstillingene, men det bør vurderes om man skal utrede saker i et bredere perspektiv • Har etiske retningslinjer, men det må lages en rutine som sikrer at alle reflekterer over disse årlig	• Har ikke en egen strategi for utvikling av lokaldemokratiet • Har ikke en oppdatert kommunikasjonsstrategi • Har ikke samlet informasjon på nett om hvordan man kan komme i kontakt med og påvirke politikken («Slik kan du påvirke») • Lager ikke sammendrag/kortversjoner av politiske saker myntet på innbyggerne • Jobber ikke systematisk med innbyggerdialog/medborgerskap for å involvere innbyggerne i beslutningsprosesser • Markedsføre ikke politiske møter for innbyggerne (ut over at det legges på nettsider og Facebook) • Bruke ikke video systematisk for å informere om politiske saker • Kommuniserer ikke kommunens resultater systematisk ut til innbyggerne • Jobber ikke systematisk for å forebygge trusler og hatretorik mot de folkevalgte • Har ikke gjennomført noe innbyggerundersøkelse for å fange opp innbyggernes og fritidsinnbyggernes syn på kommunen

Samfunnsutvikling

Område 2

KS KONSULENT

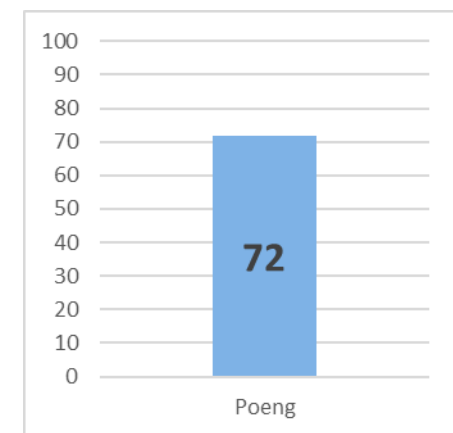

Poengfordeling område 2

		SUM	Maks
2.	Samfunnsutvikling	72	100
2.1	Strategisk fokus	11,0	15
2.2	Sosial holdbarhet	23,8	30
2.3	Bærekraft og økologisk holdbarhet	13,2	30
2.4	Sivilsamfunn, næringsliv og kultur	24,0	25

Fokusområde 2: Samfunnsutvikling

Poengskår:

Styrker	Utfordringer	Svakheter
• Jobber i et bredt perspektiv for å fremme inkludering og motvirke utenforskap • Har et aktivt kulturliv • Godt utviklet kulturskoletilbud • Gir støtte til personer og organisasjoner som aktivt bidrar til utviklingen av lokalmiljøet • Jobber med folkehelse som en gjennomgående virksomhetsprosess/perspektiv i alle deler av organisasjonen • Jobber systematisk med å øke opplevd trygghet og sikkerhet (ut ifra det som er det opplevde behovet) • Jobber godt og systematiske på samspillet med sivilsamfunnet og frivilligheten som bidrag til å utvikle lokalmiljøet • Er en god støttespiller for lokalt næringsliv • Jobber godt for å fremme inkludering og motvirke utenforskap	• Har en nylig vedtatt kommuneplan, men denne må følges opp med en konkret handlingsplan/tiltak • Jobbe mer helhetlig og systematisk for å sikre likeverd og likestilling i befolkningen • Har en energi- og klimaplan, men denne må revideres/rulleres • Jobbe mer systematisk for å reduser klimapåvirkningen fra lokalsamfunnet	• Har få tiltak for å jobbe med klimatilpasning (da det ikke oppleves som et stort behov) • Jobbe lite systematisk for å fremme sirkulær økonomi og forbruk i egen organisasjon og i lokalsamfunnet for øvrig

Kommuneoppdraget 4 perspektiver - 8 fokusområder

A. Demokrati og samfunnsutvikling

- Offentlighet og demokrati
- Kommunen som samfunnsutvikler

B. Styring og effektivitet

- Styring og kontroll
- Resultatfokus og effektivitet

C. Tjenestekvalitet

- Bruker- og serviceorientering
- Kvalitetsutvikling og innovasjon

D. Organisasjonskvalitet

- Lederskap, ansvar og delegering
- Kommunen som arbeidsgiver

Styring og effektivitet

KS KONSULENT

Styring og kontroll

Område 3

KS KONSULENT

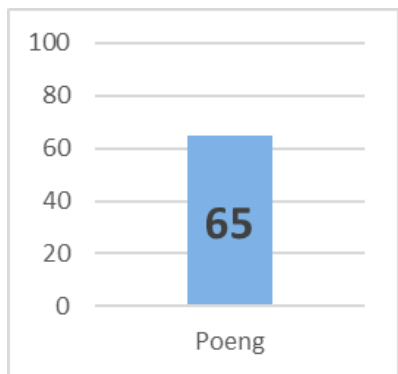
Poengfordeling område 3

		SUM	Maks
3.	Styring og kontroll	65	100
3.1	Strategi for styring	6,7	10
3.2	Politisk styring	24,7	40
3.3	Analyse og rapportering	20,0	30
3.4	Samspill politikk og administrasjon	13,3	20

Fokusområde 3:

Styring og kontroll

Poengskår:

Styrker	Utfordringer	Svakheter
Har en helhetlig kommunevisjon/kommuneverdier som er godt forankret i hele organisasjonen	- Har en helhetlig styringsmodell, men denne må tydeliggjøres og legges til grunn for en helhetlig virksomhetsstyring av Meløy - Har helhetlige gjennomgående mål i kommuneplanen, men disse er ikke brutt ned på hovedmål og strategier og hentet inn gjennomgående i budsjett- og økonomiplan - Rapporterer tertialvis gjennom året til politisk nivå, men disse er ikke på samme målstruktur som budsjettet - Bruker Stratsys som system for helhetlig virksomhetsstyring, men fortsatt et stort potensial for å ta i bruk flere elementer i dette - Har et system med arbeidsprogram (virksomhetsplaner), forankret i målene i budsjett- og økonomiplan, men disse omtales ikke i styringsdokumentene og det er vanskelig for utenforstående å se sammenhengene - Rapporterer på målbare indikatorer i styringssystemet på sykefravær og økonomi, men må vurdere om denne rapporteringen fanger godt nok opp status på den totale driften - Jobber mer systematisk med analyser av resultat og korrigerende tiltak i forhold til forventet resultat igjennom året - Har ikke et godt dokument som beskriver Internkontrollen, men mange av elementene er på plass - Videreutvikle internkontrollaktivitetene i et helhetlig kvalitetssystem med tydelig årshjul og en gjennomgående «kvalitetsorganisasjon» for oppfølging av systemet - Videreutvikle det politiske resultatfokuset på mer enn bare økonomi, sykefravær og avvik - Holde fokus på hvordan man kan videreutvikle samspill mellom politikk og administrasjon - Tydeliggjøre rolleavklaring på hva som er den politiske oppgaven (hva/når) og den administrative oppgaven (hvordan/hvem)	- Har ikke målbare indikatorer i styringssystemet på andre områder enn sykefravær og økonomi - Har ikke en eller flere årlige arenaer med fokus på systematisk og åpen dialog mellom alle politikere, ledere, tillitsvalgte og administrasjon for felles læring og refleksjon

Effektivitet

Område 4

KS KONSULENT

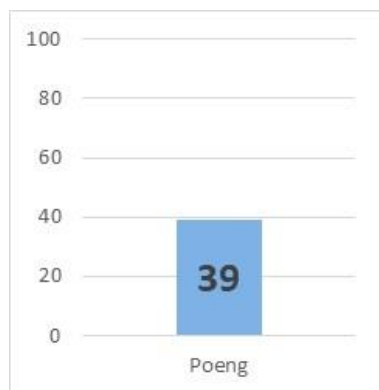

Poengfordeling område 4

		SUM	Maks
4.	Effektivitet	39	100
4.1	Strategi for effektivitet	12,7	20
4.2	Langsiktig planlegging for å øke effektiviteten	6,7	20
4.3	Sammenligninger for å øke effektiviteten	4,3	20
4.4	Nye arbeidsmåter og ny teknikk som øker effektiviteten	10,7	20
4.5	Samarbeid for å øke effektiviteten	4,7	20

Fokusområde 4: Effektivitet

Poengskår:

Styrker	Utfordringer	Svakheter
• Jobbe godt med å utvikle og forenkle administrasjonen gjennom ny teknikk og nye arbeidsmåter	• Har en tydelig gjennomgående strategi for effektivitet i omstillingsprogrammet, men dette har foreløpig gitt lite konkrete resultater • Har ikke en egen prosjektmetodikk for planlegging, gjennomføring og oppfølging av investeringsprosjekter, men kjøper denne kompetansen ved behov på større prosjekter • Gjennomføre mer systematisk og gjennomgående sammenligninger av kostnader (KOSTRA-analyser) og kvalitet (tjenesteanalyser) for å identifiser utfordringsbildet og mulighetsrom • Kommunen bruke Prince 2 som prosjektmetodikk for å beskrive og følge opp større digitaliseringsprosjekter, men ingen prosjektmodell som gjelder for hele kommunen.	• Bruker ikke ressursfordelingsmodeller for å sikre lik og effektiv ressursutnyttelse • Jobber ikke systematisk gjennom verktøy og modeller for å tilpasse sin virksomhet til endringer i den demografiske utviklingen • Samarbeider lite med andre kommuner for å kutte kostnader og utvikle kvaliteten • Jobber lite med LEAN, effektiviseringsnettverk, tjenestedesign eller lignende for å utvikle effektiviteten • Jobber lite systematisk med frivilligheten for å utvikle kvaliteten og effektiviteten i tjenestetilbudet • Benytter lite sammenligninger internt mellom enheter i kommunen for å øke effektiviteten • Jobber lite på tvers av tjenesteområder for å øke effektiviteten og lære av hverandre

Tjenestekvalitet

KS KONSULENT

Kommuneoppdraget 4 perspektiver - 8 fokusområder

- A. Demokrati og samfunnsutvikling**
 - Offentlighet og demokrati
 - Kommunen som samfunnsutvikler
- B. Styring og effektivitet**
 - Styring og kontroll
 - Resultatfokus og effektivitet
- C. Tjenestekvalitet**
 - Bruker- og serviceorientering
 - Kvalitetsutvikling og innovasjon
- D. Organisasjonskvalitet**
 - Lederskap, ansvar og delegering
 - Kommunen som arbeidsgiver

Brukers fokus og service

Område 5

KS KONSULENT

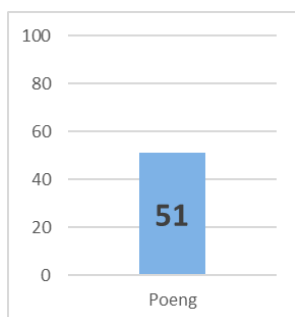

Poengfordeling område 5

		SUM	Maks
5.	Brukernes fokus	51	100
5.1	Strategi for å ha brukerens fokus	6,7	20
5.2	Medarbeidernes fokus på service	3,3	20
5.3	Tilgjengelighet	13,3	20
5.4	Informasjon om tjenestetilbud	17,3	20
5.5	Muligheten til å påvirke utformingen av egne tjenester	10,7	20

Fokusområde 5: Brukers fokus

Poengskår:

Styrker	Utfordringer	Svakheter
• God presentasjon av kommunens servicetilbud • Har kommunalt veiledningssenter på rådhuset • Gode og oppdaterte nettsider • God på bruk av sosiale medier • Bruker rådene (Eldreråd, Ungdomsråd, etc) systematisk • Gode på bruk av digitale skjemaer og e-service	• Jobbe mer systematisk med å forenkle kontakten med kommuneorganisasjonen gjennom ulike digitale løsninger • Enkelte gode initiativ og rutiner for å innhente brukernes synspunkter gjennom brukerråd/dialogmøter – men fortsatt et potensial for utvikling • Mer systematisk gjennomføring og oppfølging av brukerundersøkelser på andre områder enn de lovpålagte	• Har ikke en dedikert strategi eller servicepolicy for brukerorientering og service • Har ikke noe system for å trene og utdanne medarbeiderne for å utvikle det gode brukermøte og god service • Ingen samarbeid med andre eksterne aktører for å sette fokus på og for å lære opp ansatte i servicekultur og brukerorientering • Lite bruk av video som verktøy for å fortelle om kommunens servicetilbud og for å lære opp brukerne • Ingen verktøy eller metodikk for å gi oppmerksomhet til arbeidsgrupper/eller personer som utmerker seg positivt med god service og gode brukeropplevelser

Tjenestens kvalitet og kontinuerlig forbedring

Område 6

KS KONSULENT

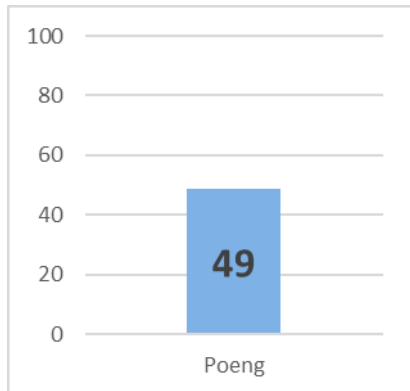

Poengfordeling område 6

		SUM	Maks
6.	Kvalitetsutvikling	49	100
6.1	Strategi for kvalitetsutvikling	6,7	20
6.2	Sentral koordinering av kvalitetsarbeidet	10,7	20
6.3	Kontinuerlig forbedring	13,0	30
6.4	Samarbeid for kvalitetsutvikling	18,3	30

Fokusområde 6: Kvalitetsutvikling

Poengskår:

Styrker	Utfordringer	Svakheter
♦ Jobber godt med å ta i bruk digitalisering og ny teknikk for å utvikle kvaliteten på tjenestene ♦ Jobber godt sammen med andre kommuner for å utvikle kvaliteten på tjenestene	♦ Har ikke en helhetlig strategi for kommunens arbeid med kvalitetsutvikling i tjenestene, men det jobbes allikevel med dette ♦ Har ikke utviklet og definert en tydelig «kvalitetsorganisasjon» med forankring på alle virksomheter, via en sentral kvalitetsgruppe med kvalitetsrådgiver, og inn til SLG – men det finnes elementer av det. ♦ Jobbe mer systematisk med å samordne arbeidet med kvalitetsutvikling i strategisk ledergruppe, på både organisasjons- og tjenesteperspektivet ♦ Har et kvalitetsverktøy (Compilo) men det gjenstår fortsatt en del før systemet er godt implementert hele organisasjonen. ♦ Jobbe mer systematisk med kontinuerlig forbedring i hele organisasjonen ved å løfte opp avviksrapporter og ROS-analyser i ledermøtene ♦ Jobbe mer systematisk med å involvere brukerne i kvalitetsutvikling ♦ Samarbeide mer systematisk med organisasjoner (høyskole, konsulenter, etc) som arbeider med forskning og utvikling	♦ Har ikke en helhetlig utviklingsstrategistrategi for kommunens arbeid med organisasjonsutvikling ♦ Jobber lite med læring på tvers i organisasjonen for å identifisere gode eksempler og beste praksis for arbeidet med kvalitetsutvikling ♦ Har ikke et helhetlig system på kommunenivå for å etterspørre og måle kontinuerlig forbedring ♦ Har ikke et system som tilrettelegger og stimulerer medarbeiderne til kreativitet og nytenkning

Kommuneoppdraget 4 perspektiver - 8 fokusområder

A. Demokrati og samfunnsutvikling

- Offentlighet og demokrati
- Kommunen som samfunnsutvikler

B. Styring og effektivitet

- Styring og kontroll
- Resultatfokus og effektivitet

C. Tjenestekvalitet

- Bruker- og serviceorientering
- Kvalitetsutvikling og innovasjon

D. Organisasjonskvalitet

- Lederskap, ansvar og delegering
- Kommunen som arbeidsgiver

Organisasjonskvalitet

KS KONSULENT

Arbeidsgiverpolitikk

Område 7

KS KONSULENT

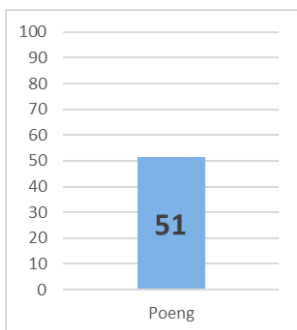

Poengfordeling område 7

		SUM	Maks
7.	Arbeidsliv	51	100
7.1	Strategi for et bærekraftig arbeidsliv	5,0	15
7.2	Strategisk kompetansemobilisering	26,0	40
7.3	Arbeidsmiljø og sykefravær	13,8	25
7.4	Likeverd og mangfold	6,7	20

Fokusområde 7: Arbeidsliv

Poengskår:

Styrker	Utfordringer	Svakheter
• Jobber helhetlig og systematisk for å sikre kvaliteten i rekrutteringsprosessene • Har gode prosedyrer og rutiner for onboarding • Jobbe godt med strategisk kompetanseutvikling for å møte framtidens behov	• Jobber mer strategisk med utvikling av HR-funksjonen i kommunen • Har kompetanseplan med tilhørende tiltaksdel, men denne må revideres og implementeres • Har en felles mal/metodikk for gjennomføring av medarbeidersamtaler, men denne følges i ulik grad opp • Har et verktøy for strategisk kompetansekartlegging på kommunenivå, men klarer ikke å nyttiggjøre/ta ut rapporter fra databasen • Jobbe mer helhetlig og systematisk med oppfølging for å øke nærværet og redusere sykefravær • Profilere kommunen mer systematisk som en attraktiv arbeidsgiver • Jobbe mer systematisk for å øke mangfoldet i organisasjonen	• Har ikke en helhetlig arbeidsgiverstrategi • Gjennomfører ikke systematiske medarbeiderundersøkelser • Jobber ikke systematisk med å oppnå likeverd og likestilling på arbeidsplassen • Jobber ikke systematisk for å motvirke diskriminering og særbehandling blant kommunens ansatte

Lederskap og medarbeiderskap

Område 8

KS KONSULENT

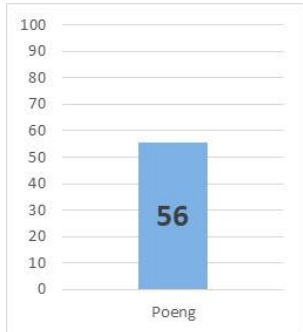

Poengfordeling område 8

		SUM	Maks
8.	Lederskap og medarbeiderskap	56	100
8.1	Strategi for lederskap og medarbeiderskap	6,7	20
8.2	Lederskapets oppdrag og forutsetninger	23,5	30
8.3	Intern kommunikasjon og ledelsesinformasjon	13,3	20
8.4	Utvikling av lederskap og medarbeiderskap	12,1	30

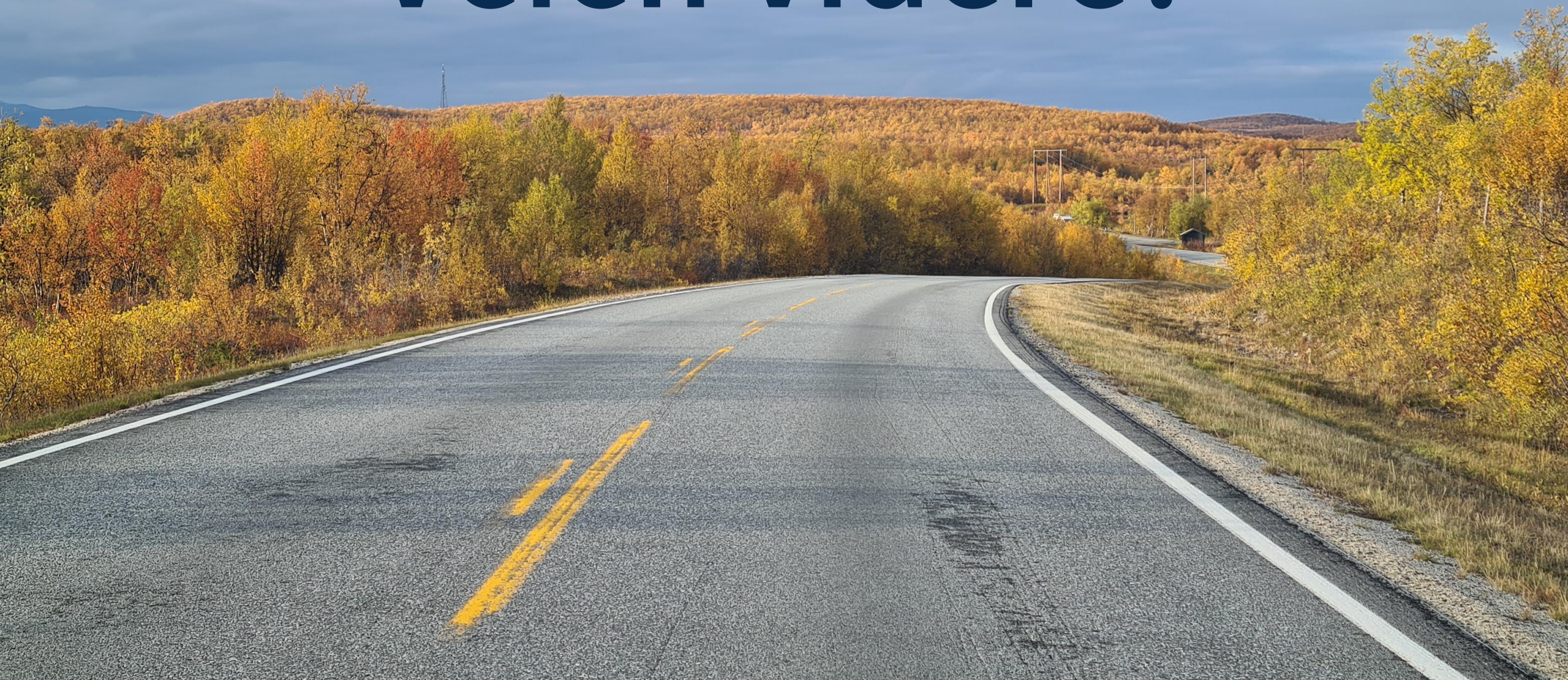
Fokusområde 8: Lederskap og medarbeiderskap

Poengskår:

Styrker	Utfordringer	Svakheter
• Har en strategi for lederskap i en felles lederplattform (men denne bør skrives ut i ett dokument) • Har fastlagte tverrfaglige virksomhetsledermøter hver måned for å sikre at lederne agerer som forbilde og er bærere av kommunens visjon, verdigrunnlag og mål – dvs en felles ledelses-organisasjonskultur • Har et gjennomgående system med lederavtaler for alle ledere • Et godt og gjennomarbeidet system med to årlige ledersamtaler på bakgrunn av lederavtalen for alle ledere • Ledelses/organisasjonsstrukturen fungerer godt	• Lederne har gode forutsetninger og støtte for å kunne utøve et godt lederskap, men det er et behov for en helhetlig gjennomgang av stabens rolle og ansvar/myndighet i forhold til linja • Strategisk ledergruppe er synlig og tilgjengelige for organisasjonen, men bør jobbe med utvikling av lederteamet som oppgaveløsende team • Strategisk ledelse må bli mer synlig og tydelig i utviklingsarbeidet • Ledelsesinformasjonen fremstår som litt fragmentert og tilfeldig • Har gjennomført et godt lederutviklingsprogram, men det må tydeliggjøres hvordan dette skal følges opp fremover • Jobbe mer systematisk med hvordan kommunen skal jobbe med utvikling av medarbeiderskapet (tydeliggjøring av oppdrag og ansvar, medarbeidersamtaler og medarbeiderskapsutdanning)	• Har ikke et system med HMS-grupper/kvalitetsgrupper på alle virksomheter for å gi de ansatte innflytelse, delaktighet og ansvar igjennom partsgrupper • Har ikke en strategi for medarbeiderskap

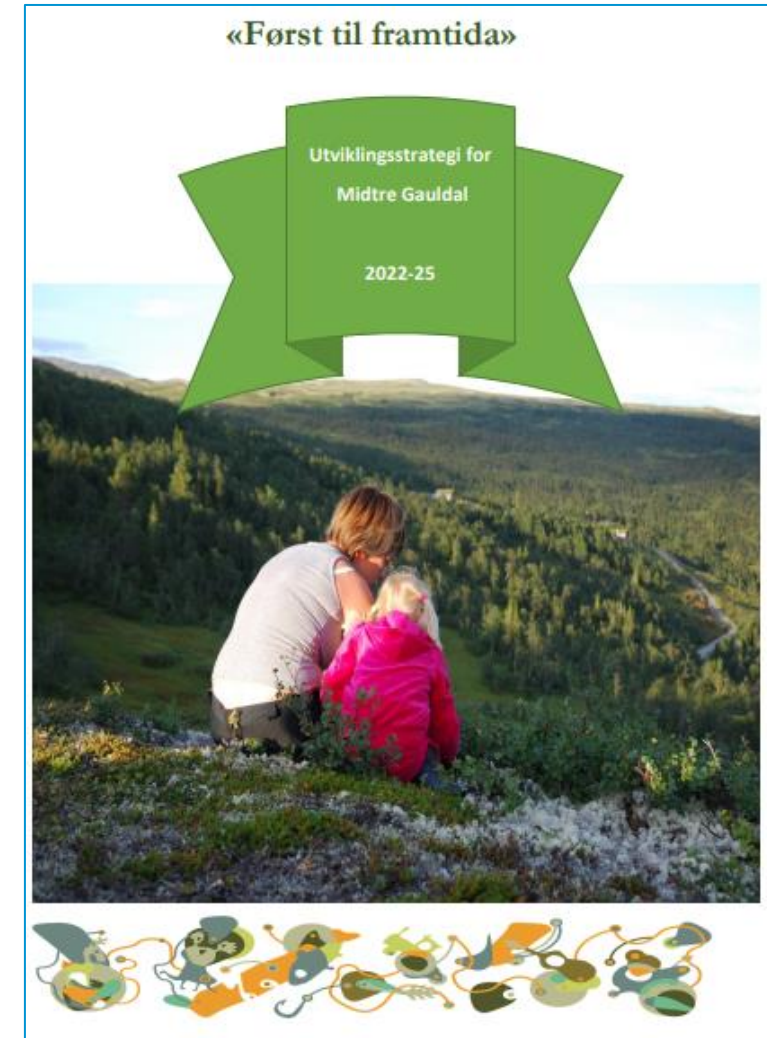
Veien videre?

Utviklingsstrategi

Neste
steg?

Takk for oppmerksomheten!

havard.moe@ks.no

48148813

